

Prologus in librum machabeorum.

Incipit prologus beati Hieronimi presbiteri in libros machabeorum.

Machabeorum libri duo prenotat prelia inter hebreorum duces gentesq; persarum pugna quoq; sabbatorum et nobiles machabei ducis triumphos. ex cuius nomine et libri idem sunt nuncupati. Hec quoq; historia continet etiam inclita illa gesta machabeorum fratrum: qui sub antiocho rege pro sacris legibus dura tormenta perpessi sunt. Quos in pia dum diversis supplicis viderent: non solum non fleuit: sed et gaudens horrabat ad gloriâ passionis.

Item alius prologus.

Machabeorum libri licet non habeant in canone hebreorum. tamen ab ecclesia inter divinatorum voluminum annorant historias. Prenotant autem prelia inter hebreorum duces. gentesq; persarum pugnam quoq; sabbatorum et nobiles machabei triumphos. fedus quoq; amicitiarum cum romanorum ducibus atq; legationum. Machabei septem fratres ab una matre machabea nomine geniti. custodientes legem patris traditionem. non manducantes carnem porcina: ob hoc ab antiocho rege seuissimo in antiochia martiri gloriâ cozo nati sunt cum matre sua atq; sepulti cum magna veneratione ibi quiescunt.

Epistola Rabbani

Domino excellentissimo Lodovico regi. Rabbani uilissimus seruo dei in domino domino perpetua optat salutem. Cum sim promptus animo ad parendum atq; faciendum uic uoluntati. quod tunc cogito. quod honorificentie vestre gratum exhibere ut mei memoria sedulo apud uos maneat. et reuotio mentis mee erga obsequium vestrum appareat. Unde gratias mibi quoniam angustia in auro uersat cogitandi quod potissimum reuerentie vestre offeram. quoniam alii iuxta id quod sibi condecet et opulencia rerum uires illis ministrat. multiplicata miera uobis referat. Ego autem ita per me hoc non efficere posse sentio. Sed tamen uacans a munere penitus non ceto. quia iuxta paupertatem uirum meam et ingenij tenuitatem ea que in meditatione sanctarum scripturarum elaboravi offerre decerno. que licet non sint ad digna prudentie vestre tamen credo non sunt ubique spernenda. Preterito siquidem anno transmisi uobis tractatum in danidem. prophetam. que non solum ex dictis maiorum. quin etiam ex nre paruitatis sensu confeceram. Nunc vero quia tempus est illud quo romana ecclesia constituit libros legi machabeorum in ecclesia. eorumdem librorum expositionem. quam ante annos aliquot rogantibus amicis sensu historico simul et allegorico dictaueram: excellentie vestre defero. ut si aliqui sensum misticum in eis uos dinoscere delectet. habeatis in promptu quo illis explicitum inuenire ualeatis. non dico ualde diserte et oratione rhetorica. sed uero sermone et catholica fide. Uos quoque si quid in predicto opere reperiatis uobis gratum et rite prolatis: eius gratie

hoc deputetis. a quo est omne bonum. Si quid autem minus recte: vel inconuenienter posuimus uobis ibidem uideat. imperitiam meam magis deputetis quam malicia. quod quid in hoc corpulculo uixero in chulsi seruicio prout possibilitas fuerit laborare potero. Iplius enim est misericordie ut qui mihi in animo hoc dedit. uelle ipsum me bono opere faciat consummare. De quo propheta ait. Prope est dominus omnibus inuocantibus se in ueritate. et non derelinquet omnes qui sperant in se. Diuinitas domini nostri iesu christi diu uos hic uolentes. et legis dei ueritatem amantes ad multo salutem custodiat. et post huius uite cursum ad ueram et eternam beatitudinem peruenire concedat.

Item alia epistola rabbani.

Reuerentissimo et omni caritatis officio dignissimo geroldo sacri palatii archidiacono. Rabbani uilissimus seruo dei suus in chulsi salutem. Memini mei palatio uangionum ciuitatis constitutum. tecum habere sermonem de eminentia scripturarum sanctarum: et de difficultate diuinarum hystoriarum. in quibus non solum per aliquata loca. propter uarietatem rerum et situm prouinciarum obscurus est sensus. quoniam per tropos figurarum occultus est intellectus. Et quia eodem tempore commentarios in libros regum nuper a nobis editos uenerabili abbati. Duoduno tradideram. tu qui tunc paruitatem meam exhoritatus es. quatenus in libros paralip. atq; machabeorum commentarios iuxta ueligia maiorum pari studio conderem. feci quantum potui: et prioris libri expositionem. Lodouico regi edita. reddi sequentis uero tue sanctitati tradendam referuam. ut petitio tua non esset uana. neq; haberes me suggillatum: quasi tibi roganti nollem conferre. quod aliis gratis contulerim. proinde quia iam confectum opus habes. utere eo sicut decet seruum chulsi cum comunione multorum. et quod solus impetraueras ad plurimorum utilitatem peruenire facias. Decetero quoque uolo sanctitatem tuam laudare. quoniam ipsam opus ideo partim de diuina hystoria. partim de iosephi indigeo hystorici traditione. partim uero de aliarum gentium hystorici contextui. ut quia non tantum gentis iudice ac principum eius. sed et aliarum gentium similiter in ipso libro mentio fit: ex multorum librorum collatione ueritas sacre hystorie pateat. et sensus narrationis eius lectori lucidior fiat. In uero si quid in memorato opere tibi gratum atq; utile inuenieris. largitori omnium bonorum inde gratias referas. Si quid autem reprehensibile in eo esse prospereris nostre infirmitati et imperitie deputes: et apud clementem iudicem ueniam impetrare nobis per sacras orationes festines. Sicq; optimo largitori dignum honorem: et fragili operis oportunitatem conferes solatium. Fraternitatem tuam diuina maiestas prosperis successibus polletem: et eterne beatitudinis gaudia promerentem. omni tempore memorem conseruare dignetur.

Ca.

Et factum est postquam. In initio libri machabeorum siue est principio libri eschielis prophete. ubi scriptum est. Et factum est in triclimo anno. in quarto mense etc. Unde primo nobis quoniam dicitur: cur is qui adhuc nihil dixerat. ita exorsus est dicens. Et factum est postquam percussit alexander etc. Et namque primo coniunctionis est. et scimus quia non coniungitur sermo subsequens nisi sermoni precedenti. Qui igitur nihil dixerat. cur dicit. Et factum est. cum non sit sermo cui hoc quod incipit subiungat. Quia in re intuentum est. quia sicut nos corporalia. sic prophete et scriptores diuino libro sensu spiritualia aspiciunt. et illa sunt presentia que nostre ignorantie absentia uidentur. Unde sit ut in mente prophetarum ita coniuncta sint exterioribus interiora. quatenus simul utraq; uideant. simulq; in eis fiat: et uerbum quod audiunt: et foris quod dicunt. Patet igitur ea cur quod nihil dixerat. inchoauit dicens. Et factum est. Deinde subiungit. Postquam percussit alexander

philippi rex macedo. q̄ primus regnauit in grecia. egressus de terra cethim dariani regem et medorum. Itaque alexandri philippi et olympiadis filius dariani reges perlarum atque medorum occidisse oibus manifestum est. Quod et daniel in uisione sua qua byrci caprarum arietem ventilante comibus p̄trius se describit. euidenter expressit. Sed querit quomodo dicat alexander primus regnasse in grecia cum multi ibidem in diuersis locis ante regnasse reperiant. Multo enim ante arginis. atbeniensibus. lacedemonijs. corinthiis. et liddis. reges p̄sue r̄nt. nec uō in macedonia. nō primus rex alexander esse inuenitur s̄ vicissim quatuor. Primus enim rex macedonia caranus erat. eo tempore q̄ hebreorum iuda azarias q̄ et ozias rex fuit. et hebreorum israel rex ieroboam. latinorum quoque procar siluius. et lacedemoniorum calcamenes. corinthiorum alexander et atbeniensium thespis. Et ideo primus regnasse dicitur in grecia alexander quia ceteris regibus in singulis partibus antea regnantibus primus ipse et solus in tota grecia regnauit. Quia subuersis thebis. in persas arma corripens. apud gagicam sinuū in toto certamine dariani duces superauit. et ad extremum ipsum percussit arietem. et duo eius cornua confregit. medos atque persas. militibus cum sub pedibus suis. et uiribus cornu suo subingant in perio. Quod autem dicitur egressus de cethim. de ipsa grecia significat. Cethim enim fuit de posteris noe. hoc est de filiis ianan. filij iapheth filij noe. Et latimā insulam habuit. que nunc dicitur cypus. ut iosephus testis est. et ab ea omnes insule et maxima loca cethim hebreorum nominantur. Legamus varronis de antiquitatibus libros. et siluini capitonis et grecum hegonta. ceterosque eruditissimos viros. et uidebimus omnes peninsulas. et totius orbis litora. et terras mari vicinas. a grecis accol occupatas. qui ab amano et tauro montibus omnia maritima loca usque ad occidentem possidere britanicam. Constituit inquit prelia multa. et omnem obtinuit munitiones. et interfecit reges terre. et accepit spolia multitudinis gentium. et siluit terra in conspectu eius. Igitur alexander magnus sicut tradunt bysionie post dariani mortem byrcanos ac girodomanos subegit. Post hec partem pugnam aggressus est. quos diu renitentes deuenit. prope modum antequam uicit. Inde traces euerit. aspera pamenos ac sopios. ceterosque populos. qui in cancau radice morabantur subegit. vix ibi alexandria super amnem ranaim constituta. Sed humani sanguinis ieraturabilis. siue hostium sine cetera socio recentem in semper sinebat cruorem. Itaque primam impetu in bella pariter. choros alinos et aciatas. indomitam gentem in ueditionem accepit. Callisten philosophum sibi apud aristotem condiscipulum cum plurimis aliis principibus cum eo deposito salutandi more. ut deum non adoraret occidit. Post hec indianam petiit ut oceano ultimoque oriente finiret imperium. Risan urbem adiit. dedalos montes regnaque theophil regine expugnauit. Que cum se dedisset concubitu regio regiam redemit. Peragrata perdomitaque alexandria india cum ad saxam mire asperitatis et altitudinis in quo multi populi loci eo confugerant peruenisset. cognouit hercalem ab impugnatione eiusdem saxi terre motu prohibitu. Emulatione promouit ut hercalem acta superaret cum summo latore ac periculo saxo potitus. omnes loci eius gentes in ueditionem accepit. Cum poro fortissimo indorum rege cruentissimum bellum gessit. Postea cum orientales populos singularum puuntiam non sine cruenta victoria cepisset cōscensis nauibus. cum oceani litora peragraret ad urbem quandam cui ambira rex perat peruenit. Sed in expugnatione ciuitatis magnam partem exercitus sagittis hostium ueneno illitis amisit. Ac post hec a que per somnum sibi ostensa est in portu saucis data cum reliquis subueniret urbem expugnauit et cepit. Postquam circumactam ad occidentem et indum flumen ingressus babilonia celeriter rediit. ubi cum ceteritana totius orbis puuntiarum legati expectarent. hoc est cartaginensium. et totius affricę ciuitatum. et hispanorum. gallo. silię. sardinieque plurimę preterea partes italię. tantus timor in summo oriente constituti duces

populos ultimi occidentis inuaserat. ut inde peregrinam cerneret toto mundo legationem quo uix crederes peruenisse rumore. Vnde bene scriptum est. Et siluit terra in conspectu eius. quia nullus ei rebellare audebat. Et post hec decidit. Deuictis uicibus gentibus uindictis thesauros et opes eorum alexander abstulit. Vnde eo mortuo satellites atque milites eius propter opum magnitudinem quas congregatas habebat ac potentiam regni. ab inuicem dissentiebant sicut pompeius trogus eiusque breuiator iulianus in libris bysioniarum suarum ostendunt. scribentes quod defuncto alexandro. in thesauro eius quinquaginta milia talenta auri reperta sunt. et in annuo uetigalis tributo tricena milia. Denique alexander iter pericula filiorum dei nutritu fuerat ad extremum cum in babilone urbe moraretur. in insidiis suorum interfecit. et matre factone antipis duos eius qui per cassandrum filium suum cum ueneno extitit. sicut predictus pompeius trogus narrat dicens. Quia cum babilonem reuertens. multis diebus ocio datus in missum olim comitum forelter alexander institueret. totusque in letitia effusus. cum diei noctes puigiles iunisset. rece-

dentem iam a conuiuio medicus thessalus instaurata comestione et ipsu ac sodales eius inuitauit. ubi accepto poculo. media potōe repente uelut edo p̄fixus ingemuit. elatusque a conuiuio semianimis ita cruciatus est ut ferrum in remedia posceret. tactusque hominum uelut uulnera indoleceret. Reuera autem insidie fuerunt. Quia memoratus antipater cum carissimos amicos suos interfeceros uideret ab alexandro. seque magnis rebus in grecia gestis non tam grati apud regem quam inuidiosum esse. a mīe quoque et olympiade uarijs se criminationibus uerari. ad occupandam regem cassandrum filium dato ueneno subornat. qui cum fratre philippo et iolla ministrare regi solebat. cuius ueneni tanta uis fuit. ut non crederet non testa contineret. nec alii ferri nisi in ungula equi potuerit. hmonito filio ne alii quam thessalo et fratribus crederet. Hac igitur causa apud thessalum paratum repetitumque conuiuium est. philippus et iollas p̄gurgare ac temptare potu regis soliti. in aqua frigida uenenum habuerunt. quā p̄gurgate iam potioni supmiserunt. Quarta die alexander indubitata morte sentiens agnoscere se fatu domus maiorum suorum ait. Nam plerosque eadem intra tricesimum annum defunctos. Tumultuantes deinde milites insidiosos perire regem suspicant. eos ipse sedauit. eosque omnes cum prolatis in edidissimum locum urbis esset ad conspectum suum admisit. oslandiaque dixerat sua silentibus potexit. Cum lacrimarent omnes. ipse uero sine lacrimis t̄m. uex sine ullo tristitios mentis argumento fuit. ut quidam impatientius dolentes consolatus sit. quibus mandata ad parentes eorum dedit. adeo sicut in hoste. ita et in morte inuictus ei animus fuit. Cum deficeret cum amici uiderent. quāt que imperij faciāt heredem. R̄ndit. Dignissimum

tantam illi magnitudo animi fuit. ut cum hercule filium cum fratre arideum cum roxanem uxorem pregnantem relinqueret. oblitus necessitudinū dignissimorum nuncupauit heredem. prius quasi nephas esset uiro forti. alii que uix fortiter succedere. aut tanti regni opes alius quam probatis redinque. hac uoce ueluti bellicam inter amicos ceantisset. aut malum discordie misisset. ita omnes in emulationem cōsurgunt. et ambitione vulgi tacitū sermone et fauore militum querunt. Sexta die pedula uoce exempti digito anuli perdicie tradidit. Que res gliscentē amicorum dissensionem sedauit. Nam et si non uoce nuncupatus est heres iudicio tū electus uidebat. Decessit alexander mense uino et annos tres. et tricesimo natus. Hec autem quia in bysionia machabeorum regni alexandri mentio est facta. ideo ex libris gentiliū interpolui. ut lector agnosceret non frustra uirtutē alexandri enarrari. s̄ magnanimitate atque actione ipsam esse p̄cipuam. Quod autem alexander dicit diuississe regnum suum cum adhuc uiuere p̄neris suis qui secū erant a iuuentute nutriti. non tam ipse hoc diuissit. quam illis diuidendū reliquit. Igitur alexander per duodecim annos tremem sub se ortes oppressit. principes uero eius quattuordecim annis diuati

titudinibus gentium. et siluit terra in conspectu eius. Et congregauit uirtutem et exercitum forte nimis. et exaltatum est et eleuatum cor eius. et obtinuit regiones gentium et tyrannos. et facti sunt illi in tributum. Et post hec decidit in lectum. et cognouit quia moreretur. Et uocauit pueros suos nobiles qui secū erant nutriti a iuuentute sua. et diuissit illis regnum suum cum adhuc uiuere. Et regnauit alexander annis duodecim et mor-

titudinibus gentium. et siluit terra in conspectu eius. Et congregauit uirtutem et exercitum forte nimis. et exaltatum est et eleuatum cor eius. et obtinuit regiones gentium et tyrannos. et facti sunt illi in tributum. Et post hec decidit in lectum. et cognouit quia moreretur. Et uocauit pueros suos nobiles qui secū erant nutriti a iuuentute sua. et diuissit illis regnum suum cum adhuc uiuere. Et regnauit alexander annis duodecim et mor-

sunt. et velut opimam pradam a magno leone prostrata anidi disperse catu
li. sed ipsos in rixas irritatos prede emulatoe fregerunt. Itaque pibolomeo
primam egyptus et affricę arabicę pars forte peruenit. Confinē huic. pui
tie syrię laiomeno. thelenus cilię philotas illiricos accipiunt. medic maio
ri acropatus mion forther perdice preponit. Sulamana gens scino. frigia
maior antigono philippi filio assignat. Litiā et pampbilitā nearchus. ca
riam cassand. lidiā nenand. sortiantur. leonātius minorę frigiā acapit.

Tracie regiones pon
tia maris liliaco. ca
padocia cum passage
ma eumeni data. sūma
castrorū seleuco antio
chi filio cessit. Stipa
toibus regis satelliti
busq; cassander filius
antipatri p̄ficiat. In
bactiana vltiore et
indię regionibus p̄fe
cti priores q̄ sub alexā
dro esse ceperunt p̄mā
serūt. Heres inter du
os amnes ydaspem et
indum cōstitutos tha
riles habuit in coloni
as in indis conditas.

Eyon abageotis fi
lii mittit papamēnos
fines caucasi mōtis or
iarches accipit. aracu
si cedrosiq; sibunt. de
cernunt. arāceos et ar
neos scantano. bactri
anos amiora fortitur
Saldianos. sychens.
sticanotul. parcos. phi
lipp. bycanos. fracta
fernes. armenos. thie
pomus. persas. penicel
ses. babilios. ardos.
palaagos. archila. me
lopitami. aggressi sūt
Sed tñ inter cetera s̄
regna quattuor tantū
eminebant. hoc est egi
pti qd̄ tenebat p̄tho
lomens lagi filius. ma
cedonū qd̄ philippus
q̄ et aridens frater alex
andri possedit. syrię et babilonis qd̄ seleucus nichanor sibi vendicauit.
alyę qd̄ tenuit antigonus. sicut in visione danielis p̄monstratum est. q̄
fracto vno cornu maiore in capite byri illius insignis. oita sint. p̄ eo quat
tuor cornua minora. Unde sequitur.

Et obtinuerunt 22. Decedente igit alexandro magno totū corpus
regni macedonū qd̄ ipse non sine grandi labore coadunauerat. pueri eius
per tyrannidem diripuerūt. et multis atq; grauib; p̄sels dilaniauerūt.
sic in bystorijs gētū copiosissime scriptū inuenit. S; ex his plimis omillis
scriptorū presentis bystorie ad antiochū epiphanē puenit. qui plima in iu
dęos p̄misit mala. et locū sanctū polluit. ac legem p̄phanauit. De q̄ sequit.
Primus itaq; post alexandri magnū regnauit in syria seleucus. cogno
mento nichanor. annis triginta duobus. Secundus antiochus qui voca
bat forther annis 22 et no uē. Tercius antiochus qui vocabat theos. an
nis quindecim. Quartus seleucus qui cognominatus est gallericus filius
antiochi. annis viginti. Quintus seleucus cerannus filius seleuci gallini
a. annis tribus. Sextus antiochus magnus. quē scriptura antiochi illu
stris hic dicit p̄m esse qui frater erat seleuci ceranni. et filius seleuci gallini
ci. regnauit annis triginta sex. Septimus seleucus qui et philopator no
minatus est annis duodecim. Post quē antiochus epiphanes qui et p̄
darus sine nobilis dicit. frater seleuci philopatoris. et filius antiochi ma
gni. annis vndecim. De quo modo scriptura narrat q̄ ex eis exierit radix
peccatric. antiochus illustris filius antiochi regis qui fuerat romę obses.
Qui merito radix peccatric dicit. qui stirps inutilis ad peccata proditiis
et ad impietatem erat promptissimus. sub q̄ legis dei persecutio. et macha
beorū bella narrant. Colligit enim omne tempus regni gręcorū a p̄mo āno

tuus est. Et obtinuerūt pueri eius
regnū vnusq; s̄q; in loco suo: et ipso
suerunt sibi omēs diademata post
mortem eius. et filii eorū post eos
annis multis: et multiplicata sunt
mala in tra. Et exiit ex eis radix pec
catrix antiochus illustris filius anti
ochi regis qui fuerat romę obses:
et regnauit in anno centesimo trice
simo et septimo regni gręcorū. In
diebus illis exierūt ex israel filii inē
qui et suaserūt multis dicētes. Ea
mus et disponamus testamētū cū
gentibus quę circa nos sunt. quia
ex quo recessimus ab eis: iuenerūt
nos mala multa. Et bonus uisus est
sermo in oculis eorū. Et destina
uerunt aliquos de populo. et abie
runt ad regē. et dedit illis potestātē
ut facerent iusticiā gentium. Et edē

seleuci nichanoris usq; ad initium regni antiochi epiphanis anni centum
triginta septem.

In diebus illis 22. Gręca ac romana narrat bystoria. q̄ antiochus
epiphanes contra p̄tholomeū p̄tholometorē: deopatre sororis sue filiū. cu
ius ipse auunculus erat. dolos construxit. ut eū regno egypti priuaret. Et
cū post mortē deopatre alaius eunuchus nutritius p̄tholometoris et lenes
egyptū regeren t: et repeterent syriā quā antiochus fraude occupauerat. or
tum est inter auunculū
et puerū p̄tholomeū p̄
liū. Cūq; inter p̄tholū
et montem cassiū cōmi
sissent. victi sūt duces
p̄tholomei. Pono an
tiochus parces puero
et amicicias simul. al
cēdit mēphis. et ibi ex
more egypti regnū ac
cipiens. pueriq; rebul
prouidere se dicit. cas
modico populo omēs
egyptū subingant. et
abundātes atq; vter
rimas ingressus est. ci
uitates. fecitq; quę nō
fecerāt p̄res eius. et pa
tres patrū illius. sicut
i danielē de eo scriptū
est. Nullus enim in re
gno syrię ita vastauit
egyptū. et omnes diuiti
as eorū dissipauit. et
tā callidus fuit. ut pu
dētes cogitātes eorū
qui duces pueri erant
sua fraude subūteret.

ficauerunt ginasiū in hierosolimis
scdm leges nationū. et fecerūt sibi
p̄pucia et recesserūt a testamento
sancto. et iuncti sunt nationibus et
venūdati sunt ut facerent malum.
Et paratum est regnū in conspectu
antiochi. et cepit regnare in tra egi
pti. ut regnaret sup duo regna. Et
intrauit egyptū in multitudine gra
ui in curribus et elefantis et eq̄tib;
et copiosa nauū multitudine. Et cō
stituit bellū aduersus p̄tholomeū
regē egypti. et veritus ē p̄tholome
us a facie ei. et fugit: et ceciderunt
vulnerati multi. Et cōp̄hendit ci
uitates munitas in terra egypti. et
accepit spolia trę egypti. Et cōuer
tit antiochus postq; percussit egi
ptū in centesimo et quadragesimo
et tertio anno. et ascēdit in hieroso

ram suam: et post bienniū rursus contra p̄tholomeū exercitū congregasse
ad austrū. cūq; duo frēs p̄tholomei deopatre filij. quorū auunculus erat
antiochus. obsiderent alexandrię legatos venisse romanos. quorū vnus
marcus publius lecius cū eum stantē inuenisset in litore. et senatuscōsultū
redisset quo videbat ab amicis ppli romani recedere. et suo impio conten
tum esse. et ille responsū ad amicos cōsiliū retulisset. orbes dicit fecisse mar
chus in arenis baculo quę tenebat manu. et circūscripsisse regē atq; dixit
se. Senatus et populus romanus p̄cipiūt ut in isto loco r̄ndēas: qd̄ con
siliū geras. Quibus dictis ille perterritus ait. Si hoc placet senatui et po
pulo romano recedendū est hinc: atq; ita statim mouit exercitū. His cōsen
tanea iosephus scripsit. q̄ reuersus. p̄pter romanorū timorē ab egypto rex
antiochus ad hierosolimā duxerit exercitū. quo perueniens anno centesi
mo quadragesimo tercio. post regnū primi seleuci. cētesima quinquagesima
tercia olimpiade die vicelimo et quarto mensis casset. quē macedones ap
pelleon nominant. ceperit eā sine confictione cuiuspiā aperientibus ei por
tas bis qui voluntati eius consentiebant. ingressusq; ciuitatem hieroso
limorū multos interemit sibi contraria sapientes. necnō etiā eos qui portā
aperientes ciuitates ei tradiderūt. p̄pter tēpli diuitias interfecerit. multasq;
auferens ab eo pecunias ad antiochiā reuersus sit. Postq; autē spoliavit
templū ita ut vasa dei et lucernas aureas asportaret. et aram aureā. et men
sam et sacrariū. neq; de velis abstinerit. quę ex bisso et cocco erant. et bau
riens autem et thesauros nihil penitus derelinquēs: ad maximū iudęos
luctū propter hec usq; perdaxerit. naz et quotidianas immolatōnes quas
deo fm leges offerēbant celebrare prohibuit. Dep̄dāns autem totā ciui
tatem quosdam interfecit. alios captiuos cū vxoribus et filijs deduxit. ita

Et cōuertit antiochus 22. Consequē
ter autē de eodē rege in
p̄dictis bystorijs nar
rat q̄ postq; reuersus
est expulsus ab egypti
is venisse cū in iudęas
hoc est aduersus testa
mentū sanctū. et spoli
asse templū et aurū tu
lisse quāplimum posi
toq; in arce p̄sidio ma
cedonū reuersus in ter

molit. q̄tenus si possibile sit per prauos homines nomē christiānū q̄d solū in orbe p̄ualuit funditus deleat. ⁊ dyaboli voluntas in pollutione ydolorū ⁊ multiplicitate peccatorū expleat. Unde sequitur.

Et effuderunt 22. Igit̄ habitatores hierusalem fugiunt q̄n̄ perfectione seruente. alij corporaliter fugiunt: ut non scandalizent. alij mente fugiunt ⁊ scandalū gratiē in anima bus suis patiunt. alij usq̄ ad mortē in confessione c̄busti perseverant. ⁊ liberi a persecutorū manibus in celos effugiūt ut remunerentur. fitq̄ terra sancta habitatio exterorū. q̄n̄ mēbris c̄busti per martiriū coronandis in toto mūdo multiplicat̄ numerus persecutorū. dies festi eius conuertuntur in luctus. q̄n̄ ritus celebrantur. religio c̄bustiane nō p̄mittit̄ hie sui fulgoris ornatus. ⁊ sabbata eius i opprobriū. cū spes quas hnt̄ in futura aiā requie abolet. vel ab hoste c̄bustidit̄ fidelū. Scdm̄ gloriam eius multiplicata est ignominia eius. Fedat̄ ei gl̄a eccē infidelium ignominia. q̄n̄ inimico dominante: gl̄a celestiū sacrorū ⁊ bonitas diuinorū officiorū impijs blasphemantibus maximus sustinet opprobrium.

Et scripsit 22.

Scriptura et epistola sp̄ialis antiochi p̄b̄losophi sunt gentiliū ⁊ hereticorū atq̄ salm̄aticorū c̄bustianorū qui veritate legi c̄busti atq̄ statum catholice fidei subuertere cupiūt. q̄b̄dolo ē cultus diuinus ⁊ religio c̄bustiana. s̄ quo magis per errorem student sibi boies adunare. eo magis faciunt illos abinnicē discordare. q̄a nec ipsi inter se inuicē cōcordāt. s̄ varijs sectis dissentientes discrepāt. et idominus se obsequētes: ⁊ in unitate cōsociare p̄ualent. Inter superbos enim scriptura teste semp̄ iurgia sūt. Et iuxta veritatis sniam omne regnū in seipsius diuisum desolabit̄. ⁊ domus sup̄ domū cadet. Mandant̄ libi ⁊ eplē antiochi in hierusalem ⁊ in ciuitatibus iude ut sequant̄ leges gentiū terre. ⁊ desinant holocausta ⁊ sacrificia. ⁊ placationes facere in templo dei. quia maxima cura: maximūq̄ studiū est hereticis atq̄ paganis. ut in ecclia c̄busti cultū diuinū seu confundant. seu penitus extinguant. ne sinceritas recte fidei que per dilectionem opat̄ in ara cordis credentis gratū holocaustum deo offerat. nec sacrificia mystica corporis ⁊ sanguinis domini cū sacra fidelium oratione atq̄ placatione tonorum actuum in vero templo dei omniū crea torū: ⁊ bonorū largitorū digne exhibeant. prohibēt celebrare sabbatum. quia negant in celesti regio sanctarū requiem futuram esse animarū. Subent̄ edificari aras. ⁊ templa ⁊ ydola: quia mentes fidelium malignorum spiritū cupiūt efficere vasa. imolari carnes suillas. ⁊ pecora cōmunia. s̄ cū imundam ducere vitam. ⁊ brutorū animalium more in luxuria. atq̄ con-

cupiscentijs carnis. cōuersari: relinquere filios suos incircūcisos. hoc est nulla custodia. nulla continentia nullaq̄ discretione. cogitationes. sermones atq̄ opa tempore. ita ut obliuiscant̄ legem diuinā. ⁊ imitent̄ iustificatōes dei in diuerso ⁊ scelerū facturam. Et hec omnia non solū sermonū suauis. s̄ etiā diuersarum penarū fieri cogunt tormento. Unde sequitur.

Et quicumq̄ 22. Incidit̄ crudelitas q̄n̄ seruet̄ impietas. seuit̄ immanitas q̄n̄ eliuat̄ cupiditas. omni regno suo antiochus per scripturas

indicit̄ tormēta ⁊ mortem ingerere cultoribus dei. Sic ⁊ antiochus per ministros suos sceleratissimos varia exquir̄it penarū genera. quatenus c̄busticolas a statu religionis sacrissime euellat̄. p̄erat̄ atq̄ disperdat.

Die quinta 22.

Mensis casleu idē est apud grecos q̄ apud latinos dicit̄ decēber. In huius mensis die quinta decima anno c̄bustimo quadragesimo quinto regni grecorū q̄d a p̄mo anno seleuci cōputare incipiunt. antiochus epiphanes abominandū ydolorū desolatōis in templo statuit̄ dei. s̄ est symulacrum iouis olimpij. p̄ncipatus aut̄ sui anno octauo. quo iudeli cet̄ ano in samaria super verticē montis garizim. iouis pegrini hinc hospitalis delubri edificauit̄. ipsius samaritani ut idē faceret. p̄ epistolā p̄ccantibus licet iosephus testis ē. s̄ legim̄ in euāgelio fm̄ mattheū. saluatorē dei sc̄pulis interrogatib̄ de signo aduentus sui ⁊ cōsumatōe seculi int̄ alia respōdisse. Cui⁹ s̄ videritis desolatōis abominatōem que dicta est a danielē. p̄p̄ta stante in loco sancto qui legit̄ intelligat. q̄n̄ ad intelligentiam p̄nocamur. mysticū monstrat̄ esse q̄d dictū est. Scriptum est autē in danielē h̄c mō. Et in medio ebdomadis auferet̄ sacrificium meū ⁊

batū. et dies solēnes. Et iussit̄ cōinquinari sancta et sanctus populū israel. Et iussit̄ edificari aras. et templa et ydola. et imolari carnes suillas. et pecora cōmunia: et relinquere filios suos incircūcisos. et cōinquinari aias eorū in omnibus imundicijs et abominationibus: ita ut obliuiscerent̄ legē: et imutarent̄ oēs iustificatōes dei. Et quicumq̄ nō fecissent scdm̄ uerbū regis antiochi: mozerent̄. Scdm̄ omnia s̄ba hec scripsit omni regno suo et p̄posuit̄ p̄ncipes populo q̄ hec fieri cogere. Et iusserunt̄ ciuitatibus iude sacrificare. et cōgregati sunt multi de populo ad eos qui dereliquerunt̄ legē dñi. ⁊ fecerunt̄ mala sup̄ terram. ⁊ effugauerunt̄ populum israel in abditis ⁊ in absconditis fugitiuorum locis. Die quinta decima mensis casleu q̄nto ⁊ quadragesimo ⁊ centesimo ano edificauit̄ rex antiochus abominandū ydolorū desolationis sup̄ altare dei. ⁊ per vniuersas ciuitates iude in circuitu edificauerunt̄ aras ⁊ ante ianuas domorū ⁊ i platcis

⁊ libamina. ⁊ in templo desolationū abominatio erit usq̄ ad cōsumatōes tempis. ⁊ cōsumatio dabit̄ sup̄ solitudinem. De hoc ap̄tus loquit̄. De hoc mo iniquitatis aduersarius deuandus sit cōtra omne q̄d dicit̄ deus ⁊ cōlitar. ita ut audeat stare in templo dei: ⁊ ostendere q̄ ipse dñs sit. cuius aduentus fm̄ opationem sarbane destruet̄ eos. ⁊ ad solitudinem rediget̄ qui se suscepit̄. P̄d̄t aut̄ simpliciter aut̄ de antiochus accipiunt̄ de ymagine cesaris quā pilatus posuit̄ in tēplo. aut̄ de adriani equestri statua. que in ipso sancto sanctorū loco usq̄ in p̄sente diez stetit. Abominatō quoq̄ fm̄ veritatem scripturarū ydolorū nuncupat̄. ⁊ idcirco addit̄ desolatio q̄ in desolato tēplo atq̄ deserto ydolorū positū sit. Statuto aut̄ ydolo zeli in tēplo dei. per vniuersas ciuitates iude ministri regis neq̄simi edificauerunt̄ aras in circuitu ⁊ ante ianuas domorū ⁊ in platcis incendit̄ thura ⁊ sacrificauerunt̄. quia regnante immundo antiochus. stipulatores eius. ⁊ omnes iniq̄re

iecto vtro vnus dei cultu. et preta dei domo. que est lacta ecclesia. cōsula mente: turbato qz ordine: in diuersis locis varioz errorz et multipliciū scelerū remonijis funesta deferent sacrificia. Et bene dicit qz in circuitu edificauerūt aras. qz simplicitate veritatis relicta erroneas impietatis sequūt sectas. In circuitu enim ut psalmista testat. omēs impij ābulant. et añ iannas ediculy: atqz in platcis incendunt thura et sacrificant qui introire ad altare dei. abidemqz incensū pure orōnis deo inferre nō merent. sed in la-

ta ac spaciōsa via que ducit ad mortē accūs suos ac verba secū bofi deserunt maligno. Et libros inquit legis dei pbullerūt igni. scilicet eos: libros dei scindūt pburātqz igni qz p cupiditatis ignez legis dei sinceritatem. heretica puitate a recitandis lūz statū dilfandere cupiūt. scōsqz pēdicatores: quibus thesaurus testamētōrum dei cōmendatus est. maliciē lūz mūrone trucidare gēstunt. Quid per vicariuz numerum et quintum nisi illi designantur qz quinqz sensibus corpōris carnalibus reliderijs imphati. legi dei que in duobus testamētis et in duobz pceptis dilectione videlicet dei et proximi constat cōtraria faciūt ac sapiunt. Viginti qz et quinqz quinario numero in semetipso multiplicato cōstant. De ritoqz hic numer⁹ descriptōibus legis dei cōparat. qui per vnum. queqz sensū corpōis. h est per visū. auditum. gustū. odoratam. et tactū pceptis diuinis que in pentateuco cōscripta sunt. aduersantur. et ideo dicit qz sacrificauerūt sup aram que erat cōtra altare. quia in altare impietatis qd supbia exere-

erat contra altare fidei catholice. omnes iniqui actū ac verboz suozum dya bolo infausta immolant sacrificia.

Et mulieres etc. Patet hystorie sensus qui exponit tormenta qz persecutores nefandi. et tunc in veteri testamento: et nunc similiter in nouo cultoribus dei ingerunt. nec facile est cuiqz enumerare omnia supplicioz genera que tortores nequissimi martyribus chūsti infligebant. Sed in allegoriam quid per mulieres que circūcidebant filios suos. nisi honeste fidelium persone monstrant. que actus suos et sermōes atqz cogitatus sum a discretionē circūspicientes. quidquid in eis supflūū reperiūt. gladio spiritus amputare festinant. Has spiritualis antiochus trucidare desiderat. quia aut corporaliter eas per tormenta ferire. aut spiritualiter per abnegationem in anima necare decertat. Interpretat aut antiochus paupertatis silentium. et merito hoc nomine censet. qui ex parte spiritualis scientie inops sacrarū virtutū est. h qd ipe minime in se habet. per inuidentiā in alijs persequit. Un bene subiungit. Et suspendebant inquit pueros suos a ceruicibus per tomōs eoz. Quia illos qui non sensu sed malicia sūt paruuli. et humiles spiritu. propter confessionem fidei interimē nō tardant. Similiter et illos qui circūciderūt eos. trucidabant. quia pēdicatores sanctos qui cultro pietatis ac verbo euāgelice doctrine subditos suos coercētes castigant maxime

incendebant thura et sacrificabant.

Et libros legis dei cōbūsserūt igni scindentes eos. et apud quemcūqz inueniebant libri testamētī domini. et quicūqz obseruabat legē domini scdm edictū regis trucidabāt eū. In virtute sua faciebāt hęc populo israel. qui inueniebant i omni mense in ciuitatibus. Et quita et vicesima die mensis sacrificabant super aram qui erat contra altare. Et mulieres que circūcidebant filios suos trucidabant scdm iussū regis antiochi. et suspendebāt pueros a ceruicibus per vniuersas domos eoz: et eos qui circūciderūt eos trucidabant. Et multi de pplo israel diffinierūt apud se: ut nō māduarent imunda. et elegerunt magis mori qz cibis coinquinari imūdis. Et noluerūt infringere legē dei sanctam et trucidati sūt. Et facta est ira magna super populū valde.

persecutionum molestijs infestantur.

Et multi etc. Nulla persecutio nulla qz tribulatio sanctos dei qui hē destinati sunt. et vocati scdm p̄scientiā dei pijs a fide chūsti vnqz euellere potuit. sed in veritate persistentes. nec ydolotica manducabant. nec imūdicia peccatoz coinquinari consentiebant. nec etiā legem dei sanctā heretica puitate infringere atqz contēpse patiebant. h magis eligebāt. p̄ noie chūsti mori qz consentire impietati. Unde quidā illoz hac confidētia fretus ad discipulos scribens ita testat est dicens. Certissime enī qd neqz mors. neqz vita. neqz angelus. neqz p̄cipatus. neqz instātia neqz futura. neqz virū. neqz altitudo. neqz profundū. neqz creatura alia poterit nos separe a caritate dei. qz est in chūsto iesu dño nostro. Sed que cōsolatio laborantibus seruis dei missa sit videamus.

Ca. II. **Diebus illis**

In diebus illis surrexit mathathias filius iohannis filij symeōdis sacerdos ex filijs ioarim ab hierusalem. et cōsedit in mōre modin. et habebat filios quinque iohannan qui cognominabatur gaddis. et symeonē qui cognominabatur thasi. et iudā qui vocabatur machabeus. et eleazarū qui cognominabatur abaron. et ionatham: qui cognominabatur aphus. **Di** viderunt mala que fiebāt in populo iuda et hierusalem. Et dixit mathathias **U**qz mihi. **U**t quid natus sum videre cōtritionem populi mei: et cōtritionē ciuitatis sancte. et sedere illic cum daf in manibus inimicōz. **S**ancta in manu extraneozū facta sūt. templū eius sicut homo ignobilis. **V**asa glorie eius captiua adducta sūt. trucidati sūt senes eius in platcis. et iuuenes eius ce-

timas sustinuerunt. que futura sub antichristo nemo est qd dubitet. multis resistentibus potentie eius. et in diuersa fugientibus. que hebrei in vltima euerfione templi. que sub vespasiano et tyro accidit. interpretant fuisse de populo plurimos qui scirent deū suum. et pro custodia legis interfecti sunt. **U**qz conuerint inquit subleuabunt auxilio puulo. et applicabunt eis plurimi fraudulenter. et de eruditis ruent ut p̄sent. et eligant. et dealtent. usqz ad p̄finitū tempus. quia ad huc aliud tempus erit. **P**aruus auxiliū mathathiam hystorialiter signat. de vico modin. qui aduersū duces antiochi rebellauit. et cultū veri dei seruare conatus est. **P**aruus aut cōsiliū inde vocat. quia non longo tempe post inchoatā defensionem vixit. h vno euoluto anno defunctus est. **E**t postea iudas filius eius qui vocabatur machabeus pugnans cecidit. et ceteri frēs eius. aduersarioz fraude decepti sunt. **D**ixit aut mathathias domini saluatorē significat. qui princeps est populi dei: et defensor electoz suoz cuius filij pugnant pro domo israel. defēdunt sanctuariū dei ac legem diuinā. Interpretat aut mathathias domū dei. cuius nominis archanū ipsius incarnatōnis nobis patefecit sacramētum. **U**nde et ipse ait in euangelio. **S**ic enī deus dilexit mundū ut filiū suū vnigenitū daret ut omnis qui credit in eū nō pereat. sed habeat vitam eternā. **Q**ui enī datus a deo est. p̄fecto dei donū est. **S**ed hęc de incarna-

Ca. II.

Diebus illis

In libro danicis vbi huius loci mentō sub enigmate facta est ita scriptū reperitur. **E**t impij in testamētum simulabūt fraudulenter. populus aut scies deū suum obtinebit et faciet. et voci in populo docebūt plurimos. et ruent in gladio et in flama. et i captiuitate et in rapina diez. cūqz conuerint subleuabūt auxilio puulo. et applicabunt eis plimi fraudulēter. et de eruditis ruent ut p̄sent. et eligantur et dealtent usqz ad tēpus p̄finitū quia ad hac aliud tēps erit. **Q**uanta iudgi ab antiocho passi sunt p̄sent hystoria machabeoz refert. et triūphi eoz testimonio sūt. qui p̄ custodia legis dei flamas et gladios. et seruitutes ac rapinas et penas vltimas sustinuerunt. que futura sub antichristo nemo est qd dubitet. multis resistentibus potentie eius. et in diuersa fugientibus. que hebrei in vltima euerfione templi. que sub vespasiano et tyro accidit. interpretant fuisse de populo plurimos qui scirent deū suum. et pro custodia legis interfecti sunt. **U**qz conuerint inquit subleuabunt auxilio puulo. et applicabunt eis plurimi fraudulenter. et de eruditis ruent ut p̄sent. et eligant. et dealtent. usqz ad p̄finitū tempus. quia ad huc aliud tempus erit. **P**aruus auxiliū mathathiam hystorialiter signat. de vico modin. qui aduersū duces antiochi rebellauit. et cultū veri dei seruare conatus est. **P**aruus aut cōsiliū inde vocat. quia non longo tempe post inchoatā defensionem vixit. h vno euoluto anno defunctus est. **E**t postea iudas filius eius qui vocabatur machabeus pugnans cecidit. et ceteri frēs eius. aduersarioz fraude decepti sunt. **D**ixit aut mathathias domini saluatorē significat. qui princeps est populi dei: et defensor electoz suoz cuius filij pugnant pro domo israel. defēdunt sanctuariū dei ac legem diuinā. Interpretat aut mathathias domū dei. cuius nominis archanū ipsius incarnatōnis nobis patefecit sacramētum. **U**nde et ipse ait in euangelio. **S**ic enī deus dilexit mundū ut filiū suū vnigenitū daret ut omnis qui credit in eū nō pereat. sed habeat vitam eternā. **Q**ui enī datus a deo est. p̄fecto dei donū est. **S**ed hęc de incarna-

tione ipsius tantū dicta sunt. ceterū de diuinitate eius. qua equalis est patri et spiritui sancto: simul cū patre et spiritui sancto ipsam dispensationem facere credi oportet. **Sicut** et spūs sanctus donū dei legit. Sed tū cum p̄re et filio vnus deus credit. atq; adorat. **Unde** in euangelio. et missus legitur et sp̄s uenisse. ut est illud dicitur. **Rogabo** patrem et alius para dū dabit uobis. **Et** item. **Cū** autem uenerit inquit para dū. quē ego mittam uobis a patre spiritum ueritatis. qui a patre procedit. ille testimoniu perbi bibit de me. **Et** alibi. ipsa ueritas ad nicho. demum ait. **Spiritus** ubi uult spirat. et uocem eius audis et nescis unde ueniat. aut quo uadat. **Hic** ergo mathathias narra fuit esse iohannis filij symeonis sacerdos ex filijs iohannim. **Iohānes** interpretat gratia dei. symeon: audiens. iohannim: dñs exaltat. **Re**cte ergo hęc interpreta tōes huic mysterio cōperūt. quia mediator dei et hominum grā dei dicit potest. **Et** est illud apostoli. **Sic** dei pro omnibus gustauit mortē. **Et** audiēs. q̄a ipse in euangelio ait. **Quē** audiui a patre hęc loquor in mundo. **Et** dñs exaltans: de quo p̄p̄a ait. exaltat dñe in uirtute tua. **Ipsē** enī merito sacerdos noiat. de q̄ scriptū est. **Jurauit** dñs et nō p̄cū tu es. **in** et. se. or. mel. **Quis** mathathie filij sunt oēs sancti q̄ corpus eius et mēbra dicunt. **Sed** quomodo quāno numero designari possint. non in cōuenienter queritur. **Tot** enim legunt filij mathathie bystorie fuisse. hoc est iohannan: qui cognominabat gaddis. et symeon: q̄ cognominabat thasi. et iudas qui cognominabat machabeus. et cleazar: qui cognominabat abaron. et ionathas: qui cognominabat apbus. **U**ideamus ergo si alibi iste numerus in nouo testamento eandem rem exprimere inueniat. **Legimus** quoq; paulum ap̄m ad ephesios. **de** christo ita dicentem. **Qui** descendit ipse est et qui ascendit sup omnes celos ut imple ret omnia. et ipse redit quosdam quidem ap̄s. quosdam autē prop̄etas alios uero euāgelistas. alios autē pastores et doctores. ad cōsumationem sanctorū in opus ministerij ad edificationem corporis christi. **Eccē** hic q̄nos species tenent in illis personis quas diuina uocatio ad magistrum ordinant ecclē. **Sed** consideremus quomō ipsi filij mathathie cū interpretantur nominū suoz. his speciebus possint aptari. **Primus** ergo filioz illius nuncupat iohannan: qui cognominabat gaddis. iohānā q̄q; domini gratia eius. **Gaddis** autē hebreus siue tempraio mea. **Bene** ergo hęc noia ordini ap̄oz nisi fallor cōueniūt. qui per dñi gratiaz ad culmen honoris huius electi sunt. sed tū a peccatoribus multas p̄p̄si sunt tentationes atq; iniurias. q̄ idem saluator p̄dicere eis uidet cū in euangelio ait. **Ego** uos elegi de mundo ut eatis et fructū plurimū afferatis. et fru. ue. maneat. **Et** itē. **Eccē** ego mitto uos sicut o. in me. lupoz. **Estote** ergo prudentes sicut serpentes. et simplices sicut colūbe. et reliqua. **Eccē** qui grā dñi sunt repleti maloz omniū demonstrant cōtumeijs non mediocriter afflicti. **Secundus** autē filioz mathathie fuit symeon qui cognominabat thasi. qui in sequentibus pleriq; locis symon nominat. **Symon** ergo siue symeon interpretat. audiens. siue audiuit tristitiā. thasi exploratio gaudij. **Re**c in cōuenienter hęc p̄p̄etariū ordini cōueniunt. qui spūs sancti gratia illuminati et futuras penas maloz p̄uident. et uentura premia sanctorū cōsolatione interna gustando p̄uident. alijq; futura mala p̄cauere. et futura bona appetere persuadent. **Tercius** in ordine filius iudas machabeus fuit. iudas enim cōsiliens uel glorificans interpretat. et machabeus bellator. **Satis** bene hęc denominatio cōuenit euāgelistis. qui euāgelij pacis et glorie christi p̄dicāt toto orbe terrarū expugnātq; errores nefandos paganoz atq; hereticoz. **Quartus** autē filius h̄ est cleazar qui cognominabat abaron. et in priore noie dei adiutorij. in sequenti uero generatione excellē. sonat. nō in merito pastorib; p̄ figurā assimilāt. qui adiutorio dei satis roborati excellēq; fide ac uirtutibus sp̄s in ecclē constituit.

ciderūt gladio inimicorum. **Quę** gens non hereditauit regnū eius. et non obtinuit spolia eius. **Omnis** cōpositio eius ablata est. **Quę** erat libera facta est ancilla. **Et** ecce sancta nostra. et pulchritudo nra et claritas nostra desolata est. et coinquinauerūt eā gentes: nobis ergo qd̄ adhuc uiuere. **Et** scidit mathathias et filij eius uestimēta sua. et operuerūt se cilicio. et planxerūt valde. **Et** uenerunt illuc qui missi erant a

rege antiocho ut cogerēt eos qui confugerant in ciuitatem modin. imolare et accendere thura. et a lege dei discedere. **Et** multi de populo israel consentientes accesserunt ad eos. **Sed** mathathias et filij eius constanter steterunt. **Et** respondētes qui missi erant ab antiocho dixerūt mathathie. **Princeps** et clarissimus et magnus es in hac ciuitate: et ornatus filijs et fratribus. **Ergo** accede prior et fac iussum re

ut oues dei sana fide bonisq; exēplis ad uindictā celestis p̄re rite pascēdo p̄ducāt. **Non** uisimus autē filioz uocatus est ionathas. cognome habens apbus. optime sanctis doctorib; iuxta interpretationē nom. in suoz conueniens. **Inter** p̄tā enī ionathas colūbe uocum. siue dñi spontaneus. apbus autē fugitiuus: siue millesimus. **Et** bene his nomib; doctores christi exprimunt. qui spūs sancti gratia repleti. mente sp̄s. tūcā dñs se subiiciunt. ut eius uice legatione functi. legem dei p̄dicent in mūdo. et homines terrenā desideria fugere. atq; sempiterna gaudia q̄rere doceant. q̄tū nōs ibi iuxta millenarij numeri signantiam deo retribuente et plenitudine mercedis accipiant. uerū beatitudines cū cōsilio et agel. et sine sine possideāt. **Quō** autē hic sequitur. **Hi** uiderūt mala que fiebant in ipso iuda et hierusalem etc. **Quia** isti utiq; scandala uerba que ab iniquis in ecclē dei p̄p̄etrantur cōdolendo agnoscent ac mūde spiritali uindicare gēstāt. semetipos hostiaz ponere: ac pro suo salute morti tradere non metuant. **Unde** sequitur. **Et** scidit mathathias etc. **Quid** est ergo uestimēta scindere

nisi corpa supplicij tradere. **Et** quid operiri alio. nisi iustos quasi peccatores punire tormento. **Aliū** quoq; sit et hebreus asperū ferugē q̄ tegumentū. **Quā** bedi ad delicta iure referunt. q̄m et in iudicio dñi in peccatū partes sunt positi. **Ergo** dñs quia carnē peccati assumpsit. alio le induisse cōmemorat. **Quā** si bystorie accipimus nūc q̄ cū legimus uisum fuisse alio. **Ergo** dñi iudij per cōtumelias et insidias essent molesti. ille diuinitatem suā carnē uelamine tenebrosi mentibus occultabat. quia nō merētur agnoscere. quē tali impietate tractabāt occidere. p̄pter enī peccata populoz redemptor: humani generis carnē suā tradidit ad mortē. et p̄doluit nre infirmitati. **De** quo ipse dñs per ysaiā ait. **Propter** scelus p̄p̄i mei p̄culsi cū. et iniquitates eoz ipse portabit. ideo uispartā ei plurimos. et fortū diuidet spolia. p̄eo q̄ tradidit i morte aīaz suā. et cū sceleratis deputatus est. et ipse p̄cā multoz tulit. et p̄ trāsgressorib; rogauit. **Sicut** et filij eius hoc est ap̄i et martyres: ipsius exemplo edocti non dubitabant pro legitimis dei et salute fratru suoz temporaliter mori. quatinus regni celestis gaudia cū sanctis angelis p̄ hoc possent mereri. **Unde** iohānes ap̄s ait. **In** h̄ cognoscamus caritatem dei. q̄m ille. p̄ nobis animā suā posuit. et nos debemus pro fratribus animam ponere.

Et uenerunt etc. **Uitit** nāq; antiochus spiritalis in ciuitatem modin. que interpretat iudiciū. in ecclē uide licet sanctā ubi iudicia legis dei diligentissime custodiunt. ut eos qui cōfugerant illuc remediū aīaz suaz q̄rentes a lege dei discedere cogāt. peccatoz q̄q; uictimā et cultū impietatis dyabolo exoluant. **Sed** hoc qd̄ subiūgit. nō sine gemitu legere possumus quia multi de ipso israel consentientes accesserūt ad eos. cū alios uident tormentis coactos a religione pietatis apostatate. alios cupiditate istius mundi illectos retrorsū relabi. alios hereticoz astutia seductos decipi. alios etiā luxuria atq; libidine p̄p̄ia ad p̄sinas uitioz sordes reuerti. **Atq;** illud ualde letificat qd̄ sequit. quia mathathias et filij eius constanter steterūt: cū sine dubio illi in ueritate atq; iusticia p̄sistūt. q̄ ueri mathathie. hoc est iesu christi filij esse meruerūt. eusq; fidem atq; mandata seruantes eterne uitę premia constanti animo per eius grām adipisci cōcupiscunt.

Et respondentes etc. **Sive** per uolūz siue p̄ vim semp machinat antiquus hostis quomodo cucrat cultū pietatis in ecclē christi. **Ipsē** enī qui ad temptandū redemptorē nostrū in deserto accessit dicens. **Si** filius dei es. dic ut lapides isti panes fiāt. **Et** postq̄ cū sup pinnaculū tēp̄i in sancta ciuitate constituit dixit. **Si** filius dei es mitte te uorsū. **Scriptum** est enī quia angelis suis mandauit de te. et in manibus tollēt te. ne for. off. ad lapi. pe. tuū. **Indeq;** cū transferens in montē excelsum. ostendit ei omnia regnā mūdi. et gloriā eoz. et dixit ei. hęc oīa tibi dabo si. pedes adoraueris

me. Idem quotidie mēbris ei⁹ per ministros suos dolose suggerit. q̄tinus pro ambitione seculari deserant viā iusticie: et faciāt iustum regis nequissimi: qui regnat super vniuersos filios superbie.

Et respondit 28. Constantia mathathie cōsotabat q̄ios filioꝝ su

oz: sic et patētia et lōganimitas dñi nri iesu chisti omniū credentiū coroborat fidem. **Uñ** discipul⁹ suis ait. Nolite mirari si odit vos mūdus. Scitote q̄a me potē vob odio habuit: neq; timeatis eos qui occidit corp⁹ animā autēz occidere non possunt. Sed potius eū qui potē et aiā et corpus perdere in gebennā. In patiētia vestra possidebitis aiā et vīas: et erit merces vīa multa in celo. Qui autem p̄generauerit nīq; in finem: hic salu⁹ erit.

Et ut cessauit.

Iudens hic qui sacrificauit corā oculis oīm ydol⁹: significat in alios catholicos qui p̄anis operibus et peccatorū nota laudauerunt p̄riores suos. In eo enim ydolis sacrificare p̄batur: quo p̄ncipaliter vitijs captiuati esse manifestant. **Uñ** auaricia paulus ap̄l⁹ ydolorū seruitutē appellat. Sed hos gladius mathathie trucidat superaram: quia vltio eq̄s limi iudicis instam in talibus exercet vindictā. **Recō** et virū quē miserat antiochus q̄ cogebat imolare in ipso tēpore occidit: quia in die extremi exanimis non solū peccatores hoīes: sed p̄ccōꝝ instigatores maligni uidelicet sp̄s eterne damnatōis meritam recipiēt penā. Simul et ara impietatis destruit: q̄a post peractū iudiciū ulterius peccandi facultas ulla nō tribuet iniquis. **Uñ** autē sequit⁹: zelatus ē legem sicut fecit phinees filio salomi ostēdit q̄ forma facta sanctorū patrū p̄figurabant redēptōis nri in nouissimis tempōib; nobilissimum actum.

Et exclamauit.

Hec v̄ba mathathie p̄figurabant dñi nostri iesu chisti doctrinā: qua exhortat nos quotidie relinquere vanitatem huius mūdi et querere gaudia celestis regni. Dicit enim ipse in euangelio: Qui non renunciauerit omnib; que possidet nō potest esse meus discipulus. Qui amat patrem suum aut matrem suam plus q̄ me non est me dignus: et qui non baiulat crucē suā quotidie: et sequitur

gis sicut fecerunt omēs gentes: et viri iuda: et qui remanserāt in hierusalē: et eris tu et filij tui iter amicos regis: et amplificatus auro et argento et muneribus multis. **Et respondit mathathias et dixit magna voce.** Et si omnes gentes regi antiocho obediunt ut discedant vnusquisq; a seruitute legis patrū suoz: et consentiant mādatīs eius ego et filij mei et frēs mei obediem⁹ legi patrū nostrōꝝ. Propicius sit nobis deus: non est nobis utile relinquare legē et iusticias dei. Non audiemus v̄ba regis antiochi: nec sacrificabimus trāsgrediētes legis nre mandata: ut eamus altera uia. **Et ut cessauit loq; verba hec:** accessit quidā iudēus in omnium oculis sacrificare ydolis: sup aram in ciuitate modin. scdm iussū regis. **Et vidit mathathias et doluit:** et contremuerūt renes eius. **Et accessus est furor eius scdm iudiciū legis:** et insiliens: trucidauit eū sup arā. **Sed et virū quē miserat rex antioch⁹ qui cogebat imolare occidit in ipso tēpore:** et aram destruxit: et zelatus est legē sicut fecit phinees zambri filio salomi. **Et exclamauit mathathias voce magna in ciuitate dicens.** Omnis qui zelū habet legis

me non est me dignus. Qui enim voluerit animā suā saluā facere: perdet eam. Qui autē perdidit animā suā: p̄pter me inueniet eam. Quid enim prodest homini si vniuersum mūdum lucretur: anime vero suę detrimētum patiat⁹: aut quā cōmutationem dabit homo pro anima sua: filius ei hoīs v̄tur⁹ ē i gl̄ia p̄is sui cū angelis suis et reddet vnicuiq; fm opa sua. Fugit enīz redēptor noster et filij ei⁹ in mōtes et relinquunt quecunq; habent in ciuitate: quādo p̄ducatur iplius veritas in altitudine virtutū ascēdere cupimus: et ea q̄ ad luxū seculi p̄tinent: q̄si supflua spernētes abijcimus. **Iude est q̄ legitur in euāgelio idē dominus duxisse discipulos suos in montes: et ibi sedisse: ibiq; docere eos: ibi orabat: ibiq; pascēbat turbas: usq; semp ad aliorū et p̄fectiorū suis exemplis nos puocaret.**

dei statuens testamentū creat post me. **Et fugit ipse et filij eius in montes:** et reliquerunt quecunq; habebant in ciuitate. **Tunc descēderūt multi querentes iudiciū et iusticiā in desertū ut se derent ibi ipsi et filij eoz et mulieres eoz: et pecora eorum: qm̄ indurauerāt sup eos mala.** **Et renunciatū est viris regis et exercitui qui erat in hierusalem ciuitate dauid: qm̄ discessissent viri quidā qui dissipauerūt mandata regis in loca occulta in deserto: et abissent post illos multi.** **Et statim perrexerūt aduersus eos: et constituerūt aduersus eos plū i die sabbatoꝝ: et dixerūt ad eos.** Resistite et nūc adhuc. **Exite et facite scdm verbū regis antiochi et viuetis.** **Et dixerunt.** Nō erubimus neq; faciemus verbum regis ut polluamus diem sabbatoꝝ. **Et cōcitarerūt aduersus eos p̄clū: et non responderunt eis: nec lapidem miserunt in eos: nec oppilauerūt loca occulta dicētes.** **Moziamur omēs in simplicitate nostra: et testes erunt sup nos celū et terra qm̄ iniuste perditis nos.** **Et intulerunt illis bellum sabbatis: et mortui sunt ipsi et vxores eoz: et filij eoz et pecora eoz: rū usq; ad mille animas hominū.**

christianę religionis satis sibi fieri estimant q̄ perceperunt carismata diuina: et inundationem baptismatis: nec volūt post ablationem fordidū opera exercere virtutum: neq; recordant⁹ illius euangelicę parabole: qua saluator in euangelio de imando spiritu narrando disserat: vbi dicit spiritū in unū exisse de bonie et ambulasse per loca iniquosa querendo requie-

et hoīs v̄tur⁹ ē i gl̄ia p̄is sui cū angelis suis et reddet vnicuiq; fm opa sua. Fugit enīz redēptor noster et filij ei⁹ in mōtes et relinquunt quecunq; habent in ciuitate: quādo p̄ducatur iplius veritas in altitudine virtutū ascēdere cupimus: et ea q̄ ad luxū seculi p̄tinent: q̄si supflua spernētes abijcimus. **Iude est q̄ legitur in euāgelio idē dominus duxisse discipulos suos in montes: et ibi sedisse: ibiq; docere eos: ibi orabat: ibiq; pascēbat turbas: usq; semp ad aliorū et p̄fectiorū suis exemplis nos puocaret.**

Tunc descēderūt 28. Istos qui non erūt mathathia et filijs eius ascēderūt i mōtes: sed descēderūt in desertū ut ibi sedentes quererent iudiciū et iusticiā: quos melius per allegoriā accipe possumus q̄ iudicos: q̄ post acceptā gratiā baptismatis chisti circūcisionem et legē veterem obseruandam putabant. **Et hī in deserto ille memorant⁹: qui luceſcente euangelij veritate desertā legis vmbriaz quasi adhuc sibi necessariā reputabāt.** **Sabbatis** legale obseruari vetere p̄dicabant. **Cū** oia hec tēpore legis in figura p̄cesserint: et spiritualiter in nouo testamento obſuāda sint. **Cōtra** quos ap̄l⁹ in epistolā suis copiosissime disputat: asserēs sine legis esse chisti ad iusticiā omni credēti. **Isti** ergo spirituali hostiū gladio merito feriunt qui chisti gratiā sufficere sibi ad salutē non arbitrantur. **Pōt** q̄q; in tropologia in ipis appetitōib; deserti deſidiosi quiq; intelligi qui perceptam gratiā

non inuenit. Ieruz
cū septem spiritibz
quonibus se pūstina
domū vacante ac se
pis mūdātā 7 omatā
repetisse. Tales q̄pe
ab hostibus spiritali
bus facile obruant. qz
scuto fidei. galea salu
tis. lorica iusticie. 7 gla
dio spūs. cū quibz ini
mijs resistere debent.
armari non cura
bant. Unde subiūgit
qz mathathias 7 ami
ci eius luctū habuerūt
sup hōz interitū. q̄
grādi dolore afficit
ecclia. q̄n aliq̄s de nu
mero suoz per insidi
as atqz p̄secutōz mali
gnoz hostiū in pecca
toz p̄cipitiū agnoscat
comisse.

Et dixit vir zc.
Valde igit̄ detestant̄
boni ociositatem que
inimica est anime. 7 iō
potius eligunt contra
inimicos spirituales q̄
tidie virtutibus cōsti
gere q̄ desideria inerti
ociose torpere. maxie
cū spes victorie non a
sit. sed p̄ auxiliū p̄esu
mant habere diuinū.
nec sibi securitatem in
p̄senti. sed in futuro
promittunt. q̄n destru
ctis cunctis aduersita
tibz nouissime ipsa de
struet mors. nec erit ul
tra luctus neqz clamor
neqz dolor. q̄n p̄ima
abierit. q̄n iustificabū
tur facti i gaudio val
tus dei. 7 delectatione
saluberrima fruētis
dextera eius usqz in fi
nem.

Tūc cōgregata
est zc. Narrante scri
ptura manifestū est qz
saluatore 7 ap̄stis eius
predicante euāgelium
multi de iudeoz ip̄so
veniebāt ad fidem cre
dentes legi 7 p̄phetis
de aduenta ch̄isti te
stantibus. necnō de p̄
fētis atqz de aduētis
p̄senti relinquentes ydo
la sua ac superstitionē
gentilitatis cōstuebāt
vndiqz ad audiendū
verbū dei. 7 additi sūt
ad numez credentiū.
p̄cullerūtqz p̄ccōres i ira sua. 7 viros iniq̄s in indignatōe sua. cū zelo fidei
iustigati malignos spūs ab obsessis p̄ errorem hōibz eijciētes expulerūt. 7
fraudis suę venena ipsis patefecerūt. Inde q̄qz cōpuli fugerūt ad natōes
iux illud euāgelij. q̄ sanatis homibus demones p̄missi sunt a saluatore ire
in porcos. ut imundi possessores vasa immundicie possiderent.

Et obtinuerunt zc. Obtinebāt milites ch̄isti legem de manibus

Et cognouit mathathias et amici
eius. et luctū habuerūt super eos
valde. Et dixit vir primo suo. Si
omnes fecerimus sicut fratres no
stri fecerūt. 7 non pugnauerimus
aduersus gentes pro animabz no
stris. 7 iustificationibus nostris.
citius disperdēt nos a terra. Et co
gitauerūt die illo. dicētes. Omnis
homo quicūqz venerit ad nos in
bello die sabbatoz. pugnemus ad
uersus eū. 7 non moriemur omēs
sicut mortui sunt frēs nostri in oc
cultis. Tūc cōgregata est ad eos
synagoga iudeoz fortis viribz et
israel. omis volūtarius in lege. et
omnes qui fugiebant a malis ad
ditū sunt ad eos. 7 facti sūt illis ad
firmamentū. Et collegerunt exerci
tū. 7 percusserūt peccatores in ira
sua. 7 viros iniquos in indignatō
ne sua. 7 ceteri fugerūt ad natōes
ut euaderent. Et circūiuit matha
thias 7 amici eius. 7 destruxerunt
aras. 7 circūciderunt pueros incir
cūcisos quotquot inuenerunt in fi
nibus israel. in fortitudine. Et per
secuti sūt filios superbię. 7 prospe
raturū est opus in manibus eozū.
Et obtinuerūt legē de manibus gē
tium. 7 de manibus regū. 7 nō de
derunt cornu peccatozi. Et appro
pinquauerunt dies mathathie mo
riendi. 7 dixit filiis suis. Nūc con
fortata est supbia 7 castigatio et tē
pus euerstonis. 7 ira indignatōis.

Nūc ergo o filij emulatores estote
legis. 7 date aias vestras pro testa
mento patrū. 7 mementote operuz
patrū que fecerūt in generationibz
suis. 7 accipietis gl̄iam magnam 7
nomē eternū. Abzā nōne in temp
tatōne inuentus est fidelis. 7 repu
tatū est ei ad iusticiā. Joseph in tē
pore angustie suę custodiuit māda
tū. 7 factus est dñs egypti. Phine
es pater noster zelando zelū dei ac
cepit testamentū sacerdotij eterni.
Iesus dū impleuit verbum factus
est dux israel. Caleph dum testifica
tur in ecclesia accepit hereditatem
David in sua misericordia cōsecu
tus est sedem regni in sc̄la. Delyaf
dū zela. zelum legis recep̄. est in
cēlum. Ananias azarias et misael
credētes liberati sūt de flama. Da
niel i sua simplicitate liberatus est
de ore leonū. Et ita cogitate per ge
nerationē 7 generationē. quia om
nes qui sperant in eū non infirmā
tur. Et a verbis viri peccatozis ne
timueritis. quia gloria ei⁹ stercus
7 vermis est. Hodie extollit̄ 7 cras
non inuenietur. quia conuersus ē
in terram suaz. 7 cogitatio eius pe
riit. Vos ergo filij confortamini et
viriliter agite in lege. quia cū fece
ritis que vobis p̄cepta sunt a do
mino deo vestro in ipsa gloriofi eri
tis. Et ecce symeō frater v̄r scio qz
vir cōsilij est. ipsū audite semper. et
ipse erit vobis pater. Et iudas ma

regum. q̄n in veritate
euāgelij persistentes
nullo cedebant erroi.
quin potius errātes p̄
dicatione sua subijce
bant veritati. Inde fa
ctū est qz plimi corū q̄
p fastū mundanū elā
ti p̄secutores ante fue
rant ch̄ustiane religio
nis. iudem postmoduz
p̄ueri essent assertores
firmissimi veritatis. et
nō dederūt cornu pec
catozi. quia nō conten
tiebant iniquitati. Ju
xta illud beater q̄i ora
tione sua dixit. ne tra
das dñe septrū tuuz
bis qui non sunt.

Et appropin
quauerunt zc. Exhor
tatio h̄ mathathie q̄
exhortabat filios su
os ut emulatores essēt
legis dei. 7 darent ani
mas suas pro testamē
to patrū. bene cōuenit
euāgelicę doctrinę q̄
ipsa veritas discipulō
suos verbis 7 exēplis
instruat. quomodo
resisterēt vniuersis er
roribus iudeoz. paga
noz. atqz hereticoz. 7
mundū predicatōibz
suis ad h̄des conuerte
rent. Ipsamqz doctri
nam suaz attestatōne
legis 7 p̄phetaz affirma
bat ostendens eundez
esse auctores noui qui
7 veteris testamēti.

Vos ergo zc.
Legimus in euāgelio
iobis qz saluator ad
passionem. p̄perans ea
dem nocte q̄ traditus
est post cenā misticam
7 lauatoz pedū quā
discipulis suis p̄cūctus
lintheo exhibuit pluri
ma exhortatōnis lucē
buerit documēta. inē
que 7 passionem q̄ eis
in mūdo erat futura p̄
dixit. 7 gloriā futuri re
gni ac gaudiū celestis
patris promisit. Sed
quia mors mathathie
passionem p̄figurat
redemptōis. quō cō
tra magistrū ordina
nerit p̄ omne t̄ps p̄sen
tis vite audiamus.

Et ecce symeō.
Supra diximus qz symeon audiens interpretat̄. 7 bene dixit symeonez vi
rum esse cōsilij. quia qui spūs sancti gratia docente audita instruant inter
no. viles per omnia atqz habiles sunt consilio. Un̄ psalmista ait. Audiā
quid loquat̄ dñs in me. qm̄ lo. p. in ple. s. Et in apocalipsi. Qui audit
inquit dicat veni. Vocat nos magister celestis quatinus illos audiamus
quos ipse interius vocēs salubres nob esse fecit magistros. Et iudas inq̄t

machabeus fortis viribus sit vobis princeps militie ipse aget bellu ppi. Quid per indam machabeus: nisi primi predicatoris designant euangelij qui ab ipso saluatore eruditi y donci fuerut ad agendu bellu christiani populi. Sed quia iudas confessio interpretat: 7 pleriq; in locis typuz tenet ipsius saluatoris. sciam u: tunc ordinaliter agi belluz nostrum qn ipse di gnatur dirigere cõsiliu: 7 actũ nostrũ. Dũ ip̃a veritas discipulis ait. Ma nete in me 7 ego in vobis. Sicut p almes nõ p̃t ferre fructum a semetip̃o nisi mãserit in vite: sic nec vos: nisi in me mãseritis: q; sine me nihil potestis facere. Et ecce ego sũ vobiscũ omib; diebus usq; ad cõsumationem seculi.

Et bñdixit rē.

Scriptũ inuenitur in euangelio quõ salua tor postq; finit cenã quã cum discipulis suis añ passionẽ suã habuit. vltimaz predica tẽm qua instruat ipsa nocte discipulos ad extremũ orationez ad patrẽ directã finit. Inoq; discipulos ipsi seruandos cõmen dauit dicens. Pater sancte serua eos in no mie tuo. quos redisti mihi ut sint vnũ sicut 7 nos. Et paulo post. Sanctifica inq; eos in veritate. sermo tu? veritas est. sic me misisti in mundũ: 7 ego misi eos in mundũ. 7 pro eis sanctifico meipsum ut sint 7 ipsi sanctifica ti in veritate. 7 reliq;. Talibus enim locutio nib; matthias no ster suos alumnos instrux. ac bñdixit. Sic q; positus est ad p̃ces suos. quia per omnia sicut de eo scriptũ erat sanctoꝝ patruz dicta passione sua ac resur rectione atq; ascensio ne implendo cõfirma uit.

Et defunctus.

Supradictum est q; matthias in centesimo quãdragesimo quinto año gentibus templũ dei p̃phanantibus surrexit 7 filij eius cõdare legem dei 7 vindicare facta. Nunc quoq; scriptura refert eundem matthiam centesimo quãdragesimo sexto anno defunctum esse. Dũ apparet q; nõ apli? q; vno anno cũ filijs suis post inceptã vltionem pariter vixerit. sicq; de functus est. Iste enim numerus annozum. bene cõuenit per mysteriũ do minicę passioni. quia post plenitudinem t̃pis qua deus filiũ mittere decre uit. s̃m attestacionem legis 7 euangelij sexta etate seculi. hominẽ qui sexto die creatus est: sexta die passus sanguinis sui p̃cio perfecte redemit ac re parauit. Quãt sepultus dicit a filijs suis in sepulcro patrum suoz signifi cat passionis suę memoriã quonidie a fidelib; in sancta ecclesia: vbi iudicij 7 equitatis locus est congrue venerari. planctũq; salubrem ibidez celebra ri. quia eterne vite desiderio sancti viri accenti pro eius adeptu in cordiũ suoz cubicalis student salutiferis lacrimis cõpugi. **Ca. III.**

Et surrexit rē. Matthias decedente iudas machabeus filius eius successit in locũ ipsius quẽ adiuuabant omnes fr̃es eius et vni uersi qui se inuenerant p̃i eius. Quid ergo in hoc facto nobis inuic. nisi q; redemptor noster postq; passione ac resurrectione sua cõpleta ascendit in celos. successores sibi in euangelica predicatione misso de celo spiri. usan to aplos p̃mũ ordinauit. qui merito iudẽ nomine. hoc est confitentes cõ

sentur. quia de ipsis lucas in euangelio ait. Erant semp in templo laudã tes 7 benedicentes deũ. Hos ergo omnes fr̃es sui: 7 vniuersi qui se p̃ inue rant patri eius adiuuabant: quia minoris ordinis viri. 7 omnes credẽtes qui dogmate christi ad fidem eius conuenerũt. in attestacione euangelij p viribus choro aploꝝ collaborabant. Et p̃liabantur p̃liũ israel euz le ticia: 7 dilatant gloriã populo suo. q; ipse ap̃licus cõtus: sp̃ũ sancti grana repletus instanter vbiq; verbũ dei predica bat gaudentes in tribulacioni

bus in necessitatib; 7 i p̃sulis augendo 7 ml tiplicando vobiq; nu menũ in dño credẽtiã. Induit se lorica sic gi gas quã fortitudine fi dei vndiq; se munie bat. Succinxit se arma bellica. iuxta illũ p̃mũ apostoli q; docuit di cens. Erate ergo sicut cõlubos vellosi ve ritate 7 iduti lorica in stige. et calciati pedes in p̃paratione eu an gelij pacis. in omibus sumentes scutum fidei in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguerẽ. 7 galeaz sa latis assumite. 7 gladi um sp̃ũ qd est verbũ dei. Sicq; contra bo stes pugnabat. et pro tegebat castra ecclesie Et similis factus est le oni in operibus suis 7 sicut catulus leonis ru giens in venatõẽ. Illi videlicet leoni ad mo dũ similis. de quo scri ptum est. Quãt leo de t̃bu iuda radit dauid Et d̃ quo iacob patri archa per figurã in be nedictione mystica fili orum suoz iter cõtra ait. Catul? leonis iu da ad p̃dã fili mi ascẽ disti requiescens accu buisti ut leo. 7 quasi le ena. Quis sulcabit eũ? Venatõ itaq; illa spiritalis fait qn sp̃i ritales venatores reitib; euangelij homines ad

ricam sicut gigas. 7 succinxit se ar ma bellica sua in p̃liũ. 7 protege bat castra gladio suo. Similis fa ctus est leoni in operibus suis. et sicut catulus leonis rugiens in ve natione. Et persecutus est iniquos per scrutans eos: 7 qui conturba bant populũ suũ: eos succedit fla mis. Et repulsi sunt inimici eius p̃ timore eius. Et omẽs operarij ini quitatis conturbati sunt. 7 directa est salus in manu ei. Et exacerba bat reges multos. 7 lætificabat iacob in operibus suis. 7 in seculuz memoria eius in benedictione. Et perambulabat ciuitates iuda. 7 p didit impios ex eis. 7 auerit irã ab israel. Et nominatus est usq; ad no uissimum terre. et congregauit pe reuntẽs. Et cõgregauit appolloni? gentes. 7 a samaria virtutem mul tam et magnam ad bellandũ cõtra

fidem rapiebant. Taliter ergo iudas mysticus persecutus est iniquos 7 q; conturbabant populũ suũ: succendit flamas. quia sine persecutores boies siue etiam malignos spiritus tali studio taliq; actu persequendo contur bationem non minimã flamis inuidie succensis ingerebat.

Et repulsi sunt rē. Et exacerbat reges multos. allos videlicet q; resistere euangelio chulũ moliebantur. 7 lætificabat iacob in operibus su is qn credentium pplm confortauit verbo 7 exemplis. 7 in seculũ misericor dia eius in benedictione. s̃m illud sapiẽ. Sapientiam inquit sanctorum narrabant omnes populi: 7 laudem eoz pronunciant omnia ecclesia scõ rum. Et perambulabat ciuitates iude. 7 perdidit impios ex eis. q; explo rando ecclesiarum fidem hereticos qui cõtraria recte fidei sapiẽbant ana themate perculerat. 7 nominatus est usq; ad nouissimũ terre. quia in oẽz terram extiuit sonus eoz: 7 in fi. ter. ver. corum.

Et congregauit rē. Quid per appolloniũ: nisi iud. eoz seculia exp mit qui ex samaria virtutem multam contra israel congregauerant. q; per obseruantiam littere legalis fidem chulũ quasi cõtrariã p̃cept s dei rebel lare certabant. Sed obniam appollonio iudas extit. percussitq; 7 occidit eum. quia christus in aplis suis iud. eoz errorem attestacione ipsius legis 7 p̃phanũ debellans contriuit ostendendo q; vmbra legis 7 p̃phetaruz p̃figurabat veritatem euangelij. Ceciderũtq; ex eis vulnerati multi. q; 4

per inuidiam fauciati multi ex iudaeis conuerunt. Reliqui vero fugerunt. Est salutem sibi ab ecclesiastico dogmate requisierunt. Quorum spolia accepit iudas. cum omnes ceremonias legis quas illi carnaliter habuerant uicium puli chisti ad spiritalem usum conuertebat.

Et gladius appollonij abstulit iudas. et erat pugnans in eo omnibus diebus. Gladium appollonij non alium intelligimus quam sermonem legis et prophetarum quem predicatores facti tollentes omnibus diebus in eo pugnant. cum a carnali populo hystoriam diuine legis spirituali sensu apostolica traditio interpretata auferentes omnem gentium debellant errores omnibusque diebus seculi huius gaudij virtus sancte ecclesie gloriosissimam parit victoriam.

Et audiuit zeb. Per seron principem exercitus syrie. significatur potentatus iste mundi qui bene syrie nomine censetur. Syria enim interpretatur sublimis siue humectans. quia mundus iste superbia extollit. luxuriamque grauat. disponit itaque seron debellare iudam. et eos qui cum ipso sunt. cum fastus mundanus doctoribus sanctis et fidelium populo insidialiter molitur. castraque impiorum ad hoc congregat: ut plurimumque solatiu opprimat innocentes. confidens magis potentia regni quam in virtute dei. Sed pro opinione suam illi cecidit. quia lapis abscessus de morte sine manibus conteret statum superbia comminuetque aurum argenteum et ferrum dabit regnum populo sancto. **Et ait leo d. tribu iuda radix dauid. cui omnis potestas in celo data est et in terra.** Et appropinquauerunt usque bethoron. et cecidit iudas obuiam illi cum paucis. Bene dicitur quod exercitus seron appropinquaret bethoron: quia vniuersam suam actum profert cum tumultu. Bethoron enim interpretatur domus irae. Cui iudas obuiam cum paucis. quia ceteris sanctorum non peritiam. sed patientiam atque humilitatem respondet inimicis: cui preceptum est a domino dicente. **Esto consentiens aduersario tuo cito cum ieris in via cum eo. Ego autem dico vobis non resistere malo. Sed si quis te percusserit in dexteram maxillam: prebe**

israel. **Et cognouit iudas. et erit obuia illi. et percussit et occidit eum. et ceciderunt vulnerati multi. et reliqui fugerunt. et accepit spolia eorum. Et gladium appollonij abstulit iudas. et erat pugnans in eo omnibus diebus.** **Et audiuit seron princeps exercitus syrie quod congregauit iudas congregatio nem et ecclesiam fidelium secum. et ait. faciam tibi nomen: et glorificabor in regno: et debellabo iudam. et eos qui cum ipso sunt. qui spernebant verbum regis. Et preparauit se et ascenderunt cum eo castra impiorum fortes auxilia rii: ut facerent vindictam in filios israel. Et appropinquauerunt usque bethoron: et cecidit iudas obuiam illi cum paucis. Et viderunt aures exercitus venientem sibi obuiam dixerunt iude. Quomodo poterimus pauci pugnare contra multitudines hanc tantam et tam fortem? Et nos fatigati sumus ieiunio hodie. Et ait iudas. facile est concludi multos in manu paucorum. et non est differetia in conspectu dei celi liberare in multis. et in paucis. quoniam non in multitudine exercitus victoria belli: sed de celo fortitudo est. Ipsi veniunt ad nos in multitudine contumacis et superbia ut dispiciant nos et viros nostras et filios nostros. et ut spoliemur nos. Nos vero pugnabimus pro aiabus nostris et legibus nostris. et ipse dominus**

ei et alteram. et ei qui vult tecum contendere in iudicio et tunicam tuam tollere: dimitte ei et pallium.

Et viderunt zeb. Verba timentium fragilitatem expriment quorundam subditorum qui magis imbecillitatem suam considerantes pertimescunt casus quam pro robore fieri fiducia habent in deo. **Sy taliu formidine doctorem solertia pueri exhortationibus conpescens de furore dei adiutorio certam illis tribuit spem qui pector est omnium fideliter in se sperantium.** **Et contritus est.** Quia sepe patientia sanctorum furorem mitigat presequentiu. et misericordia humilium preternit audaciam superbiorum. **Inde est quod paulus docet dicens. Si eluserit inimicus tuus ab a illi. si litit: potius da illi. hinc enim faciens carbonem ignis congeres super caput eius. Poli uinci a malo: sed vice in bono malum.** **Et ceciderunt.** Bene per octonarium numerum summa conduduntur salubriter cadentium: quia illi qui voluntarie cedunt veritati et circumsione spirituali omnia se abscedunt spiritualiter voluptates. et octo beatitudinum studet in se recolligere virtutes. ceteri autem qui fugerunt venerunt in terram philistinorum quia quidam persecutorum licet resistere nullo modo veritati possint. tamen magis eligunt fugere ad latibula errorum suorum quam cedere atque obedire utili consilio spiritualium magistro. et hinc dicitur fugisse eos in terram philistinorum. philistinorum enim interpretatur ruina duplex. duplicem enim hinc ruinam is qui per se committit peccatum. et deinde per se metipsum desperans per seuerat in malo. **Et cecidit timor.** Timor iude et fratrum eius super omnes gentes cecidit cum potentia christi per virtutes atque miracula in membris eius emicant et peruenit ad regem nomen eius. quia potentiam huius mundi innotuit predictio euangelij eius. et de philistinorum iude narrabant omnes gentes cum victoria redemptoris nostri de morte a mortis auctore totius orbis predicant nationibus.

Et audiuit zeb. Antiochi huius hystorica affectus quibus immoderanter estuabat. hoc est ira. cupiditas. superbia. Hinc exprimitur ratio. hi

spiritualis mores. quibus validissime totū infestat mundū. sed nūc per mēbra sua. Juxta autem finē mūdi per se metipsū. qñ tribulatio talis erit. qñ non fuit antea nec post futura erit. **Trasat** autē qñ audit gloriā sanctorū et virtutem atq; constantiā eorū. congregat exercitum. dāns illi stipendia in annū. cū per presentis vitę cōmoda et honores ambiciosos quosq; incitat ad persecutionem fidelium. intentusq; fastu mūdano ac cupiditate optimates suos eligit. ut prouideant regni negocia. qñ ministros suos atq; sequaces ad hoc ordinat. ut p̄sentū rerū illecebras suggerant ac prouocādo ad voluptates terrenas. consentientes sibi pertrabant. filiorū enīz noīe illi censent q̄ imitatores sunt antichristi. hos enī p̄ optimates suos nutrit. cū per seculissimos q̄sq; varijs vicijs cōmpendo pabulū ignis cū efficit. **Doc** p̄cipue suis magistratib; precipit. ut extirpent virtutem israel. et reliquias hierusalem. et constituant alienigenas. p̄ eis q; nulla intentio nullūq; studiū magi dyaboli est q̄ ut cūctat ecclesiāz christi. et robur fidei in electis molliſcet. atq; in loco virtutū vicia subitroducat.

Et elegit listas Quid per listā nisi falsus mundanus delignat. qui p̄ tres viros hoc est p̄ tres ordines p̄secutorū bellū christi ecclesie ingerit. hoc est per paganos. p̄ hereticos. et p̄ falsos christi anos. quib; subrogat q̄draginta milia virorū. et septem milia equitū. ut dispēdant iudāz fm̄ x̄bū regis. Quid p̄ quadragenariū numerū nisi vniuersitas temporis delignat. q̄ p̄secutorē in mūdo tolerat eccia. Quattuor enī p̄ncipales pres sūt orbis. h̄ est onēs occasus. septētrio. et meridies. i q̄b; dilatata cōsistit ecclesia. quam ut congregaret filius dei recessit in mūdū. vbi aū passionē suā q̄draginta dieb; et q̄draginta noctibus ieiunauit ut ostendcret temptationem nostram in carne sua quā de nostra mortalitate dignatus est p̄cipare voluisse. Unde ab hora mortis ei⁹ usq; ad diuinā resurrectionis p̄stāt horę q̄draginta. si ipsa nona cōnumeret. Post resurrectionem quoq; nō amplius q̄ dies q̄draginta cū discipulis in hac terra esse voluit. huic eorū vitę ad huc humana cōuersatione cōmixtus et cū illis alimenta mortalitū q̄nis iam non moriturus accipiens. ut p̄ ipsos quadraginta dies significaret se occulta p̄ntia q̄ p̄mūt impleturū qñ ait. **Ecce ego vobiscū sū** omib; dieb; usq; ad cōsumationem seculi. **Per septenariū** vero numerū quo equitū milia describunt. nō aliud q̄ plenitudo persecutionis demonstrat. quia sicut per septenariū numerū septiformis grā spūsancti ostendit. sic et cōtrario legit in euāgelio q̄ spūs nequā in boiez

tere regali sup negocia regia a flumine eufraten usq; ad flumē egypti. et ut nutiret antiochum filiū suū donec rediret. **Et tradidit ei** medicum exercitū. et elefantos. et mādauit ei de omnibus quę volebat. et de inhabitantibus iudęā et hierusalē. et ut mitteret ad eos exercitū. ad conterendā et extirpandā virtutem israel. et reliquias hierusalem. et auferendā memoriā eorū de loco. et ut cōstitueret habitatores filios alienigenas in omnibus finibus eorū. et sorte distribueret terrā eorū. **Et rex assumpsit partē** exercitus residui. et exiit ab antiochia ciuitate. regni sui aīno cētesimo et quadragesimo septimo. et transfretauit eufraten fluuiū. et pambulabat superiores regiones. **Et elegit listas** p̄tholomeūz filiū dozinij. et nichanorē et gorgiā viros potentes et amici regis. et misit cū eis quadraginta milia virorū. et septē milia equitū ut venirent in terram iudā et disperderent eā scdm̄ verbū regis. **Et processerunt** ut irent cū vniuersa virtu-

secū introduserat septē spūs nequiores se. **Et alibi** a muliere peccatrice legitur dñs septē demonia eiecisse. Omēs ergo p̄secutores recte dyabolo instigante ad hoc coadunant. ut ecclesiā christi destruant. et confessores omnipotentis dei blasphemare p̄pellant. et h̄ nō segner h̄ tota virtute p̄ficiant. **Et processerunt** et. Quid p̄ ammaum nisi amatores mundi expiunt q̄ p̄ cupiditatem seculi negligūt h̄ie amicitiam dei. **Vñ scriptum est** Qui vult amicus esse huius seculi. inimicus dei constituit. **Et iobis** inquit

Qui diligit mundum non est caritas dei in eo. **Et merito** h̄ noīe tales nācupāt. **Inter** p̄tat enī ammaus ipsi abiectus. **Abiectione** quippe digni sunt qui amorē p̄ntis seculi p̄ferūt dilectōi dei. **Vñ ipsa** veritas in euāgelio ait. Qui amat patrem suū aut matrem suā plus q̄ me. non est me dignus. **Rec** incongrue amans in terra campstri esse dicit. q; lata ac spaciola est via q̄ ducit ad mortē et multi intrant p̄ eā.

Et audierunt Mercatores istos qui ambiūt seruitiū bebreorū non alios meli⁹ significare arbitror q̄ malignos spūs qui cōsiderant interitū fidelium. et hoc gestūt. ut p̄ cupiditatem terrenas celestē nobis auferant gloriā. et libertatē quā habemus i glā christi in cultū ac seruitutem p̄uertāt dyaboli. **Vñ** in euāgelio legit q̄ ipse dyabol⁹ caput nostrū mediatorē videlicet dei et hominū ducens in montē excelsum ostendit ei oīa regna mūdi ac gloriā eorū atq; tēptado dixit. **Dec** omnia tibi dabo. si cidēs adoraueris me. **Et bñ** dicit q̄ additi sunt ad eos exercit⁹ syrię. et terre alienigenarū. quia luxuriosi q̄q; et alieni a vero dei cultu iugunt inimicis nostris. et moliendo interitū nostrum coopatores sunt imundorū spirituum. **Et vidit iudas** Estuantibus p̄secuto-

toib; et pugnā contra fideles disponētib; ipsi magis ad exemplū iudę ac fratrum eius incitant ad augmentū fidei. et p̄fectū virtutū. iux̄ illud psalmistę qui ait. **Dñs** supbit impius. incendit paup̄. **Talis** ē intentio. debet esse seruorū dei. ut pugnent. p̄ p̄lo et sanctis suis. q; p̄ statu fidei christiane religionis. atq; p̄ fraternā salutē debent cōtra spirituales nequas et cōtra prauos boies instanter dimicare. adiutorūq; dei assidua orōe implorare. q; ipse est de quo scriptū est. **Adiutor** in oportunitatib; in tribulatione cui soli derelictus est pauper. et pupillo tu eris adiutor. q; p̄na pietate laborez et dolore considerat suorū. cōterit brachiū peccatoris et maligni. iudicat pupillo et humili ut nō apponat ultra magnificare se homo super terram.

Et congregati sunt et. Illi qui ad dimicandū contra hostes con-

gregati fuerant. venerunt in masphat contra hierusalem. et quod per masphat qui iudicium interpretat. nisi vetus testamentum significat. locus orationis erat in masphat. quod respicit semper ad novum testamentum. et testimonium habet euangelio christi. Illuc enim necesse est ut spirituales milites dei cordis interiores vertant. quatinus ex lectione divina instruantur. qualiter contra hostes spirituales periclitari debent. locus enim orationis erat in masphat. ante in israel. quia oracula divina per libros legis et prophetarum primum nobis innotuerunt. deinde per euangelium. Ieiunauerunt illa die quod continenter operam dabant. Induerunt se cilicij et cinere in capite suo. quod penitentiam per peccatis suis. quod per carnis fragilitatem contraxerunt agere deo digne decernunt. Et sciderunt vestimenta sua: cum corpus castigat. et carnalia in se desideria mortificat. Quod autem sequitur quod expanderunt libros legis. de quibus scrutabantur genesim similitudinem simulacrorum suorum ostendit quod memoria divinorum preceptorum bonis actibus demonstrat. qui digne militare probant. lex enim domini irreprehensibilis convertens animas electorum. exprobat maleficia perfidorum. et detestatur ydolorum culturam. et omnes contradicit impietatis facturam. Attollunt sacerdotalia ornamenta qui sacerdotum ecclesiasticum dignitatem officia. primitias et decimas donant qui intuitu perfectionis boni operis deo deputant. sulcatant nazareos qui impleverunt dies quod castitatis mundiciam gratam vitam omni tempore deo exhibere studet. Et clamant voce magna in celis. qui divinitate peris precibus ac bonis actibus per misericordiam invocant. Sic enim clamor impiorum quem blasphemiam et pravis operibus perferunt deus irascit. Sic permissio et fides sanctorum que per dilectionem operatur. maiestatem divinam in omni tempore placat.

Et post hec etc. Tribunos appellat eos qui militibus mille preerant. quos greci chiliarchos vocant. Centuriones qui centum. pentacotarchos qui quinquaginta. et decuriones qui decem. Ordinant enim predicatores sancti subiectos suos quatinus nihil in eis inordinatum reperiat. sed militiam christi rationabiliter per fungat. Unde paulus auditoribus suis ait. Omnia via bonestis et in ordine sunt. Et iterum Remo inquit coronabit nisi qui legitime certaverit. **Et dixit his etc.** Scriptum est enim in deuteronomio. Homo formidolosus et corde pavido non egredietur ad bellum. vadat et revertatur in domum suam ne pauper faciat corda fratrum suorum. sicut et ipse timore perterritus est. Quibus verbis edocet non posse quemquam professionem contemplationis. vel spiritualis militie arripere exercitum. qui adhuc nudari terrenis operibus perterritus. ne rursum infirmitate mentis ad pristinas sordes revertatur. suorum exemplo alios ab angelica perfectione revoceat. et fidelium vigorem infirmet. Jubent itaque tales ut discedentes a pugna revertantur in domum suam. quod non potest duplici corde bel-

la domini periclitari. Vir enim duplex animo incostans est in omnibus viis suis. Tales quippe oportet ut nec intuitu revocationis arripiant. quibus melius est ut in activa vita consistant. quam tepide contemplatione exequentes maiori discrimine seipsum involvant. Melius est enim non vovere quam vovere et non reddere. Similiter et ille a tali militia suspendit. qui vovit duxerit. qui plantaverit vineam velut propagines filiorum. Non enim potest servare divinam militie servitium vovetis. nec potest assequi studium contemplationis. qui adhuc in relectatione consistit carnis. Nemo inquit apostolus militans deo implicat se negotiis secularibus ut ei placeat cui se probavit. **Et moverunt castra etc.** Recte exercitus iude ad austrum ammaum castra collocare dicunt. quia milites christi cum contra hostes suos periclitari disponunt calore fidei magis a calore quam frigore infidelitatis torpere eligunt. **Et ait iudas accingimini etc.** Talis debet esse doctrina scripturarum predicatores. talisque exhortatio ut incitet animos auditorum suorum. roborentque corda illorum ad resistendum dyabolo et exercitui eius. spes quoque victorie soli deo committant.

Ca. III.
Assumpsit gorgias quique milia viros et mille equos elcos. Et moverunt castra nocte ut applicarent ad castra iudeorum et percuterent eos subito. Et filii qui erant iudas et surrexit ipse et potentes eius. percutere virtute exercituum regis qui erat in ammau. Adhuc enim dispersus erat exercitus a castris. Et venit gorgias in castra iude nocte. et neminem

sibi subiectis implere concupiscit ut nullo modo preuideant. qualis sibi ruina ex consensu peccati imminet. **Et filii etc.** Arripiendo alitudinem virtutis. sed extollentiam vanam glorie significat. Illi enim peccatoribus ducatum prebent qui in superbia se erigere audet. Possunt et maligni spiritus in his duabus adverti. qui ad eius partem pertinent quod dixit. In celum ascendam. et ponam solium meum ad aquilonem. et ero similis altissimi. Isti enim duces iniquitatis in foueam et voragine scelerum consentientes sibi nunquam trahere desistunt. **Et audiuit iudas etc.** Nota lector quod per adversa qui iuncta sunt gorgias totam dispositionem sui belli in nocte facit. et iudas atque sui sequaces in die quia operatores scelerum et executores errorum comitant semper rectores tenebrarum. luce odiendo divinorum preceptorum. et obscuritatem diligendo secularium voluptatum. Unde per paulum dicit. Qui dormiunt nocte dormiunt. et qui ebrii sunt nocte ebrii sunt. Nos autem qui dei sumus. non sumus noctis filii necque tenebrarum. Verum iudas hoc est confessor dei. omnem apparatus belli in luce

fidei atq; meditatione legis dei ordinat. Unde cum tribus milibus viros tunc in campo apparet cum illis videlicet qui non in mandata potentia sed in fide patris et filii et spiritus sancti fiducialiter agentes cum simplicitate mentis vitam bonam in hoc mundo ducere student.

Et leuauerunt 22. Venientibus et aduerso hostibus in prelium socii iude tuba canunt. et ceterum tur gētes. q; p tube sonitu vox predicatōis exprimit. Milites iude tuba canunt. cū predicatores christi euangelium in toto mundo annūciant. Unde pterunt hostes q; huic fidei christi sibi gētes. necnō et spirituales inimici p tute pteruntur christi atq; gladio spiritus sancti trucidati mergunt in profundū abyssi.

Et persecuti sunt eos 22. Roma locorum usq; quo persecutus est iudas hostes suos demonstrat virtutis sue efficaciam. Gazeron enim interpretat iuxta lumen meū. ydumea ruffa siue trena. azotus ignis patruelis. yania mare siue dextera eius. Et qd p gazeron nisi lumē fidei? et quid p ydumeā nisi gentilitas? Quid aut p ignem patruelis nisi ardor caritatis? et quid p yamnia nisi p funditas scie. et effusio boni operis demonstratur. Tam diu ergo psequitur choruz scōp doctor gentilem populū donec illū ab errore gentilitatis ad lumē fidei pducatur. et ignis caritatis in eo accendat. pro nocetq; cū ad meditationē diuine legis atq; studium boni operis. Hec enim persecutio salutifera est et interfectio salubris. Cū subitū gētes et ceciderunt ex illis ad tria milia viros. Sic enim tria milia fuerunt sociorum iude q; psequerantur. sic et ceciderunt ex hostium parte tria milia. Ceciderunt enim non ut funditus interirent sed ut p casu creti melius starent. q; ibuti scē trinitatis fide ad eorum societate ptingē studebāt. quos se pio animo persecutos esse agnoscebāt.

Et reuersus est iudas 22. Milites quoq; christi neq; imminente bello cito debent esse securi de victoria. s; tū diu debet plicari. donec certum sint de pssione hostium spūaliū. Cū enim psequēdo hostes peccatores seu infideles eos psterint ad pniā peccatorum. et ad fidē christi q; p dilectōes opat bona opa. tūc optet ut eorum colligat spolia. s; est eorum vranē scia. ac p; labōis communitent industria. In auro enim possumus accipere sapiam. In argento eloquentiam. In iacinto celestē puerlatōem. In purpura p martyriū sanguinis

inuenit. Et querebant eos in montibus: quoniam dixit. fugiunt hi a nobis. Et cum dies factus esset: apparuit iudas in campo cum tribus milibus virosorum tunc. et tegumenta et gladios non habebant. Et viderunt castra gentium valida. et loricatorum et equitatus in circuitu eorum. et hi docti ad prelium. Et ait iudas viris qui secum erant. Ne timueritis multitudinē eorum. et impetū eorum ne formidetis. Memoretur qualiter salui facti sunt patres nostri in mari rubro: cum sequeretur eos pharao cum exercitu multo. Et nunc clamemus in celum et miserere nobis nostri dominus. et memor erit testamenti patrum nostrorum. et conteret exercitū istū ante faciem nostrā hodie: et scient omnes gentes quia est deus qui redimat et liberat israel. Et leuauerunt alienigenę oculos suos. et viderunt eos venientes ex aduerso. Et exierunt de castris in prelium: et tuba cecinerunt hi qui fuerant cum iuda. Et congressi sunt. et contrite sunt gentes. et fugerunt in campum. Nouissimi autem ceciderunt in gladio. Et persecuti sunt eos usq; gazeron. et usq; in campos ydumę. et azoti. et iamnię. et ceciderunt ex illis ad tria milia virosorum.

effusioes. Tūc enim fructuose colligim; has opes cum in fide recta inuenim; eas esse acceptabiles. Si autem ad spirituales hostes hęc trāfferimus victoriā. tūc debem; esse securi. cum post finē pntis vite nō est necesse hostiū insidias vereri. Tūc enim salubrit colligim; spolia. qm; laboris nostri a christo cōdigna accipimus pnia. Vñ bene dicit iudas suos exhortari ut nō pcupiscerēt spolia

Et reuersus est iudas et exercitus eius sequens eum. Et dixit ad populū. Nō pcupiscatis spolia quia bellū contra nos est. et gorgias est. et exercit; eius in monte prope nos. Sed state nunc contra inimicos nostros et expugna te eos. et post hęc sumetis spolia securi. Et adhuc loquente iuda hęc ecce apparuit pars quedā prospiciens de monte. Et vidit gorgias quod in fugam cōuersi sunt sui. et successa sunt castra. fumus enim qui videbatur declarabat quod factū est. Quibus illi cōspectis timuerunt valde. aspicientes simul et iudā et exercitū in campo paratum ad prelium. Et fugerunt omnes in campo alienigenarū. et iudas reuersus est ad spolia castrorum et acceperunt aurū multum et argentum. et iacinctū et purpurā marinā et opes magnas. Et pueri hymnū canebant: et benedicebant deus in celum quoniam bonus est: quoniam in seculū misericordia eius. Et scia est salus magna in israel in die illa. Quicumque autem alienigenarū euaserunt: venerunt et nunciauerunt lise vniversa que acciderant. Quibus auditis ille cōsternatus aio deficiebat quod non qualia voluit talia cōtingerēt in israel

sti meruerunt generari. Hi ergo milites christi audientes victoriā cōsternantur animo deficiuntque. quia non qualia voluerunt talia cōtingerēt in israel. et qualia mandauit rex eorum enim voluntas talis erat. ut nō pualeret euangelij p sanctos doctores p dicatione. neq; in dño credentiū augeret multitudine et talia etiam suis rectoribus. hoc est inmundis spiritibus placere sciebāt. q; in prophetis ydolorum simulacris diuino cultu ab hominibus vcerati. hoc eis pua debant. ut fidem christi non recipient. sed non pua debant. q; pater gloriā filij sui in vniuersis nationibus longe lateq; manifestabat.

cum inimicorum seu a inimicis supati erant. tūc cum suis rebus ē ad spolia castrorum colligenda quod necesse est ut p dicator quosq; admoneat auditores suos ut inimicorum pua deat iacula q; diu tps est belli. cū aut peruenit tps pacis ipsi videlicet pacis quā saluator discipulis suis p milt dicit. Pacē me am do vob. Tūc p lati filij et sediti gaudiū eter nū habebūt de pcepta remuneratōe. q; neq; q; ulf ptimecēt. de sequēti laborum ac lacrimarū dolore. q; tunc deo ad iutorū suo laudē canē di tps ē. Cū scriptū ē

Et cōuersi hymnū 22. Salus magis est in israel quoniam numerus creditū multiplicat i dño p plox. q; saluatorē agnoscat fide. p hēt ore. atq; i bona glificat opatōne. Sine aliis. Tūc i dñi salus erit magis. qm; in ecclia christi aduersitas erit nlla. Et signū ter additū ē in illa die. In die utiq; resurrexerit qm; spōsa nobilissima i celesti regno superno iūget spōso. qm; oēs s; in spū dei nō solū d; aiā rege suā: s; et iā de corpore gau debunt immortalitate.

Quicumque alienigenarū 22. Deniq; alienigenę euadentes victoriā inde annūciant lise. q; q; nō p sanctorum doctorum misteria christi saluberrima capuit p pda p pceptibus suis a quibus nutriti ad mortē. licet inuēti qui a veritate coacti gloriā annūciant christi. Alias enim qui interpretat generans. significat mundi potentes. q; licet sint generati nō tamē baptisate christi

Et sequenti anno 28. Et elegit lissas sexaginta milia viros et equitum quinque milia ad bellandum contra israel. cum omni tempe istius mundi quod sex etatis distinguitur per quinque sensus corporeos princeps huius seculi incitantibus tenebris hanc rectorem milites chasti diuersis vicis laniando supare contendit. ac per malos homines bonorum meditat necem. Sed occurrit illis iudas cum decem milibus viris. quia regis nostri exercitus in hoc est validior ceteris. quod per omnia studet diuini obtinere perare preceptis. assiduasque preces ad dominum mittens eius confortat manu. in cuius maxime confidit potestate. et tandem insinuat filio. donec inimici sui atque aduersaria turba spiritali ad preceptum iugulentur gladio. **U**n in prece iude subiungit. **D**ecem eos 28. Quinque sunt libri legis dei. et quinque sunt sensus ut predicimus corpe. qui enim secundum doctrinam legis restringit concupiscentiam carnis auertendo oculos suos ne videant vanitatem. obturando aures suas ne audiant linguam terra hene. et obscena carmina ad usus mundanos quibus frequenter auditus inquinat interioribus. quod odoratum atque gustum suum retinet ne illecebrosas voluntatis. quod coerecet linguam suam a malo. et labia sua a malo. **D**iuertit a malo et facit bonum. inquit pacem et precepit ea. iste inimicos suos superans victoriam capiet saluberrimam et triumpho gaudebit largissimo. Sed lissas spiritalis licet se bis terque contritus fugas inierit. tamen non desistit a cepta nequicia. si rediua iterum resuscitat prelia. **U**n scriptum est. **U**idens autem lissas 28. Bene dicitur quod iudas contritus hostibus. atque sopitis ad tepus bellis. hortat suos quod mundarent sancta ac renouarent. quia maximum studium habent sancti doctores. ut in quibuscumque lesa ab hostibus subiecto sibi fuerit ecclesia. ad pristinum statum sancte conuersationis iterum restaurent. **I**uxta tropologia autem necesse est ut unusquisque fidelis mentem suam quam bene montis syon vocabulo designatam possumus accipere. quia syon speculum interpretatur. et beati sunt mundo corde. quoniam ipsi deum videbunt. si aliquid per fraudem hostis in ea pollutum est factum instanti nisu expurget donec ad integrum renouetur. **I**bi enim de desertam sanctificationem. et altare prophanatum. et portas exustas intelligere possumus. quia ibi laudis hostia in altare fidei deo immolabatur. et in gressibus celestis vite meditabatur. **I**n atrijs vero virgulta nascuntur. cum in

et qualia mandauit rex. **E**t sequenti anno congregauit lissas electorum viros sexaginta milia. et equitum quinque milia ut debellaret eos. **E**t uenerunt in iudeam. et castra posuerunt in bethoron. et occurrit illi iudas cum decem milibus viris. **E**t viderunt exercitum fortes et orauit et dixit. **B**enedictus es saluator israel qui contriisti impetum potentis in manu serui tui dauid. et tradidisti castra alienigenarum in manum ionathae filij saul et armigeri eius. **C**onclude exercitum istum in manu populi tui israel. et confundantur in exercitu suo et equitibus. **D**a illis formidinem. et tacefac audaciam virtutis eorum. et commoueantur peritione sua. **D**ecem eos gladio diligentium te. et colludent te omnes qui nouerunt nomen tuum in hymnis. et commiserunt ceciderunt de exercitu lissae quinque milia virorum. **U**idens autem lissas suorum fugam et iudeorum audaciam. et quod parati sunt aut viuere aut mori fortiter. abiit antiochia. et elegit milites ut multiplicari rursus ueniret in iudeam. **D**ixit autem iudas et fratres eius. **E**cce contriti sunt inimici nostri. ascendamus nunc mundare sancta et renouare. **E**t

cordibus humanis superflua cogitationum multitudo generat. **P**astoforia inquit uidentur diruta. **P**astoforia graece dicuntur thalami uel cubilia in quibus lenite excubabant in atrijs domus domini. quorum commemoratio fit in ultima uisione ezechielis prophete. **P**astoforia ergo diruuntur cum secreta mentis per desideria illicita dilaniantur. **S**ed haec omnia maxime opus est ut per penitentiam peccatorum. et emendationem morum accipias preces ad deum instatissime purificentur.

congregatus est omnis exercitus et ascenderunt in montes syon. **E**t viderunt sanctificationem desertam et altare prophanatum. et portas exustas et in atrijs virgulta nata sicut in saltu uel in montibus. et pastoforia diruta. **E**t sciderunt uerimenta sua. et planxerunt planctu magno. et imposuerunt cinerem super caput suum. et ceciderunt in faciem super terras. et exclamauerunt tubis signorum. et clamauerunt in celum. **T**unc ordinauit iudas viros ut pugnarent aduersus eos qui erant in arce. donec emundarent sancta. **E**t elegit sacerdotes sine macula uoluntatem habentes in lege dei. et mundauerunt sancta et tulerunt lapides cotaminatos in locum immundum. **E**t cogitauit de altari olocaustorum quod prophanatum erat. quid de eo faceret. **E**t incidit illi consilium bonum ut destrueret et illud ne forte esset illis in opprobrium. quia cotaminauerunt illud gentes. et demoliti sunt illud. **E**t reposuerunt lapides in monte domus in loco apto quo ad usque ueniret propheta et responderet de eis. **E**t acceperunt lapides integros secundum legem. et edificauerunt altare nouum secundum illud

instatissime purificentur. **E**t recte de exercitu iude scriptum est. **U**n cum uiderent sanctificationem desertam sciderunt uerimenta sua. et planxerunt planctu magno etc.

Tunc ordinauit iudas viros etc. **A**pte dictum est quod ordinauit iudas viros ut pugnarent aduersus eos qui erant in arce. donec emundarent sancta quia. **H**oc dicitur redemptor noster per predicatores suos. quatinus milites ipsius aduersus eos qui inhabitant in arce superbie. **H**oc est homines inflatos spiritu elatos. uel etiam malignos spiritus superbia tumens. instant pugnet donec corda electorum ab omni late iniquitatis expurgent. **E**t elegit sacerdotes sine macula uoluntatem habentes in lege dei. et ceteris his de officio ecclesiastico qui erroris lepra. uel scelus macula in se habebant. uoluntarios atque mouebit probos in fide dei. elegit administratores uerbi. ut sancte ecclesie purgentur ab omni erroris contagio efficiat aliena. **I**bi tubi uentum est quod tulerunt lapides cotaminatos in locum immundum. quia hereticos qui noluerunt per conuersionem recipere fidem. et sanam doctrinam lapides proci fieri. anathemate percussos atque a comunione ecclesie et ceteros omnibus partem que essent reprobi.

Et cogitauit etc. **A**ltare olocaustorum est fides pura doctrina recta et conuersatio munda chasti ministrorum. **S**ed hoc altare si prophanatum fuerit heretica prauitate. uel scelerum immanitate iam destru-

endum erit. hoc est a sacerdotum dignitate deponendum. ne forte opprobrium sit sancte ecclesie quod habent prauos et facinorosos doctores qui a dyaboli ca astutia seducti sunt. **U**n dominus in euangelio discipulis suis ait. **N**os estis sal terre. quod si sal euanuerit. in quo saliet. ad nihilum ualet ultra. nisi ut mittatur foras et calcetur ab hominibus. **D**e quo et paulus scribens ad tyrum ait. **H**ereticus hominem post primam et secundam increpationem uenit. sciens quod inuenerit qui homini est. et reliquit cum sit proprio iudicio condemnatus.

Hinc et ad quod dicitur Aliquiescit ait. Per vos nomen dei blasphematur inter gentes. Taliter ergo deposito altari mystico reponi debet lapides isti in monte domus in loco apto quoad usque veniens propheta respondeat dicens, quod peccantes red igitur debent sub penitentia: donec per sanctos doctores diiudicet per commissio criminis conueniens satisfactio perpetrata. In loco autem eorum lapides integri secundum legem substitui debent, ut fiat altare nouum secundum illud quod fuit prius: quod homines fide catholica sani sancta scripturarum imbuti, bonis moribus religiosi in locum regimini, vnde ceciderunt per uariatores subrogari debent. secundum antequa res utique diuine legis ut sine reprehensione in nouitate vite: et noua iusticie erubescant ministerium deo in sancta ecclesia, quam sibi acquiescit chustis pro sanguinis sui sponsas non habent maculam neque rugam.

Et edificauerunt sancta ecclesia. Edificat sancti predicatorum facta intra domum intrinsecus et eodem quod subiectam plebem intrinsecus ornant sancta sancte fidei: et forissecus honesta conuersatione. Atria sanctificat quod nouiter uenientes ad fidei sacris diuinis imbuendo dicitur. Faciunt vasa sancta noua: quod corda hominum ad accipiendum uerbum dei reddunt habitabilia. Inferunt candelabrum et altare incensorum: et mensam in templum, quod doctrine spiritualis luce sancte orationis puritatem, et scripturarum

sanctarum meditationem in ecclesia dei excusant. In candelabro ergo in quo lucere debent lucem recte sermonis euangelice doctrine possimus aduertere: in quo sancti doctores igne sanctis accensi lucere debent, ut quod ingrediuntur lumen videant. Vnde ueritas ipsa in euangelio ait. Nemo accedit lucernam et ponit eam sub modio, sed super candelabrum ut luceat omnibus qui in domo sunt. Per altare incensorum nihil melius quam perfectio sanctorum uita accipere possumus uel quotidie fragrat odor: uirtutum et sacre orationis in conspectu altissimi. Mensa ergo domini non alia quam sacra scriptura intelligimus: in qua reflectio animarum consistit. Quod autem dicitur quod appenderunt uela: et consumauerunt omnia opera que fecerant. In appensione uelorum exprimit occultatio misteriorum. Non enim omnibus omnia patefacienda sunt diuine legis misteria, sed pro captu ingenij quorilibet et profectu sancte atque uirtutum. Vnde dominus apostolus precipit dicens. Nolite sanctum dare canibus: neque mitratis margaritas ueris ante porcos. Et paulus rudibus discipulis ait. Lac uobis dedi potum non escam. Pondus enim poteratis: sed nec adhuc quidem potestis. De profectorum ergo scientia alibi ait. Et nos reuelata facie glorie dei contemplantur in eandem ymaginem transformati: tanquam a domini spiritu. Consumant ergo omnia opera que facienda sunt in domo dei: qui fide sermone et ope studet secundum ordinem implere omnia mandata domini: nec deest quicquam in profectu ubi humana uoluntas diuine per omnia obtemperat uoluntati.

Et ante matutinum etc. De hac autem renouatione iosephus ita narrat dicens. Quinta uero et uicesima mensis casleu que macedones appellem uocant, accenderunt lumina super candelabrum: et adoluerunt olocausta que obtulerunt in nouo altari. Hec autem facta sunt post tres annos eodem die quo mutata est eorum religio ad apbanam ydolorum consuetudinem. Nam templum destructum ab antiocho sic tribus annis permansit. Quinto enim anno et quadragesimo et centesimo in templo facta sunt. Quinta et uicesima die appellationis olympie de ceteris a quinquagesima tercia. Renouatum uero est eodem die quinta et uicesima appellationis mensis octauo et quadragesimo ac ceterisimo an-

quod fuit prius. Et edificauerunt sancta: et que intra domum erant intrinsecus et eadem et atria sanctificauerunt. Et fecerunt uasa sancta noua. et intulerunt candelabrum et altare incensorum: et mensam in templum. Et incensum posuerunt super altare: et accenderunt lucernas que super candelabrum erant et lucebant in templo. Et posuerunt super mensam panes: et appenderunt uela: et consumauerunt omnia opera que fecerunt. Et ante matutinum surrexerunt quinta et uicesima die mensis noni: hic est mensis casleu centesimiquadragesimo octauo anni: et obtulerunt sacrificium secundum legem super altare olocaustorum nouum quod fecerunt

no olympia de ceteris et quinquagesima quarta. Delatione vero templi protigit fieri secundum danielis predictionem quam ante quadringentesimo et octauo predicterat anno per quam significauit ut macedones illud destruerent. Celebrauit autem iudas cum ciuibus suis pro renouatione templi sacrificia per dies octo: nullum genus deliciarum relinquens. Et preciosissimis uapibus eos pascent. Deum autem laudibus et psalmis glorificabat, seque mutuo cantibus delectabat. Pro renouatione uero sollempnium post multum tempus inspirata religione receptores

legis posuerunt ut posset per octo dies hanc renouationem templi celebraret. Vnde et ab illo tempore hactenus hanc festiuitatem celebramus uocantes eam lumina: eo quod propter spiritum sanctum nobis splendidum lumen colende religionis apparuit. Dilice autem renouatio templi conuersio est hominum ad penitentiam peccatorum qui aliquibus erroribus atque facinoribus contaminati erant. Tunc enim citandum gaudium letandum atque iubilandum atque laudandum quibusque fidelibus est quod uiderit primos suos per conuersionem morum atque meditationem legis dei in se metipsis instaurare: quod ante iam per negligentiam occiderat. Vnde etiam sacrum euangelium narrat saluatorem dixisse in celis gaudium nasci super uno peccato repentinam agere. Si de uno quanto magis de multis exultatio erit conuersis, ad ueracem cultum dei: quod sicut scriptum est. In multitudine plebis dignitas est principis illi

videtur principis qui uult omnes homines saluos esse et ad agnitionem ueritatis peruenire. **E**t statuit iudas etc. Hanc quidem sollempnitatem per se saluatorem in euangelio predicatione sua legit decorasse: ubi scriptum est. Facta sunt enim in hierosolymis: et hiemps erat: et ambulabat iesus in templo in porticu salomonis etc. Vnde sciendum est quod conuersione hęc que lectione euangelica facta cognouimus: non ad primam templi dedicationem: sed ad ultimam pertinet, quod et eo facile colligitur: quod hiemps facta referunt. Prima siquidem eius dedicatio a salomone tempore antonini: media a corobabel et iesu sacerdote tempore ueris: uel a iuda machabæo tempore hyemis est facta: quod specialiter constitutum esse legitur: ut eadem dedicatio per omnes annos in memoria sollempnibus reuocaret officijs, in quod usque ad tempus dominice incarnationis obseruata fuisse. super dicta sententia euangelij agnouimus. Hec autem fuit causa secunde et tertie dedicationis: quod salomon quidem templi operis quod domino perdidit: septem annis proficit, octauo autem anno uel decima die septimi mensis que a nobis october appellatur in magna gloria dedicauit. Hęc hoc templum post annos quadringentos triginta incenderunt chaldei: et hierosolymorum urbe destructa populum israel in babilonia abduxerunt captiuum: qui post annos septuaginta regnantibus persis in patria est remissus. Rursusque edificatum est templum per annos quadraginta sex: et tertia die mensis duodecimi que nos uocamus martium: opus ad finem usque productum: cui uidelicet tunc operi profuerunt duces plebis strenuissimi ut diximus corobabel de regno genere: et iesus sacerdos magnus. Hęc et aphe aggeus et zacharias adiunxerunt eos atque aduersus insidias impediendum opus hostium eorum populi roborentes. Inde post annos ferme trecentos et quinquaginta sex rex nescandissimus grecorum antiochus fraude capta hierusalem templum idem sordibus ydolorum apbanauit: auferens inde et confringens altare domini aureum: mensam propositionis: candelabrum luminis: et cetera que super commemorata sunt. Sed et iudas machabæus cum esset de genere sacerdotali: collecto exercitu in hostes aduersus antiochi duces arma corripuens: eosque de iudæa expellens: profecutionem sanctissimam finem imposuit: ac templum ab ydolorum ymaginibus emundauit.

nona rursus altaria et cetera vasa vel ornamenta faciens. atq; in templo reponēs. dedicauit ea simul cū tēplo. qd purificauit et renouauit vicesima quinta die mensis noni. qui apud nos appellat' decemb. et ad hyemē perti- nere nulli dubiū constat. Statuitq; decretū vt p̄diximus annis oībo diem encensioy. i. inuocationis ac dedicationis templi festa deuotione celebrari sicut locus iste nunc testatur. Quē profecto omnia sicut ap̄s docet in figu- ra facta sūt nostri. et p̄pter nos vtiq; scripta. Ideo nob̄ solertius spiritali ra- tione discutiēda.

Salomon quippe rex qui interpretatur pacificus: ipsū redēptore n̄m ty- pice designt. De q̄ ysai- as ait. Multiplicabit' ei' impiū et pacē nō erit finis. Tēplū qd̄ edifi- cauit catholica eius ec- clesia ē. quā de vnuer- sis p̄ orbē credentibus q̄i de vniū lapidib; i- vniū suę fidei et carita- tis p̄pagem aggregat. Quāt septē annis edifi- catū ē tēplū sigt qd̄ p̄ totum hui' seculi tps qd̄ septē dieb; euolui- tur. sanctę structura ec- clesie nūq; crescere desi- nit. Octauo āno de- dicatū ē. et celeberrima illa ac maxima solēni- tas a salomōe rege cū ctis filiis israel tpe con- plete dedicatōis exhi- bita. insinuat mystice qd̄ profecto in fine mun- di numero electorum: diu desiderate immor- talitatis securura ē fe- stiuitas. et pacto vniū salis resurrectōis mira- clo: mor oēs q̄ ad paci- fici veri regi. i. salomo- nis regnū p̄tinēt. eter- na eoz gaudia p̄te celestis intrabūt. Quā qd̄ dñs n̄ octauo die id est post septimā sabbati resuscitari a morte voluit. recte numerus octo- narius nostrę quoq; resurrectionis festa ventura designat. Quē templū ab hostib; incensū rursus dño miserante cōstruit. qd̄ ab ydolatrię coinquina- tum renuo sup̄ne pietatis auxilio mundat. varios sanctę ecclesie insinuat euentus. que nūc infidelium p̄secutione premit. nunc a p̄secutorib; reddita liberio: tranquilla dño seruitute famulat. Quē in quibusdā suis membris hostis antiqui periclitat' insidijs. nunc instante solertia doctorū fidelium q̄s ad horā p̄dere videbat' p̄ penitentiā iam castigatos recipit. Quē tēplum secundo quadraginta et sex annis edificatū est ad significatōnem dñici cor- poris qd̄ de virgine assumpsit. spiritaliter respicit. De quo ipse iudcis ait. Soluite inquit templum hoc: et in trib; dieb; exat' abo illud. qd̄ videlicet so- lutū passione corpus suū. ipse die tertia resuscitauit ad vitā. Ferūt liquide p̄bilici qd̄ corpus homis quadragesimo sexto die post conceptionis initiu; in mēbro; distinctione formet. atq; ideo nō casu gestū. sed diuinitus pro- curatū est. vt eo anno; numero templū edificaret. quo dierū numero cor- pus dñici qd̄ p̄ templū figurabatur i- vtero virginali pfici oportebat. Quāt encenia p̄ omēs annos celebrare sanctū est. hoc p̄fecto nos amonet vt memoriā dñice resurrectōis quā iam factam credimus semp animo retinen- tes: nostram resurrectōem futurā sperando taliter agamus vt non ad iudi- cium. sed sicut dñs his qui bona egerūt. p̄misit. resurgere mereamur ad vitā. Et edificauerunt in tempore. Edificant sancti doctores montē syon qd̄ sanctā ecclesiā verbo atq; exemplo ad p̄fectum virtutū prouocant. Per circuitū muros altos cōstruūt. qd̄ cū curamine catholice fidei ac ope p̄ccā vndiq; muniunt. Turres firmas erigunt. qd̄ spem totam in dei boni- tate ponere p̄cipiunt. ne quī gētes eā more p̄stino p̄culcēt. vt nō maligno- rum. i. spiritūū nequicia. vel p̄auoy boim malicia eos amplius nocere p̄e- ualeat. Et collocauit inquit illic exercitū vt seruaret eā. exercitus in syon

altaris in t̄pibus suis ab āno i an- nū p̄ octo dies a quita et vicesima die mensis casleu euz letitia et gau- dio. Et edificauerūt in tpe illo mō- tem syon. et p̄ circuitū muros altos et turres firmas. nequādo veniret gentes et cōculcarēt eū sicut antea fecerūt. Et collocauit illic exercitū vt seruaret eū. et muniuit eū ad cu- stodiendaz bethsurā. vt h̄ret popu- lus muniōem p̄tra faciē ydumeę.

C. V. **E**t factum est vt audierūt gentes in circuitu qd̄ edificatū ē altare et san- ctuariū sicut prius. irate sūt valde et cogitabant tollere genus iacob qui erāt inter eos. et ceperunt occi-

ad seruandum eā locat. cū ministrorū turba. ad seruande legis dei ac sacra- mento; celestiu ritū in ecclesia subministrant. Muniūt eā ad custodiendā bethsurā: cū exhortationib; validis incitat ecclesiasticos vt regulariter cul- turā seruet diuinā. Bethsura enī domus robusti interpretat'. vt habeat po- pulus munitionē contra faciem ydumeę. hoc ē vt fidei constantiam seruet aduersus hostes et cōtra parentis mūdi p̄tinaciā.

C. V. **E**t factum est. Irritant gentes cum vident culturę dei renouari fracturā. qd̄ siue hostes inuisibiles seu etiā vi- sibles. q̄ inuidig estib; cōtra fidei ac ritū p̄ sectū anelant. irascunt' cruciant' ac p̄sequunt' seruos dei. ad nibilū eos redigere volentes qm̄ cōsiderant illos in altari rectę fidei bono- rum operū restaurare velle obseruantia. In d̄ qd̄ cogitabant tolle- re gen' iacob qui erāt inter eos. et ceperūt eos occidere. qd̄ clarescente in mūdo euāgelio chri- sti et hominib; fidē dei recipiētib; torquebāt p̄secutores. et p̄s eos tractantes inde auerte- re studebant. Similit' et hostes spirituales cū viderint aliq̄s ex desi- dia negligentię se re- staurari velle in cultu pietatis moliant' eos gladio impietatis occi- dere. ac morte peccato- ruz trucidare. i. iudas fortiter cum scuto fidei hostib; resistens rebel- lat filios esau in ydu- mea qd̄ chorus factorū doctorū ydolatrę q̄ spinetis viciorū sunt asprini. et funestis sa- crificijs atq; luxuria mū- dana fetidissimi. gla-

dio sp̄s iterimēs de cōtrarijs efficit subiectos. ac de hostib; facit amicos. Et eos qui erant. i. i. qd̄ in memoratis locis. hoc est agrabatha- ne et tean habitabant et circūsedentes filios israel in laqueū et scandalū suū insidiantes eis. significat iudeos atq; hereticos qui p̄tra ecclesiā dei scan- dala et insidias semp disponūt. Sed tales a iuda et socijs eius in turribus suis concludunt. cū in sup̄bie suę machinationib; p̄ doctorū industriā capi- unt. et errores eoz anathematizant. quoz turres incendant' igni cū omnib; qui in eis sunt qm̄ auctores scelerū et inuencōres errorū p̄ peccatis suis et nūc erurant' ardore diuini sermonis et in futuro examē nisi condignaz p̄niam ante egerint. igne cōcremabunt' perpetuę vltionis.

Et transit. Quid p̄ filios amon: qui interpretat' filius ppli mei nisi scismatici et heretici exprimunt. qui quondā filij sanctę ecclesie esse videbāt sed inde recedentes. et in errore se mittentes facti sunt filij dyaboli. Vn̄ io- bannes ap̄s ait. Ex nob̄ exierūt. sed nō erāt ex nobis. Si ē essent ex nobis p̄mansissent vtiq; nobiscū. hi b̄nt thimothē ducem. hoc est heresiarchas q̄ iuxta nois sui interpretatōem apud eos laudant' sed iuxta itelligētię ve- ritatem apud nos neq; esse deprehendunt. Thimothēus enī beneficus int' pretat'. Sed hęc opinio de heresiarchis apud deceptos est. apud nos aut' venefici melius q̄ benefici nuncupant. qd̄ maleficijs suis venenū erroris au- ditōribus suis miscēt. contra quos iudas consurgens et sup̄ior existēs vi- ctoria capit. erroresq; eoz destruendo in iudeā hoc est in p̄fessiones laudis dei cū triumpho regreditur hostium.

Et congregate. Ventes que sunt in galaad adūsus israelitas cō- gregant' vt tollant eos. cū multitudo hereticorū atq; scismaticorū ad h̄ cō- uenit. vt scripturarū testimonijs. fm̄ sensū suū de p̄natis expugnet catholi- cam fidē. que est i sancta ecclesia. Galaad enī interpretat' aceruus testimo- nij qd̄ nomen b̄n conuenit his qui scripturarū meditationi insistant. Sed

fugit israhelites in munitōnem cū fideles quicq; ad fidei confugiunt verita-
tem auxiliūq; sibi afferri possunt a iuda et fratribus eius. q; euāgelio christi
p̄ sanctorū p̄dicatoꝝ ministeria defendi gestiunt cōtra timotheū spiritalem
de quo supra diximus et socios eius. Qd̄ autē cōqueruntur israhelites de in-
tefectione suoz et captiuitate: ostendit nō modicum apud fideles esse geni-
tum q̄ viderint aliq; suoz a veritate secedere et in errore p̄uoz conuere.

Et ecce alii zc.
Illi qui de varijs locis
alienigene cōuenerunt
ad consumendū popu-
lum dei manifeste desi-
gnant gentiū plebes q̄
in infidelitate adhuc
sunt bella ac p̄fectio-
nes aduersus christia-
nos cōmouere. S; au-
ditia sermonib; quos
diuise legatōnes ad iu-
dam et locos eius de-
tulerunt. puenit ecclia
magna cogitare: quid
facerent de fratrib; in
is qui in tribulatione
erant et expugnabant
ab inimicis. q; totius
sanctę ecclie sollicitu-
do ac cura est maxima
quō contra diuulos ho-
stes. s; est iudeos. pa-
ganos. hereticos. atq;
salmaticos filios suos
defendat. hoc quoq;
prudenti consilio ac to-
to nisu cū his qui cru-
ditiores ac fortiores vi-
dētur eē in fide ac vir-
tutib; ope agit quē ho-
stibus resistat. et suos
opportune defendat.

Dicitq; iudas.
Sicut diuersę sunt im-
pugnationes ecclie ab
hostibus. sic et diuul-
eta debent esse p̄lia spi-
ritualū bellatorū. Vi-
gilet symon in galilea
cū tribus milib; viris.
sicut in sequētib; osten-
dit. vt liberet frēs su-
os. Judas autē et iona-
thas eūt in galadibim
cū octo milib;. Et qd̄
p̄ symonem qui in gali-
lea hoc est rorā mittit
nisi p̄dicatores i gen-
tes directi insinuauerit
Qui cū trib; milib; s;
est cū sanctę trinitatis
fide contra aduersarios
ire parantes. p̄ euange-
licam p̄dicatōem ho-
stes deſectere: et creden-
tes liberare decertant.

Judas autē et ionathas illos doctores expr̄munt q̄ in iudea verba dei p̄dicā-
tes. et sine iudeos sine etiā hereticos scri. turarū testimonijs abutētes p̄ ve-
ritates sani intellectus debellare studēt. Et nota q; p̄tra gentes sol; symon
cū suis mittit. Cōtra iudeos autē et hereticos duo p̄gere cū plurib; molun-
tur. q; in gentib; sola ydolatria cū errore pagano debellanda erat. In iu-
deis quoq; et hereticis. partim veteranus vicijs. partim noua sup̄stitio per
duoz testamentoꝝ spiritalem scientiam corrigēda fuerunt. Vbi octo milia
viroꝝ sumunt q; ibi sine circūſo legis spiritualiter obseruanda. siue resur-
rectio christi veraciter credenda esse docetur.

Et abiit symon zc. Committit symon p̄glia multa cū gentib;. cū s; p̄di-

uersus israhelitas qui erant in fini-
bus eoz vt tollerēt eos. et fugerūt
in datheman munitōez. et miserūt
litteras ad iudaz et frēs eius dicen-
tes. Congregatę sunt aduers; nos
gentes p̄ circuitū vt auferant nos
et parant venire et occupare muni-
tōnem in quā confugimus. et timo-
theus est dux exercitus eoz. Nūc
ergo veni et eripe nos de manibus
eoz. quia cecidit multitudo de no-
bis. Et omnes frēs nostri qui erāt
in locis tubin interfecit sunt. et ca-
ptiuas adduxerūt vxores eorum et
natos et spolia. et peremerūt illic se-
re mille viros. Et adhuc eplę lege-
bant. Et ecce alij nunciij venerunt
de galilea cōcissis tunicis nunciā-
tes scdm̄ verba hęc. dicentes con-
uenisse aduersū se a p̄tholomaida
et tyro et sydone et repleta est omnis
galilea alienigenis vt nos p̄sumāt
Ut audiuit autē iudas et populus
sermones istos. puenit ecclia ma-
gna cogitare quid facerēt fratrib;
suis qui in tribulatione erant: et ex-
pugnabātur ab eis. Dicitq; iudas
symoni fratri suo. Elige tibi viros
et vade libera frēs tuos in galilea

catores sancti p̄ totū mundū ydolatriā et cōfusos gentiū debellare certant
errores contrite sunt gentes a facie eoz. cū p̄tinaciā resistēdi euāgelio dei
deponūt. Persecutus est eos vsq; ad portā p̄tholomaidis cum in suis ad-
inventionibus quib; p̄ studia vana machinabant cōtradiceret verbo dei
ipsa veritate sup̄ati: capiūtur. atq; confessione rectę fidei subiiciunt. Vnde
apte subiungitur. Et ceciderūt de gentibus fere tria milia viroꝝ qui de

ego autē et frater meus ionathas
ibimus in galadibim. Et reliquit
iosephū filiū zacharię azariam du-
ces populi euz residuo exercitu ad
custodiā in iudea. et p̄cepit illis di-
cēs. P̄ſtote populo huic et no-
lite bellū p̄mittere aduersus gētes
donec reuertamur. Et dati sunt sy-
moni viri tria milia: vt iret in gali-
leam. iudeq; autē in galadibim octo
milia. Et abiit symon in galileas: et
cōmisit p̄lia multa cū gentibus. et
cōtrite sunt gentes a facie eius et p̄-
secutus ē eos vsq; ad portā p̄tho-
lomaidis. Et ceciderūt de gentib;
fere tria milia viroꝝ. et accepit spo-
lia eoz. Et assūpsit eos qui erāt in
galilea et in arbatis cū vxoribus et
natis et oib; que erāt illis et addu-
xit in iudeam cū leticia magna. Et
iudas machabeus et ionathas fra-
ter eius transierūt iordanē. et abie-
runt vias triū dierū p̄ desertum. et
occurrerūt eis nabuthęi: et suscepe-
rūt eos pacifice. et narrauerūt eis
omnia q̄ acciderūt fratribus eoz
in galadibide. et q; multi ex eis cō-
p̄rehensi sunt in barasa et bosoz. et
in alimus. et in cassoz. et magēb. et

sup̄bie nequissimo sta-
tu in peccatoꝝ penitē-
tiā decidētes melius p̄
fidē rectam relurgēdo
in bonoz operū statu
erigi merent. Quoz
spolia accipit symon
quidquid in s̄ra s̄aē-
tia. vel inuestigatione
veritatis elaborauerit
totū in seruitū dei do-
ctoi catholice cōner-
tere studet. Vnde plu-
rum eoz q̄ liberalibus
artib; sub gentiū con-
uersatione instituti fu-
erūt. ad dogma carbo-
licuz cōneri glorioſiſ-
ime effuſerūt. Hos au-
tē qui erant in galilea
cum vxoribus et natis
et omnibus que erant
illis adduxit in iudeā
cū leticia magna. cum
catholicos q̄libet ſeculi
actibus implicatos per
doctrinā euāgelij inde
eruens ea que sunt dei
tota sollicitudine toto
q; nū appetere vo-
cet.

**Et iudas ma-
chabeus zc.** Contra
eos qui captiuos iude-
os i galadibide tenu-
erunt. iudas machabe-
us et frater eius iona-
thas cū comitib; suis
directi transierunt ior-
danem. et abierūt vias
triū dierū per desertū
Ita p̄dicatores san-
cti ad cōuocandos ho-
mines ad fidei christi
et ad expugnandos in-
daicos atq; salmati-
cos errores i mundū di-
recti primū trāsēūt ior-
danē cum p̄ baptisimū
sacramētū de tenebris
infidelitatis in gratiā
christi primū transēun-
tū docent. attestante
ipsa veritate q; nisi q̄s
renatus fuerit ex aq; et
spiritu sancto non pos-
sit introire in regnum

dei. Deinde viam triū dierū p̄ desertum abeunt. q; sanctę trinitatis fidem
quā in baptismate fideles quicq; profitent. toto tpe incolatus istius mundi
cū bonis opibus obseruandā eē affirmāt. Quia autē nabuthęi occurrerunt
ei pacifice. et narrauerūt que acciderunt fratrib; in galadibide. significat q;
victa sanctorū p̄pharū doctoz. sanctis opportune solatiū conferūt cū om-
nia que credentes in christū passi sunt tormenta. attestatōne sua manife-
sta faciūt. Nabuthęi enī p̄betantes interſtant. erroꝝque quos filij perdi-
tionis contra veritatē euāgelij christi opponere machinant. vero vacuio
p̄dicāt. Vñ oſez. yaccas betbauen et habitatores samarię insequitur. et
amos sacrificantes de fermentato laudez vitupat. necnon eos qui conuer-

tunt in absentibz iudiciū z iusticiā z accipiūt munus. deprimūtq; paupes in porta. detestat. Quid autē cōprehensos esse quosdā ex iudgīs in barasa z tofor: nabuthz indicāt. bñ nois eoz interpretatio effectū rei exprimit. Interp̄tat enī barasa z tofor: tribulatōes vel angustia. qz omnes iuxta pauli vocem qui volūt pie viuere in cōstituto p̄secutionez patiunt. nec effugiet hereti eoz iniuriā qui sane fidei seruare cōtendit doctrinā. Quos iohes ap̄lus in apocalipsi sua cruciatum facere sicut cruciatu est scorpionis. cū p̄cutit boiem: describit quia sicut scorpiones venenū in cauda portant. ita heretici in cōsummatōe fraudis maliciā occultant. q̄ magi incautos non aperta fronte: sed latentibus insidijs noceant.

Et cōuertit iu.

In sup̄cōnō narrat ciuitates galadithidis: in quibz p̄p̄heni sūt iudgī munitiones fuisse z magnas. q̄s iudas statuit in vna die cōprehendere z tollere. qz p̄ vnitates p̄dicatores sancti destruere dīspōnunt oēs munitiones falsarū doctrinarū q̄s heretici constituūt ad decipiēdas anias innocentū z captiuādas errotibus suis. Quid autē dicit iudā i deserto tofor occupasse tofor ciuitatē. z occidere oēm masculū in ore gladij. z auferre spolia eoz z succendere eam igni. qz hoc magnope studeēt sancti doctores vt occupata munitione hereticoz omnē vigorez iniquarū sectarū quas p̄ mundi philosophiā z inanē fallaciā constituūt gladio sp̄ssancti qd̄ est x̄p̄i dei destruunt. quatinus id qd̄ p̄ ostentatōem suam illi fingerūt esse sp̄cipuum. isti demōstrant nugas esse z friuolū. Accipiūt autē spolia eoz cū testimonia scripturarū sanctarū quibz abusi sunt ab eis quasi ab iniustis possessōibz auferūt ipsamq; cōfectionē anathemate p̄petuo cōburrunt. Quid autē sequit̄ qz surrexerūt in nocte. demōstrat eos fuisse in tenebris erroris sui relictos.

Et factū est diluculo. Quid per scalas atq; machinas gentiū. nisi exaltatio atq; cōtumacia sup̄borum exprimit. p̄ quā ecclesiam d̄isti expugnare z subuercere cupiūt. Sed iudas nosse. qui totū apparatū belli in luce dīspōnit. tribus ordinibus contra eos pugnat. hoc est sancte trinitatis si de. siue tripliā dogmate. i. hystorico. allegorico. atq; tropologico. Et damat tubis in celū. qz forti p̄dicatione exaltat vocem. z intimo cordis clamore d̄i auxiliatorē aduocat i oratione.

Et cognouerūt zc. Castra timothei cognito machabeo fugerūt a

carnaim. De oēs ciuitates mūite z magne. Sed z in ceteris ciuitatibus galadithidis tenent p̄p̄heni. Et in crastinū cōstituerūt ad mouere exercitū ciuitatibus his. z cōprehēdere z tollere eos in vna die. Et cōuertit iudas z exercitus eius viam in desertū tofor repente z occupauit ciuitatē: z occidit omnem masculum in ore gladij. z accepit omnia spolia eoz z succendit eam igni. Et surrexerūt eide nocte z ibāt vsq; ad munitionem. Et factus est diluculo cū eleuassent oculos suos z ecce populus multus cuius non erat numerus. portantes scalas z machinas vt cōprehenderent munitionē z expugnarēt eos. Et vidit iudas qz cepit bellū. z clamor belli ascēdit i celū: sicut tuba. z clamor magnus de ciuitate. Et dixit exercitui suo. Dignate hodie pro fratribus vestris. Et venit tribus ordinibus post eos. z exclamauerunt tubis. z clamauerunt in oratione. Et cognouerūt castra timothei: qz machabeus est. z refugerūt a facie ei. Et percusserūt eos plaga magna. z ceciderūt ex eis i illa die fere octo

facie ei. qz heretici agnita virtute z veritate d̄ni nostri ihesu d̄isti p̄teriti fugiūt. z p̄cūiūtur plaga magna. qz i eis f̄m iusticiā p̄ doctores sanctos exercetur anathematis vindicta. caduntq; ex illis fere octo milia viroz. cū omis cumulus error. quo contra veracē intellectum sp̄nalis circūcisionis. seu contra fides resurrectionis d̄ni nostri ihesu d̄isti z mēbroz eius contra ire moliebātur ipsa veritate vincēte destrueretur. Hinc ē qz saluator in euā

gelio solūes typicum sabbatū. prima sabbati que z octaua dies ē post septimam resurrexerūt. saq; nobis patefecit sacramētū. Hinc z paulus ap̄lus docet circūcisionē nō manu factā in expoliatōe corporis carnis: s̄ sp̄i dei vni cordibz credētū agi debere. vñ z lex vtus sp̄itū cordis docuit esse circūcidendū. **Post hęc autē** Postq; autē timotheus semel atq; iter victus est non cessauit augere nequitia sed multiplicauit maliciā. denuo instaurat exercitū cōtra iudā z socios ei. qz hereticis n̄ satis est semel atq; iterum in paruo numero contentiones agere. sed noua aduersus ecclesiaz semp̄ exāt bella. ac p̄fidie sue multiplicia effundunt venena. castra ponunt contra raphon trans torrentē qz s̄mo nisu su pb̄ie sue exātāt furorē mouentq; bello z tēpestatē. necnō z arabas qui interpretant campestres dūcūt in auxiliū. qz voluptuosos qui luxuriā huius seclis sequuntur. in auxiliū erroris sui assumunt. Hinc z to uinianiū non medio crem p̄tra ecclesiā erroris sui extruxere nequitia. Sed iudas bonū mittit speculari exercitū cū doctores sacri auditores suos ammonent p̄uozū p̄caue re tumultū. ne fraudis sue actū ad internitōz simpliciū p̄ducāt aiaz. Quid autē timotheus q̄si collecturam faciēs ait p̄ncipibz exercitū sui. Cū appropinquauerit iudas z exercitū ei ad torrentē aque. si trāsire rit ad nos p̄o: nō poterimus sustinere eū. qz potēs poterit aduersū nos. Si vero timuerit trāsire. z posuerit castra cū flumē. transfretemus ad eos. z poterim⁹ aduersus illū. ōndit qz oēs heretici fiducia atq; p̄stantiā p̄timescūt recte credētis populi. z co se infirmiores agnoscat. quo illos i vnitare fidei cōsiderant fortiores. Si autē aliquos de catholicis prospererint in cogitatione legis dei. atq; in exercitio boni opis fieri tardiores. bonū sibi triūpbū atq; captiuitatē pollicentur gratulantes.

Et autē appropinquauit zc. Transiens iudas torrentem aque statuit castra populi qui turbā post se exhortarent ire i p̄clū. Cū redēptoz

gelio solūes typicum sabbatū. prima sabbati que z octaua dies ē post septimam resurrexerūt. saq; nobis patefecit sacramētū. Hinc z paulus ap̄lus docet circūcisionē nō manu factā in expoliatōe corporis carnis: s̄ sp̄i dei vni cordibz credētū agi debere. vñ z lex vtus sp̄itū cordis docuit esse circūcidendū.

Post hęc autē Postq; autē timotheus semel atq; iter victus est non cessauit augere nequitia sed multiplicauit maliciā. denuo instaurat exercitū cōtra iudā z socios ei. qz hereticis n̄ satis est semel atq; iterum in paruo numero contentiones agere. sed noua aduersus ecclesiaz semp̄ exāt bella. ac p̄fidie sue multiplicia effundunt venena. castra ponunt contra raphon trans torrentē qz s̄mo nisu su pb̄ie sue exātāt furorē mouentq; bello z tēpestatē. necnō z arabas qui interpretant campestres dūcūt in auxiliū. qz voluptuosos qui luxuriā huius seclis sequuntur. in auxiliū erroris sui assumunt. Hinc z to uinianiū non medio crem p̄tra ecclesiā erroris sui extruxere nequitia. Sed iudas bonū mittit speculari exercitū cū doctores sacri auditores suos ammonent p̄uozū p̄caue re tumultū. ne fraudis sue actū ad internitōz simpliciū p̄ducāt aiaz. Quid autē timotheus q̄si collecturam faciēs ait p̄ncipibz exercitū sui. Cū appropinquauerit iudas z exercitū ei ad torrentē aque. si trāsire rit ad nos p̄o: nō poterimus sustinere eū. qz potēs poterit aduersū nos. Si vero timuerit trāsire. z posuerit castra cū flumē. transfretemus ad eos. z poterim⁹ aduersus illū. ōndit qz oēs heretici fiducia atq; p̄stantiā p̄timescūt recte credētis populi. z co se infirmiores agnoscat. quo illos i vnitare fidei cōsiderant fortiores. Si autē aliquos de catholicis prospererint in cogitatione legis dei. atq; in exercitio boni opis fieri tardiores. bonū sibi triūpbū atq; captiuitatē pollicentur gratulantes.

noſter adieſſione crucis . apſtoſos ordinavit q̄ credentes i ſe doceret
contemere tormentuz corporeꝝ mortis; ⁊ conſidere de potentia ſupꝑꝝ vir
tutis. Vñ eſt illud qd̄ in euāgelio diſcipulis pꝑcepit dicens. cū audieritis
pꝑelia ⁊ ſeditōes nolite terreni. Et iterū. Nolite timere eos qui occidūt cor
pus; animā autē non poſſunt occidere. Sed potius eū timete; qui pōt aīam
⁊ corpꝝ pꝑdere in gebennā. Et iterū. In patia inq̄ vꝑtra poſſe debitis aīas
vꝑras. Qui autē pꝑſeveraverit vꝑꝑꝝ in fine; bic ſaluꝝ erit. Et alibi. Beati ſit
qui pꝑſecutiones pati
unt. pꝑpter iuſticiā; qm̄
iꝑſoz eſt regnū cꝑlorū
Dinc bñ ſubiungitur
traſſerant ad illos
pꝑioꝝ. ⁊ oīs iꝑſus poſt
eū. qꝑ oportebat vt me
diator: dei ⁊ hominū
pꝑimū paſſionis ſuz ex
pleret miſterium. ⁊ ſic
eius exemplo pꝑfortari
iure cū pꝑo iꝑſo patien
do mortē contemere
diſcerent ex vniuerſis
gētibꝝ fideles. Et con
trite ſunt aī facie eozū
omēs gētes. cū diuerſi
hoīm potētia virtutis
dei cōterantur erro. es
Proiecerūt arma ſua
⁊ fugerūt ad pꝑhanum
qd̄ eſt in carnaim. cuz
deſertis pꝑtentionū ob
ſtaculis. pꝑſecutores ve
ritatis reſiſtere nō au
dentes. in delubꝝ er
roꝝ ſuozū ſe cōdendo
inde querunt tutelam
vñ bñt ruinā. Carna
im autē interpretatꝝ cor
nna. Cornua vero ap
te. pꝑ regno atqꝝ deſen
ſione accipi pōt. Sed
nō adiunxit eos corum
opinio. imo ſeſellit. qꝑ
occupavit iudas iꝑſā
ciuitatē. ⁊ pꝑhanū ſuc
cendit igni. cū omnibꝝ
q̄ erant in iꝑſo. qm̄ nō
loſū oēm machinatōꝝ
errorꝝ hereticoꝝ atqꝝ p
ſecutoꝝꝝ deſtruit. imo
oēs qui in eo cōfidunt
ſaluatoꝝ noſter igne iuſte comburūt vꝑtionis. Vnde dominus in deũ
nomio pꝑcepit dicens. Si audieris in vna vꝑbū tuarū q̄ dñs deus tuus
dabit tibi ad habitandū dicentes aliquos egreſſi ſunt filiꝝ belial de medio
tui. ⁊ auerterunt habitatores vꝑbis tue. atqꝝ dixerūt. Camus ⁊ ſeruiamus
diꝝ alienis. quos ignoratis. quere ſolite ⁊ diligenter rei veritate perſpe
cta. ſi inuenieris certū eſſe qd̄ dicit ⁊ abominatiōem hanc ope perpetrātam
ſtatim pꝑuties habitatores vꝑbis illius in ore gladiꝝ. ⁊ delebis eam oīa q̄
que in illa ſunt vꝑꝑ ad pecora. Quidquid etiā ſuppellectilis fuerit congre
gabis in medio platearū eius. ⁊ cū iꝑſa ciuitate ſuccēdes ita vt vniuerſa cō
ſumas dño deo tuo ⁊ ſit camulus ſempiternus.

Et congregavit iudas zc. Judas israelitas de galadithide con
gregat. cū redemptor noſter pꝑ doctores ſuos verbo euāgelij eos qui ab he
reticis capti ſunt. ad catholicā fidem reuocat. hoc eſt enī venire in terram
iuda recta fide ⁊ bonis opibus deum laudare.

Et venerūt vꝑꝑ effron zc. Diuerſa gentiꝝ pꝑelia varia victoꝝꝝ
atqꝝ erroꝝ ſignificāt bella. Diximus qꝑ gentes iſe que fuerūt in terra gala
ad ⁊ iſraelitas captiuare cōtendebant. ſignificarent hereticos atqꝝ in deos
Sed mō bis oppreſſis qui fuerūt in carnaim. iterū illi qui fuerūt in effron
reſiſtere inde ⁊ loꝝ eius molunt. qꝑ cōtritis diuerſis hereticis adhuc illi
qui ſram ſequuntꝝ veteris teſtamenti. adituꝝ ſpiritualis intellectus apire no
lunt. Quid enī pꝑ effron. q̄ puluis meroris ſine puluis inutilis interpretatꝝ.
niſi ſupꝑꝝ acta obſeruantia legis tempꝝ gratie inſinuat. in qua iudei con
fidentes ſe includunt ⁊ obſtruūt portas lapidibꝝ qui vmbꝝꝝ dediti byſto

eis dicēs . Neminē hoīm relique
ritis. ſꝝ veniāt oēs i pꝑliū. Et tranſ
fretauit ad illos pꝑioꝝ. ⁊ oīs popu
lus poſt eū. Et cōtrite ſunt oēs gē
tes ante faciem eozꝝ ⁊ proiecerunt
arma ſua. ⁊ fugerūt ad pꝑhanū qd̄
eſt in carnaim. Et occupavit iꝑſā ci
uitatē. ⁊ pꝑhanum ſuccēdit igni cuz
oībꝝ que erāt i iꝑſo. Et oppreſſa
eſt carnaim. et nō potuit ſuſtinere
contra faciem iudeꝝ. Et cōgregauit
iudas vniuerſos iſraelitas q̄ erāt
in galadithide a minimo vꝑꝑꝝ ad
maximum. et vꝑores eozꝝ et natos
⁊ exercitum magnum valde. vt ve
nirēt in terrā iuda. Et venērūt vꝑꝑ
effron. ⁊ hęc ciuitas magna in igꝑſ
ſu poſita. munita valde. Et nō erat
declinare ab ea dextera vꝑ ſiniſtra
ſed pꝑ medium iter erat. Et incluſe
rūt ſe q̄ erāt in ciuitate. ⁊ obſtruxe

ricā traditionē legis q̄ in lapidibꝝ ſcripta eſt euāgelij pꝑdicatoꝝꝝ oppo
nunt. nec conſentūt ab ea vꝑlo mō diuelli. nec alios rectoꝝꝝ ſenſū pꝑcedūt
ſequi. Vñ iꝑſa veritas ad tales in euāgelio ait. Ve vobis legiſtis qui
tulitis clauem ſcientie. iꝑſi nō introiſtis. ⁊ eos qui introibāt prohibuitis
Sed mittit ad eos iudas verbis pacificis dicens. Tranſibimus pꝑ terram
vꝑſtrā. vt eamus in terrā noſtrā. ⁊ nemo vobis nocebit. Quia pꝑdicato
res ſancti inē mandatū dñi pꝑmū pacē offerūt aduerſeꝝ pꝑ vt fiat illud qd̄

rūt portas lapidibus. Et miſit ad
eos iudas verbis pacificis dicēs
Tranſeamꝝ pꝑ terrā vꝑſtrā vt eamꝝ
in terrā noſtrā. et nemo vobis no
cebit. tantū pedibus tranſibimus
Et nolebāt eis apire. Et pꝑcepit iu
das pꝑdicare in caſtris. vt applica
rent vꝑnuſqꝝꝝ in quo erat loco. Et
applicuerūt ſe. vꝑ iri virtutis. ⁊ oppu
gnauit ciuitatē illā tota die et tota
nocte. ⁊ tradita eſt ciuitas in manu
eius. Et peremerūt oēm maſculū
in ore gladiꝝ ⁊ eradicauit eam ⁊ ac
cepit ſpolia eius. et tranſiit per to
tam ciuitatē ſupꝝ iꝑterfectoꝝ. Et tranſ
greſſi ſunt iordanē in cāpo magno
contra facie bethſan. Et erat iudas
congregās extremos ⁊ exhortaba
tur populū pꝑ totā viā. donec vene
rūt in terrā iuda. Et aſcenderūt in
montē ſyon cū leticia et gaudio. et

ſcriptū ē. Si ibi fuerit
ſilius pacis; requieſcet
ſupꝝ illū par vꝑſa. Sin
autē ad vos reuertetur
Tranſimus inquit pꝑ
terrā vꝑſtrā vt eamꝝ in
terrā noſtrā. Ac ſi dicat
Legamus libꝝꝝ vꝑo
rū byſtorū: vt ibi alle
gorico ſenſu pꝑmiſſam
in cꝑlis repiamus no
bis patriam. Et nemo
vobis nocebit. qꝑ no
ſter tranſiit innoxius
vobis erit. Tm̄ pedibꝝ
tranſibimus qm̄ greſſu
bonoꝝ operū regnum
ſupꝑꝝ adire cupimus
Qui nolebāt apire cū
in tradita ſibi lege no
lebant cū euāgelij pꝑdi
catoribus pꝑmunicare.
Et pꝑcepit iudas
Quid eſt qꝑ iudas pꝑe
dicare pꝑcepit in caſtris
vt applicarent ad ciui
tatē vꝑnuſqꝝꝝ in quo
erat loco. niſi qꝑ docto
res ſancti auditoribꝝ ſa
iſ libera in ſcripturis
ſacris tribuūt intelligē
tiā. vt vꝑnuſqꝝꝝ qd̄ in
lectione diuina ſine p
allegoria ſine pꝑ tropo
logiā ſine pꝑ anogo
gen iuxꝝ votū deſiderij
ſui ſibi apiri q̄rit. ſup
na gra ſūuēte intrādi
accipiat facultatē. Et
nota qꝑ vꝑn virtutis ibi
applicare dicuntꝝ. ⁊ op
pugnare ciuitatē tota
die ⁊ tota nocte. qꝑ ni

ſi q̄s vir virtutis ſit. vt id ope implere deſideret qd̄ didicerit mgꝑꝝ traditōe
⁊ iſtā legē dei meditetꝝ tota die ⁊ tota nocte. ſe oī tꝑꝝ victoꝝ pꝑdicatꝝ cū
tatis nō erit. Vñ pſalmiſta beatū virū ait. q̄ in lege dñi meditatꝝ die ac no
cte. ⁊ nō abiit cū pſilio iꝑioꝝ ⁊ in vꝑſa peccōꝝ nō ſteit. ⁊ in cathedra peſſilen
tię non ſedit. Qd̄ autē die pemiſſe eos oēm maſcū in ore gladiꝝ. ⁊ eradicāſſe
ciuitatē. ſicqꝝ accepit ſpolia eius. cū tranſiit pꝑ totā ciuitatē ſupꝝ iꝑterfectoꝝ
⁊ deinde tranſgredi iordanē oſtēdit nobꝝ vt ſi legis dñi velimꝝ eē poſſeſſores
⁊ eius ſpolia. ſe diuerſos intellectꝝ ſcōm̄ fidē rectā pꝑipe. Studēamꝝ pꝑmū
pterere ſupꝑꝝciez litterę. ⁊ pꝑdenare oēs hereticoꝝꝝ errores. Dicoꝝ tranſgredia
mur iordanē i cāpū magnū. ſe pꝑ baptiſmi mūdātōꝝ. i libertatē glie tranſe
amus. vbi nobꝝ luceat ſol iſtitie. in cuiꝝ pꝑenis vera ē ſanitas. q̄ ⁊ illumiāt
abſcondita tenebrarum. ⁊ reuelat occulta miſterioꝝ. bis q̄ cū ſi ſimulatōis
fiatōne. ſed fidei requirunt veritate. Vñ ſapia admonet dicens. Sentite de
dño in bonitate ⁊ in ſimplicitate cordis q̄rite illū. qm̄ inuenitur ab his q̄
tēptāt illū. Apparet autē eis q̄ fidē bñ: i illū pꝑuerſe enī cogitatōes ſeperant
a deo. pꝑbata autē virtus corripit inſipientes. qm̄ i malinōlā aīā nō introibit
ſapientia. nec habitabit in corpore ſub dito peccatis. Spūs enī ſcūs diſcipli
nē effugiet fictū. ⁊ auferet ſe a cogitatōibus que ſūt ſine intellectu.

Et erat iudas zc. Qd̄ iudas regrediens cū exercitū ſuo i terra iuda
cōgregans extremos. exhortabatꝝ pꝑmū pꝑ totā viā donec venerūt in terram
iuda. doctores ſanctę ecclēſie ſuo exemplo iſtruit. q̄ley ſollicitudinē quātūꝝ
cunqꝝ ſtudiū debeant habere erga ſubiectos. vt in via pꝑntis vitę verbū ex
hortationis illis impendere nō negligāt. ſed docendo. admonendo. in ac

pando atq; cōsolādo
semp eis pdesse stude
ant nullumq; relabi a
suo comitatu atq; de/
perire. quantū in ipsis
est pmittat. s̄ magis fe
stinēt vt cōseruato nu
mero in suā curā susce
ptoz leti in terrā iuda
iuxta pauli sententiā
ad montē syon ⁊ ciui/
tates dei uiuentis. bie
rusalē celestem ac mul
toz milia angeloz fre
quentiā ⁊ ecclesiāz pri
mitiuoz qui cōscripti
sunt in celis. ⁊ iudicem
omniū dñm reuertan
tur. eiq; tunc dignis
laudib; gr̄as agant cu
ius dono ad sedes qui
etis ac pacis peruenire
porent.

**Et in dieb; qui
bus zc.** Quid p hos
duos principes iose
phum. ⁊ azariam q̄
emulatione virtutum
inde puocati p iactan
tiā sibi nomen in p̄liis
adquiri voluerūt nisi
ypocritarū psona de
signat. Qui nō simpli
ci intentione. sed fastu
arrogantiē virtutes s̄
eoz imitari appetunt
Sed sicut illis nō pro
spere euenerūt ea que
nō bono animo gesse
runt ita ⁊ istis de cona
tu suo nō vera gloria:
sed sempiterna sequit̄
ignominia. qz de suo
rum nō merent victo
ria gaudere. s̄ magis lu
gebunt de sua suoq; z
damnatione perpetua.

Et facta est zc.
Merito q̄ magnę pla
ge patit calū. qui non
inde spiritalis salubz
audis cōsiliū. ⁊ qz nō
erāt de numero lecto
rum q̄ spū dei instiga
ti opa virtutū gerūt p
sua ipudenti audacia
turpiter cōfusi in extre
mis cū peccāto gemūt.

Et viri iuda zc.
Benedi qz viri iuda
magnificati sūt valde
in cōspectu oim gētiū
qz illi qui recte fidei ve
rā ita tenent confessio
nē: vt id impleāt ope
quod predicant ore. merito omniū gentium voce laudantur. ⁊ veniunt ad
eos sancta acclamantes hoc est p custodiam mandatorū eius beatificātes
landes inde referūt regi celesti. iuxta illud psalmistę quo cōsideratis bonis
ecclesię ait. Beatiū dixerunt populū cui hec sunt: beatus populus cuius est
dñs deus eoz. Hinc etiā saluator noster i euāgelio suo pcepit dicēs. Sic
luceat lux vestra coram hominibus vt videāt opa v̄r̄a bona. ⁊ glouificent
patrem vestrum qui in celis est.

obtulerūt olocausa qz nemo ex ill
cecidisset donec reuenterentur i pa
ce. **Et in diebus quibus erat iudaf
⁊ ionathas in terra galaad. ⁊ simō
frater eius in galilea contra facies
p̄tholomaidis. ⁊ audiuit iosephus
zacharię filius. ⁊ azarias princeps
virtutis res bene gestas et p̄zēlia
que facta sunt et dixit. Faciamus
⁊ ipsi nobis nomen. ⁊ eamus pu
gnare aduersus gentes. que in cir
cūitu nostro sūt. Et p̄cepit his qui
erāt in exercitu suo. ⁊ abierūt iam
niā. ⁊ erūt gorgias de ciuitate ⁊ vi
ri eius obuiā illis in pugnā. Et fu
gati sunt iosephus ⁊ azarias vsq;
in fines iudę. ⁊ ceciderūt illa die
de populo israel ad duo milia viri
**Et facta est plaga magna i populo
qz non audierūt iudā ⁊ frēs eius.
existimātes se fortit facturos. Ipi
aut nō erant de semine viroz illo
rū. p quos salus facta est in israel.
Et viri iuda magnificati sūt valde
in conspectu omnis israel. ⁊ gētiū
omniū. vbi audiebāt nomen eozū
Et cōuenerunt ad eos fausta accla
mantes. Et exiuit iudas ⁊ frēs ei⁹
⁊ expugnabant filios esau in terra
que ad austrū est. ⁊ percussit chebzō
⁊ filias eius. ⁊ muros ei⁹ ⁊ turrez
succēdit igni in circūitu. Et mouit
castra: vt iret in frā alienigenarū ⁊
pambulabat samarias. In illa die
cecidērūt sacerdotē i bello. dñū vo****

lūt fortiter facere: dñ sine consilio
exerūt in p̄liū. **Et declinavit iudaf i
azotū in terra alienigenarū. ⁊ diru
it aras eoz. ⁊ spolia deoz ipsorū
succēdit igni. ⁊ cepit spolia ciuita
tum. ⁊ reuersus est in terrā iuda.**

CC. VI.

**Et rex antio
chus pambulavit su
periores regiones. Et audiuit esse
ciuitatē elimaide in p̄side nobilissi
mā ⁊ copiosam in argento et auro
templūq; in ea locuplex valde. Et
illuc velamina aurea ⁊ lorice. ⁊ scu
ta que reliquit alexander philippi
rex macedo. qui regnauit prim⁹ in
gręcia. Et venit ⁊ quebat ciuita
tem cape. ⁊ de p̄dari eam ⁊ non po
tuit. qm̄ innotuit sermo his q̄ erāt
in ciuitate. Et surrexerūt in p̄zeliū
⁊ fugit inde ⁊ abiit cū tristitia ma
gna. ⁊ reuersus est babiloniaz. Et
venit qui nūciaret ei in p̄side. quia
fugata sunt castra que erāt in terra
iuda. ⁊ qz abiit lissias cum virtute
forti in primis. ⁊ fugatus ē a facie
iudęoz. ⁊ inualuerūt armis ⁊ viri
bus ⁊ spolijs multis. que ceperūt
de castris que exciderūt. ⁊ qz diru
erūt abominationez quam edificā
uerūt sup altare qd̄ erat in hierusa
lem. et sanctificatōz sicut prius cir
cumdederūt muris excelsis. sed et
bethsurā ciuitatem suā. Et factum
est vt audiuit rex sermōes istos ex**

Et exiuit iudaf
Quid p elau. qui per
cupiditatem eoz ven
didit p̄mogenita sua
minori fratri iacob. ni
si prior populus q̄ ppl
cupiditates terrenā in
dignū se p̄mogēti ho
nore oñdit. Et ob hoc
dignitas tota ad gen
tiū populū trāslata ē.
**Et bene in terra q̄ ad
austrū est filij esau ma
nere dicunt. qz iudaf
ens populus p̄pter ac
ceptā legē ⁊ scripta p
p̄betarū q̄ illis tradi
ta sunt appropiquare
videbant lumini solis
eterni. Sed qz mēte ex
cecati sūt. ⁊ iuxta lucē
positi illaz videlicet in
cem q̄ illuminat omnē
hominē venientem in
hūc mūdū eā coraz po
sitam recipe noluerūt
Inde apte p iudam ⁊
frēs ei⁹ expugnati me
morāt. qz doctores san
cti errore illoz eis im
p̄perantes p inobediē
tia iniste spectis atz dā
natis. ad gentiū p̄di
cationem cōuersi sunt
erroz qz p̄dop tā in
ipsa synagoga q̄ etiā
in singulis p̄lonis ma
craone verbi dī percuti
entes turrez sup̄bię q̄
illi aduersus euangeliū
m̄ christi clara mente
erexerunt. igne debite
damnatois exurebāt.**

Et mouit castra
Nō lector qz oēs illas
spēs adulariorū quas
ante cōmemorauerat:
nūc breuiter attingen
do recapitulat. s̄ ē iu
dęoz gentiū atq; he
reticorū. Nā cum pau
lo añ expugnatos esse
filios esau narauit.
mox castra alienigena
rū simul cū aris ⁊ spo
lijs deoz ipsorū succē
sa ē subūxit. Deū p
ambulatam nūc fama
riam commemorat. qz
nō solū iudaea super
stitio. s̄ et gentiū er
ror atz heretica prauē
tas p̄dicātib; apo
stolis p euangeliū chri
sti superat cōfunditur
destruit. atq; ad nibi

lū redigē p̄sertim cū vicit leo de tribu iuda radix dauid. ⁊ quis resistet ei⁹
de celo iudiciū iaculatum est. terra tremuit ⁊ qui euit duz exurgeret in iudē
cio deus vt saluos faceret oēs quietos terre. Nā inter alia dicit cecidisse
sacerdotes in bello dñ sine cōsilio exerūt in p̄zeliū nimis formidanda senten
tia est ac puidendū ne quis dñ attendit illo alioz erroz expugnare petis
lantia sua atq; icautela morē sibi acquirat perpetuā. **CC. VI.**
Et rex antiochus. Post impietatis opera plurima que gessit an
o 5

tiobus in loco sancto
 2 in populo dei dicitur
 iudicio iuste peremptus
 est. sicut ipse in sequen-
 tibus testatur dicens se
 cognovisse quod propterea
 invenissent se mala 2 in
 periret tristitia i terra
 aliena. licet polibius
 megalopolita bysion-
 cus iofopbo teste scri-
 bat id eū posse quod voluit
 tēplū dīang in pside
 deustare. hoc est i di-
 maide pīarū civitate:
 Sed hec opinio nul-
 lo modo a fidelibus re-
 cipit. qui scūt quod omēs
 dī gentiū demonia et
 simulacra gentiū argē-
 tū 2 aurū opa manūū
 hominū sunt. Quāte-
 contra deū omnipotē-
 tē supbia intumuit cō-
 dignā vltionē recepit.
 Sic et oēs impij neci-
 et ipse novissime filius
 p ditionis. quod extollit su-
 per omē quod dicit deus
 aut colit. cuius hic an-
 tiochus typus fuit pro-
 pter impietatis opa que
 fecit. supno vltatus
 iudicio interiret. quem
 dñs idus iuxta pauli
 vocē interficiet spiritu
 oris sui et destruet illu-
 stratōe aduentus sui.
Et mortuus ē.
 Unde et typū tenet p
 secutorū christi et ecclē-
 się. nō mirū quod ex crude-
 li patre truculētus fili-
 est genitus qui opa ne-
 fanda nequissimū i pīs
 imitatus sit. De quo i
 euāgelio dñs ad iude-
 os suos ac superbos ait.
 Vos ex patre dyabolo
 estis 2 desideria patris
 vestri vultis facere.
 Ille enī ab initō homi-
 cida erat. Et recte ho-
 micidę filius homicidi-
 um facere meditat. nō
 solū corpale. sed etiaz
 spirituale. hoc est necē
 animarum. que in pec-
 cato et i impietate mo-
 riuntur.
Et hi qui erant
 Qui aut sunt illi qui i
 arce cōcludēbāt israel
 in circuitu sanctorū et
 querebāt eis mala sp-
 ad firmamentū gētiū
 nisi hi qui in arce sap-
 bię se erigētes. verā re-
 ligionē in christicol p
 sequūt quatin? Abum
 dei suffocēt et errozes
 atq; ydolatriā instau-
 rent. cōtra quos iudas

pauit et cōmotus est valde. 2 deci-
 dit in lectulū. 2 incidit in languorē
 pze tristitia: quia nō est factū sicut
 cogitabat. Et erat illic p dies mul-
 tos: quia renouata est i eo tristitia
 magna 2 arbitratus est se mori. Et
 vocauit omnes amicos suos: et di-
 xit illis. Recessit somnus ab oculis
 meis: 2 cōcidi et corruui corde p so-
 licitudine. Et dixi in corde meo In-
 quātam tribulatōnem deueni. 2 in
 quos fluctus tristitię in qua nunc
 sum: qui iocundus erā 2 dilectus
 in potestate mea. Nūc hō reminis-
 scoz maloz que feci in hierusalem
 vnde 2 abstuli oia spolia argentea
 2 aurea que erāt in ea. 2 misi aufer-
 ri habitātes iudeā. sine cā. Logno-
 ui ergo quod propterea inuenerunt me
 mala ista. et ecce pereō tristitia ma-
 gna in terra aliena. Et vocauit phi-
 lippū vnū de amicis suis. 2 pposu-
 it eū sup vniuersū regnū suū. 2 de-
 dit ei diadema 2 stolā suā et anulū
 vt educaret antiochū filiū suum et
 nutriet eū et regnaret. Et mortu-
 est illic antiochus rex anno centesi-
 mo quadragesimonono. Et cogno-
 uit lysias quoniam mortuus est rex. 2 cō-
 stituit regnare antiochū filiū eius.
 quē nutriuit adolēscētē. 2 voca-
 uit nomen eius eupatoz. Et hi qui
 erant in arce cōcluserant israel i cir-
 cuitu sanctorū. Et querebāt eis ma-
 la semp ad firmamentū gētiū. Et
 cogitauit iudas disperdere eos et
 cōuocauit vniuersum populum vt
 obsiderēt eos. Et puenērūt siml 2
 obsederūt eos anno centesimo qu-
 quagesimo. 2 fecerūt balistas 2 ma-
 chinas. Et exierūt qdā ex eis q ob-

siderant. 2 adiunxerūt se illis aliq
 ex impijs israel. 2 abierūt ad regē
 2 dixerūt. Quousq; nō facies iudi-
 cium: 2 vindicas frēs nrōs. Nos de-
 creuimus seruire patri tuo. 2 abu-
 lare in pceptis eius. 2 obseq edic-
 tis eius. 2 filij ppli nostri. ppter
 hoc abalienabant se a nobis. Et q
 cunq; inueniebant ex nobis inter-
 fiebant. 2 hereditates nostrę diri-
 piebant. Et nō ad nos tm extēde-
 rūt manū. s; 2 in oēs fines nrōs. **Et**
ecce applicuerūt hodie ad arcē
in hierusalē occupare eā. 2 muniti
onē in bethsura manierūt. 2 nisi p-
ueneris eos veloci? maiora q; hec
faciēt. nec poteris obtinere eos. Et
iratus est rex vt hec audiuit. 2 con-
uocauit omēs amicos suos. 2 p-
cipes exercitus sui 2 eos q sup eq-
tes erant. Sed 2 de regnis alijs 2
de insulis 2 de maritimis venerūt
ad eū exercitus conducticijs. Et
erat numerus centū milia peditū
et viginti milia equitū. 2 elephāti
trigintaduō docti ad plū. Et vene-
runt p ydumeā. et applicuerūt ad
bethsurā. et pugnaverūt dies mul-
tos. et fecerunt machinas. Et exie-
runt et succenderūt eas igni. et pu-
gnauerūt viriliter. Et recessit iudas
ab arcē. et mouit castra ad bethza-
charan contra castra regis. Et sur-
rexit rex ante lucē. et concitauit ex-
ercitus ipetū ptra viā bethzacha-
rā. et pparauerūt se exercitus in p-
liū. et tubis cecinerūt. Et elefantis
ostēderunt sanguinē vū. et mori.
ad acuēdos eos in pēlium. Et di-
uiserunt bestias per legiones. et a-
stiterunt singulis elefantis mil-

liari dispōit. quia tota
 intēō sanctorū docto-
 rū hoc disponere ma-
 xime satagit. vt erro-
 res expugnet. et erran-
 tes vritatis eminentia
 supent. Sed hoc stu-
 dio p moti qdā de gē-
 tibus vt sunt philoso-
 phi quidā etiā ex ipijs
 israel qui sunt heretici
 puocāt principatū ist-
 mudi in odiū sanctorū
 dei. quatin? hoc sola-
 tio adiuti impietate suā
 faci? explere possint.
 Vñ legit quod illi adē-
 tes regem dixerunt ei.
 Quousq; nō facies in-
 dicitū et vindicas frēs
 nrōs. Nos decreuim?
 seruire patri tuo. 2 am-
 bulare in pceptis eius
 2 obsequi edictis eius
 2 filij populi nrī. ppter
 hoc abalienabant se a
 nobis. Et q; cunq; inue-
 niebant ex nobis inter-
 fiebant. 2 hereditates
 nrē diripiebāt. Et nō
 ad nos tm extēderūt
 manū. sed et in oīs
 fines nostros.
Et iratus est zē
 Cōgregat typicus an-
 tiochus exercitū nō so-
 lū a ppijs. sed etiā de
 extraneis. quia seuitia p-
 secutorū nō pnta est
 seditione interta. s; eti-
 am forinsec? seruis chri-
 sti imania excitat bel-
 la. Instituit pedites.
 ordinant equites. ppa-
 rāt elefantē. vt nihil
 desit eorū crudelitati.
 sed quiddā excogitare
 potest impietas totū
 preparat atrocitas.
 S; et figuratiter sicut
 pedites et equites pnt
 deligēre lictores et car-
 nifices. ita et elephāti
 ppter enormitates cor-
 porum ac crudelitates
 aīoz possūt designare
 fastū principū. Quib;
 bene cōuenit quod bestij
 ad exacerbandā iram
 ostenderūt sanguinē
 vū. 2 mori. quia in effu-
 sione sanguinis martij
 excitata est seuitia ple-
 cntoz. Et bene dī quod a-
 stiterūt singulis elefan-
 tis mille viri in locis
 cōcatenatis 2 galee in
 capitibus eoz. et equi-
 tes ordinati vnicuiq;
 bestij. quia plures sunt q
 fauent adulatōni prin-
 pū quoz loice cōcate-
 nate sunt. hoc est voli-

pranoy p̄siliūz inuicē perpleti sunt. ⁊ galē enē h̄nt in capitibz suis cum iniquitatis duriciam circūdant mentibz suis. vbi etiam equites assunt ordinati. qz sup̄bie elatio ibi non recit. vbi cōis nature p̄ miscōam nō consideratur equalitas. s̄ mundani fauoris appetitur vanitas. ⁊ turre lignee q̄ impoſite beſtijs triginta duos in se cōinebant viros exprimunt fragilitatē potētis q̄ semp se p̄secutores p̄ualere martiribz confidunt. Et recte dicit̄ intus erat magister beſtię. et residuū equitū hinc inde statu it. qz crudelitas mētū que totū machinabat malū int̄ estuabat in cordibz persecutorum cui etiam actus sup̄bi forinsecus amminidabant in tortura innocētū. His q̄qz ita dispositis iudas statuit tubis exercitū suū comouere. qz p̄dicatores sancti cū insitūt bella persecutiōis nō cessant verbis confortare animos auditoꝝ. Et licet terrena gloria resplendet i p̄p̄a mūdana. seu varia in cruciatibz tormentoꝝ incandescit genera. tamē martires christi imperterriti manent vindictis sui iudę vtiqz spiritali adherentes lateri vincūt. atqz prosternunt impiorūz audaciam.

Et vidit eleazar zc. Notādū autē qz hūc eleazarum iosephus frēm esse iudę affirmat. ⁊ q̄ supra narratū est. qz esset vn̄ ⁊ quicqz filijs maratibz vocatus hoc nomē. ⁊ q̄ri potest quō dicit̄ esse filius saura. si fili? fuit maratibz. nisi forte maratibz ipse a lio nomine saura vocatus sit. Et quid per eleazarum qui elefantem interficiēs occubuit. nisi persona arrogātiā designat. qui dū volūt fortiter aliqd̄ gerere. ⁊ tū n̄ simplici animo. s̄ erecto in suis conatibz venicti p̄sternūt. Potest ⁊ nō incōueniēt̄ h̄ res ad ypoeritarū significationē transferri. Dū enī ypoeritę contra luxuriā. aut cōtra gulā. aut cōtra corpalia delicta p̄ abstinentiam p̄siliūt. carnēqz per ieiuniū. seu per vigiliā. ⁊ cetera abstinentię opera domātes. nō se a spiritalibz neq̄tijs bñ obseruāt. ita ut aut ab elatione. aut ab inuidia. aut a cupiditate nō caneāt. q̄ vincēdo vincūt. qz dū alia victoria superāt in ipsa victoria incanti ab alijs cōteruntur.

le viri in lozicis concatenatis et galę ereę in capitibus eoz. Et quingenti equites ordinati. vnicuiqz bestię electi erāt. Di ante temp⁹ vbi cūqz erat bestia ibi erāt. ⁊ quocūqz ibat. ibant. ⁊ nō discedebant ab ea. Sed ⁊ tres lignee sup̄ eos firmę. p̄tegentes. super singulas bestias. ⁊ super eas machinę. Et sup̄ singulas virtutis viri triginta duo q̄ pugnant desup. ⁊ itus magister beſtię. Et residuū equitū hinc ⁊ inde statuit in duas p̄tes: tubis exercitūz cōmouere. ⁊ purgere constipatos in legiōibus eius. Et vt resulsit sol in clipeos aureos ⁊ creos resplenderūt mōtes ab eis. ⁊ resplēderunt sicut lāpades ignis. Et distincta est pars exercitus regis p̄ montes excelos. et alia p̄ loca humilia et ibant caute ⁊ ordinate. Et cōmouebant omnes inhabitantes terrā a voce multitudinis eoz. ⁊ incessu turbę ⁊ collisione armorū. Erat enī exercitus magnus valde ⁊ fortis. Et appropinquauit iudas ⁊ exercitus eius in p̄liū. Et ceciderūt de exercitu regis sexcētū viri. Et vidit eleazar filius saura vnā de bestijs lozicatam lozicis regis. ⁊ erat cminens sup̄ ceteras bestias. Et visū est ei qz in ea esset rex. ⁊ dedit se vt liberaret populū suū. ⁊ acq̄reret si

Et applicuerūt. Promonet castra mysticus antiochus ad iudę et montem syon. qz totū apparatū belli vertit ad subuersionē ecclę christi. et facit pacē cū his q̄ erāt in bethsura. cū non verā pacem. s̄ falsam offerret his quos vult decipere. ⁊ per simulationem fallere. Sed illi tantū modo ad eum erāt cōiuitate. quibz nō erāt alimenta condusis. qz illi solūmodo de ecclę munimine seducti recedunt qui non habent pabulū s̄ic atqz charitatis q̄ i anio pascant qui ⁊ male sabbatificāt cū nō virtutū studiū. sed segnitie ocium distigāt ipiqz ab hoste captiuati in eius dñium redeunt. q̄ p̄cauere ei⁹ insidias nolant. Vt dicitur qz conuerterit castra rex ad locū sanctificatiōis dies multos significat persecutores fideiū non facile cessare a persecutiōis crudelitate. s̄ omnibus diebus usqz ad cōsummationem seculi bella i gerere ad probatiōnes q̄ buisdam credentibus. quibusdam x̄o ad deceptionem. Qd̄ qz dñi milica mlr q̄ per figuram euz expressa est caput conterit serpentis ipse anguis venenatus nauqz cessabit insidiam calcaneo ei⁹. Vt autē subiūgitur. Et remāserunt i lancia viri pauci. qm̄ obtinuerat eos fames. et dispersi sunt vnusquisqz in locū suū. significat qz persecutiōne infidelū feruente plurimi eozū qui faciemus in ecclia et non fidei constantia p̄seuerabant in illa. dispersi sunt p̄pter timorē p̄nam iuxta illud quod dñs in euāgelio p̄dixit nouissimis temporibus futuris. Erāt enīz inq̄ p̄sura magna super terram. et ira p̄plo buic. et cadēt i ore gladij. ⁊ captiui ducentur in omnes gentes. ⁊ hierusalē calcabitur a gentibz. donec impleatur tempora nationū. ⁊ nisi breuiati fuissent dies illi. nō fieret salua ois caro. s̄ p̄ electos breuiabitur dies illi.

Et audiuit lisi as zc. Quid iosephus hinc referat nō indignū videt huic operi inserere nec graue debet videri lectori. si diuersarū hystoriarū inuicē cōferuntur narrationes. qz alterutrū se innare videtur ad explanādā rei certitudinem hystorie retetere veritatem. Narrat autē iosephus hoc modo. Lisiā vero dux ⁊ rex antiochus cū philippus a perfide veniēs nūciatū ē eis p̄medatū

his quos vult decipere. ⁊ per simulationem fallere. Sed illi tantū modo ad eum erāt cōiuitate. quibz nō erāt alimenta condusis. qz illi solūmodo de ecclę munimine seducti recedunt qui non habent pabulū s̄ic atqz charitatis q̄ i anio pascant qui ⁊ male sabbatificāt cū nō virtutū studiū. sed segnitie ocium distigāt ipiqz ab hoste captiuati in eius dñium redeunt. q̄ p̄cauere ei⁹ insidias nolant. Vt dicitur qz conuerterit castra rex ad locū sanctificatiōis dies multos significat persecutores fideiū non facile cessare a persecutiōis crudelitate. s̄ omnibus diebus usqz ad cōsummationem seculi bella i gerere ad probatiōnes q̄ buisdam credentibus. quibusdam x̄o ad deceptionem. Qd̄ qz dñi milica mlr q̄ per figuram euz expressa est caput conterit serpentis ipse anguis venenatus nauqz cessabit insidiam calcaneo ei⁹. Vt autē subiūgitur. Et remāserunt i lancia viri pauci. qm̄ obtinuerat eos fames. et dispersi sunt vnusquisqz in locū suū. significat qz persecutiōne infidelū feruente plurimi eozū qui faciemus in ecclia et non fidei constantia p̄seuerabant in illa. dispersi sunt p̄pter timorē p̄nam iuxta illud quod dñs in euāgelio p̄dixit nouissimis temporibus futuris. Erāt enīz inq̄ p̄sura magna super terram. et ira p̄plo buic. et cadēt i ore gladij. ⁊ captiui ducentur in omnes gentes. ⁊ hierusalē calcabitur a gentibz. donec impleatur tempora nationū. ⁊ nisi breuiati fuissent dies illi. nō fieret salua ois caro. s̄ p̄ electos breuiabitur dies illi.

sibi psumpsisse impiū
 7 republicas antiochi
 sibi uelle defendere. p
 mittentes obsidio
 nē ire aduersus philip
 pū dixerunt. qd cōsi
 liū nequaquā manifestū
 egerit. Ducibz facere vo
 lacuit. Sed iussit rex
 lilia ducibz dicere diu
 turnaz obfessionem ni
 chil eis posse proficere
 qm et locū aduersario
 rū paret eē munitum
 7 sibi victualiu necessi
 tas irroget 7 expeditet
 pacem facere cū iudcis
 eosqz reliquere. ppijs
 uti criminosis. vnde
 acten a nobis pbihi
 ti existere vident adū
 si. **H**ec dices d philip
 pi tyrannide tacenduz
 esse decernit. ne exerci
 tus sui dubia corda p
 cipet. **H**ec lilia dicere
 exercitū 7 ducibz sen
 tētia placuit. **T**ūc mit
 tens rex ad iudā pacē
 pmisit obfessis. 7 ppijs
 legibz eos viuere polli
 cetur. **H**ic dno suscipie
 tes sba 7 confirmatis
 sacris 7 fide exierunt a
 templo. **I**ntrans vero
 antiochus 7 inspicie s
 munitū locum. ipudē
 sacramēta trasgressus
 est. iussitqz omnem ex
 ercitu in circuitu stā
 tem deponere muros
 vsqz ad solū. **P**ost h
 reuersus est antiochiā
 ducens secū onā prin
 cipem sacerdotū qui et
 menelaus dicebatur.
Quā lilia pualit regē
 menelaum occidere. si
 vellet pacatos eē iudē
 os dices hūc fuisse ini
 tiū maloz q flexit pēs
 suū cogere iudgos reli
 gionem patriam reliq
 re. **M**ittēs g rex mene
 laam ad veriā syrie ci
 nitatē interfecit eū p
 decimū annuz pncipa
 tus sacerdotij ei. 7 vt
 ipse pncipatū habuit i
 pulit iudgos transgre
 di leges. **P**riiceps dno
 ordinatus est post me
 nelai interitum. alchi
 m. q et ioachim vōt
 est. **R**ex aut antioch
 inueniens rebz imperā
 tem philippum rebellabat euz quem sub sua faciens potestate occidit. **F**i
 lius autē pncipis sacerdotis onis de quo pcedimus ad huc puerulus de
 functo pte relictus est. vidensqz qz 7 aūculū suū menelaū rex interfecisset
 7 pncipatū sacerdotij alchimō dedit. 7 nō existēti de genere sacerdotū.
 sed a lilia flexus vt transponeret honozē ab ea familia: ad aliam domuz
 fugit ad ptolomeū regē egypti. 7 honozē meruit ab ipō 7 deopatra vxore
 eius. locūqz petit in regiōe diopolitana: vbi simile hierosolimoꝝ edificari

philippus quē constituit rex antio
 chus cū adhuc viueret vt nutriet
 antiochū filiu suū vt regnaret re
 uersus est a pside 7 media. 7 exerci
 tus qui abierat cū ipso. 7 qz quere
 bat suscipere regni negocia. **E**t fe
 stinavit ire. et dicere ad regez 7 du
 ces exercitus. **D**eficim⁹ quotidie 7
 esca nobis modica est. et loc⁹ quez
 obsidemus est munitus. 7 incūbit
 nobis ordinare de regno. **N**ūc ita
 qz demus dextras hominib⁹ istis
 7 faciamus cū illis pacē: 7 cū omi
 gente eoz. et cōstituamus illis vt
 ambulēt i legitimis suis. sicut pri
 us. **P**ropter enī legitima ipsoꝝ
 que desperimus irati sūt. 7 fecerūt
 omnia hęc. **E**t placuit sermo in cō
 spectu regis et pncipū. 7 misit ad
 eos pacē facere et receperūt illā. et
 iurauit illis rex et pncipes. 7 exie
 runt de munitōne. **E**t intrauit rex
 montē syon. et vidit munitōne lo
 ci. et rupit citius iuramētum qd iu
 rauit. et mādauit destruere muruz
 in gyro. **E**t discessit festināter et re
 uersus est antiochiā. 7 inuenit phi
 lippum domināem ciuitati et pu
 gnauit aduersus euz. et vi occupa
 uit ciuitatem.

CC. .VII.
Ano cente
 simo qnquagesimo
 primo exijt demetrius seleuci filius
 ab vrbē roma. et ascēdit cum pau

eis viris in ciuitatem maritimā: et
 regnavit illic. **E**t factū est vt ingres
 sus est in domū regni patrū suoꝝ.
 cōprehendit exercit⁹ antiochū 7 is
 siam vt adduceret eos ad eū. 7 res
 ei innocuit 7 ait. **N**olite mibi ostē
 dere faciē hoꝝ. **E**t occidit eos exer
 citus. **E**t sedit demetrius sup sedē
 regni sui. **E**t venerūt ad eū viri ini
 qui et impij ex isrl. 7 alchim⁹ dux
 eoz qui volebat fieri sacerdos. **E**t
 accusau erūt populū apud regē di
 cētēs. **P**erdidit iudas 7 frēs eius
 amicos tuos 7 nos dispisi sum⁹ de
 terra nostra. **N**ūc ergo mitte virū
 cui credis vt eat 7 videat eximniū
 omē quod fecit nobis i regionib⁹
 regis. 7 puniat omēs amicos eius
 et adiutores eozū. **E**t elegit rex ex
 amicis suis bachidem. qui dñaba
 tur transflumen magnuz in regno
 7 fidelē regi. 7 misit euz vt videret
 eximniū quod fecit iudas. **S**ed 7
 alchimū impiū cōstituit in sacerdo
 tiū. et mandauit ei facere vltōnem
 in filios israel. **E**t surrexerūt et ve
 nerūt cū exercitu magno in terram
 iuda. et miserūt nuncios et locuti
 suut ad iudas et ad frēs ei⁹ verbis
 pacificis in dolo. et nō intēderunt
 sermonib⁹ eozum. **V**iderūt enī qz
 venerūt cū exercitu magno. et con
 nenerūt ad alchimū et bachidē cō
 gregatō scribarū requirere q iusta
 sunt. **E**t primi assidgi q crāt in filijs

templum. **Q**uantez an
 tiochus scēns pepigit
 cū israelitis. et iurauit
 illis et pncipes eius:
 nec tñ iuramētū serua
 uit. 7 rupit iuramētū.
 7 violauit pactum. sig
 nificat qz cum heretic
 7 infidelibus nullo mo
 do firma erit pactio se
 deris. qz nequaquā apd
 eos fixa est obfessio
 iur. **N**ūc nullo mō euz
 vicij 7 vicioꝝ auctore
 ferendū est hęcus. licz
 pacē pmittāt. et pro
 speritatem simulēt. 7
 omni tempore inflāter
 cōtra eos dimicādum
 cū scuto fidei et armis
 iusticie. **N**ūc autē cessā
 dus a pncio qñ hostis
 antioch⁹ non senit in
 mūdo. 7 demetrius re
 truditur in inferno
Anno cētesimo
 li. exiit demetri⁹ seleu
 ci filius ab vrbe roma
 7 ascēdit euz panē viꝝ
 in ciuitatem maritimā
 7 regnavit illic zc. **D**e
 hoc autem demetrio
 pōpeus trogus in sua
 bystoria ita narrat di
 cens. **A**n antioch⁹ re
 cederet fructo paruulo
 admodum filio. cui tu
 toꝝ a ppo dati cētē
 patruus eius demetri
 us. q obles romę erat.
 cognita morte fratris
 antiochi senatum adi
 it obfidem se viuo ve
 nisse fratre. q mortuo:
 cuius obles sit se igno
 rare. **D**imitti ergo se
 ad regnum petendum
 equuz esse. qd iregen
 tiaz maiori essent frū
 ita nūc sibi q pupilluz
 nunc antecederat eta
 te videri. **C**um se non
 dimitti aniadu ereret
 a senatu tacito indicō
 tutius apud pupilluz
 qz apd eū regnuz futu
 ruz arbitrate specie ve
 nandi ab vrbe pfectus
 ta citus cū fuge comiti
 bus nauē ascendit de
 latus in syriā. scdo fa
 uo re oim accipitur. re
 gnuz ei oculo pupil
 lo a tutoribz traditur.
Et venerunt. zc
Quid p demetrius re
 gem. nisi pncipes ger tñ qui persecutionē mouent cōtra ecclesiam chusti
 designantur. **Q**d bene nominis interpretatio ita explanat. **I**nterpretat
 enim vehementer innectens siue nimis persequēs. **A**d hunc ergo pncipē
 veniūt viri iniqui 7 impij ex israel. 7 alchim⁹ dux eoz. cū illi qui post si
 dem chusti perceptā ad apostasiā redierunt religionē chustianā blasf. he
 mant. 7 ecclesiastico detrahunt cultui. quoz duces sunt heretici. q per am
 bitionem sublimitatis volūt ab omnibus magni videri. **S**ed p dicit bu

in scemōi suscepta mī-
 tit demetri? typice ba-
 chidem qui domiaba-
 tur trāl sumē i regno
 ut alchimū impiū con-
 stituit in sacerdotiū-
 et vitionē faciat in fili-
 os israel. cum p paga-
 nos quoslibet apud se-
 culum potentes. q nec-
 dum meruerūt chūsti
 baptisate tingi et in
 numero fidelium cōpu-
 tari hēreticū saltus sui
 prebet amminiculū. et
 verj confessionibus chū-
 sti tormentorū ingerit
 cruciatū. Sed licet ta-
 les plonge iude et frū-
 eius verbis pacificū lo-
 quant in dolo non tū
 intēdūt sermoibus eo-
 rū. q nullomō cōsenti-
 unt perfidie eorum.

Et vidit iudas
 Quid est q iudas vi-
 sionē i pūaricatorū?
 facit. nisi q redemptor
 noliter vindicat electos
 suos. nec quēq suorū
 in vacuū pure pūitit.
 Sed duob? moīs vin-
 dicat in his quē merē-
 tur exercet. Nōs em s
 de fonte magnē pīta-
 tis suę. ad sui errorj pe-
 nitentiā prouocās. fac-
 eos aduerins semetip-
 sos ecurgere. vt puni-
 ant lamēris quod pra-
 uis cōmissis egerunt.
 Nōs vero iusto iudī-
 cio post ppetrata scēle-
 ra incorrectos in duri-
 cia sua persuerare di-
 mittit. vt eis postmod
 dignis impendat pīs
 qd operibus meruerūt
 iniqs.

Et misit rex. zc.
 Per nichanorē istum
 quem in alio loco ppo-
 sitū de antoz fuisse le-
 gimus. falsos aplos si-
 ue pseudo. pphas q ex
 iudicis superbie suę fū-
 etioni intendentes ad
 ecclesiam gentiū venie-
 bant. possumus intelli-
 gere. Di p simulatōz
 in ecclia chūsti errores
 introducere molīētes
 fingeāt se esse pacifi-
 col. sed vt in fine appa-
 rebit hostes seuissim.
 De qbus iohs aplūs
 in apocalipsi sua scri-
 bens ait. Qui dicūt se
 iudgos esse. z non sunt
 s sūt synagoga satba-
 ne. Quos mē gentiū
 in epistola sua pseudo
 aplos noīat. oparios

israel. et exquirebant ab eis pacē.
Dixerunt enī. Domo sacerdos de
 semine aaron veit: nō decipiet nos
Et locutus ē cum eis verba pacifi-
 ca. z iurauit illis dicens. Non infe-
 rem? vobis malū. neq? amicis ve-
 stris. **Et crediderunt ei. Et pprehē-**
 dit ex eis seragita viros. z occidit
 eos in vna die scdm? vbu? qd scri-
 ptū ē. Carnes sanctorū tuorū z san-
 guinē iporū effuderūt in circumitu
 hierusalē. z non erat qui sepeliret
Et incubuit timor z tremor. in om-
 nē populū q? dixerunt. Non est
 in eis vītas et iudiciū. **Trāsgressi**
 sunt enī cōstitutum z iusturādum
 qd iurauerūt. **Et mouit bachides**
 castra ab hierusalē. z applicuit in
 bethzecha. z misit z pphēdit mul-
 tos ex eis q a se refugerāt. et quos-
 dā de pplo mactauit. z i puteū ma-
 gnū. picit. **Et pmissit regionē alchi-**
 mo z reliqt cū eo auxiliū in adiu-
 toriū ipi. **Et abiit bachides ad rez-**
 gē. **Et satis agebat alchim? p prin-**
 cipatu sacerdotij sui. **Et cōuenerūt**
 ad eum oēs qui turbabāt populū
 suū. z obtinuerūt terrā iuda. et fe-
 cerunt plagā magnā i israel. **Et vi-**
 dit iudas omnia mala quę fecit al-
 chimus z qui. cū eo erāt filijs isra-
 el plus multo q? gētes. et exiuit in
 omēs fines iudē in circūitu z fecit
 vindictā in viros dehtores. z cessa-
 uerūt vltra exire in regionē. **Vidit**
 autē alchimus q pzeualuit iudas
 z qui cum eo erāt. z cognouit quia
 non pōt sustinere eos. z regressus
 est ad regē. z accusauit eos multis
 criminibus. **Et misit rex nichanorē**
 vnū ex principibus suis nobiliozi

bus qui erat inimiciās exercens
 contra israel. z mandauit ei euertere
 re populū. **Et veit nichanor in hie-**
 rusalē cum exercitu magno z misit
 ad iudā z frēs eius cū dolo vbiis
 pacificis dicēs. Non sit pugna inē-
 me z vos. Veniā cū viris paucis
 vt videā facies vras cum pace. **Et**
 venit ad iudam z salutauerunt se
 inuicē pacifice. z hostes pati erant
 rape iudā. **Et innotuit sermo iudē**
 qm cū dolo venerat ad eū. z cōter-
 ritus ē ab eo. z amplius noluit vi-
 dere faciē eius. **Et cognouit nicha-**
 nor qm denudatū ē consiliū eius
 z exiuit obuiā iudē i pugnā. iuxta
 capharsalama. **Et ceciderūt de ni-**
 chanoris exercitu fere quicq milia
 viri. z fugerunt in ciuitatē dauid.
Et post hęc vba ascēdit nichanor
 in montem syon. z exierunt de sa-
 cerdotib? populi salutare eū in pa-
 ce. z demonstrare ei olocautoma-
 ta quę offerreban? pzo rege. **Et irri-**
 dens sprenit eos. z polluit z locu-
 tus est supbe. z iurauit cum ira di-
 cens. Nisi traditus fuerit iudas z
 exercitus eius in manus meas. cō-
 tinuo cū regressus fuero in pace suc-
 cendā domū istā. **Et exijt cū ira ma-**
 gna. **Et intrauerunt sacerdotes z**
 steterunt añ faciem altaris tēpli
 z flētes dixerūt. **Tu elegisti domū**
 istā dñe ad inuocandū nomē tuū
 in ea. vt esset domus oratōis z ob-
 secratōis populo tuo. **Fac vindi-**
 ctam in hoie isto z exercitu eius et
 cadant gladio. **Demēto blasphemias**
 eorū. et ne dederis eis vt per-
 maneant. **Et exijt nichanor ab hie-**
 rusalē. z castra applicuit ad betho

subdolos. q? transfigu-
 rantur in aplos chūsti
 z non mirum. cum ipse
 satbanas transfiguret
 se qsi angelū iud. vnd
 non magnū est si minī-
 stri eius trāsfīgūrēt
 velut miltri iusticie q
 rum finis erit sū opa
 ipsoz. **Di ergo velut**
 nichanor extendentes
 manū contra templū
 dñi blasphemāt q? po-
 tentie chūsti qui est in
 ecclia velut minus va-
 lide derogāt dicentes
 fratrib? q? nisi circūci-
 dami scdm? morē moy-
 si. nō potestis saluari.
Sic enī in actib? apo-
 stolorū eos docuisse le-
 git. **Sed victoria p iu-**
 dā nrm z locos ei? a-
 depta caput blasphemie
 huic errori sil cū ni-
 chanore et dextra pra-
 ue actōis abscondit. ne
 vltra maiestati diuine
 iniuria talis blasphemie
 irrogetur. **Dicit enim**
 nobis paulus aposto-
 lus. **Dñā estis saluari**
 per fidē. et hoc non ex
 vob. **Donū enim dei**
 est nō ex opib? vt ne qd
 gloriatur. **Ipsius enī**
 lum? factura i chūsto
 bieleu in opibus boīs
 quę spauit deus ut in
 illis ambulem?.

ron. et occurrit illi exercitus syrię.

Et iudas applicuit in adrasa cū tribus milibus viris. **E**t orauit iudas et dixit Qui missi erāt a rege sennacherib. dñe quia blasphemauerūt te. exiit angelus et percussit ex eis centum octogintaquingenta milia. sic cōtere exercitū istū in sp̄cū nostro hodie et scient ceteri quod male locutus est super sc̄tā tuā. et iudica illū sc̄dm maliciā illius. **E**t miserunt exercitus p̄cliu: terciadecima die mēsis adar. et p̄trita sunt castra nichanoris. et cecidit ipse primus in p̄clio. **U**t vidit autē exercitus eius quod cecidit nichanor. proiecerūt arma sua et fugerūt. et p̄secuti sunt eos viam vnius diei ab adaser vsq; quo veniatur gazara et tubis cecinerūt p̄ eos cū significatōibus. **E**t exierūt de oibus castellis iudeę in circuitu et ventilabant eos cornibus. et cōuertebant iterus ad eos. **E**t ceciderunt oēs gladio. et non est relictus ex eis nec vnus. **E**t acceperūt spolia eorū in p̄cedā et caput nichanoris amputauerūt. et dexterā eius quā extēderat superbe. et attulerūt et suspendērūt cōtra hierusalē. **E**t letatus est populus valde. et egerunt diē illam in leticia magna. **E**t cōstituit agi omnibus annis diē istā terciadecima die mēsis adar. et siluie terra iuda dies paucos.

Cc. VIII.

Et audiuit iudas nomen romanorum quod sunt potētes viribus et ad quiescūt ad oīa que postulātur ab eis: et quicumq; accesserunt ad eos

statuerūt cū eis amicitia. et quod sunt potētes viribus. **E**t audierūt p̄clia eorū et virtutes bonas quas fecerūt in galacia. quod obtinuerūt eos et duxerūt sub tributū. **E**t quāta fecerūt in regione hispanię. et quod in potestate redederunt metalla argenti et auri que illic sunt. et possederunt omnē locū consilio suo et sapiētia. loca que valde longe erāt ab eis et reges qui supuenerāt illis ab extremis terrę contriuerūt. et percusserūt eos plaga magna. **C**eteri autē dant eis tributū omnibus annis. **E**t philippū p̄sencetbeorū regem et ceteros qui aduersus eos arma tulerunt cōtriuērūt in bello. et obtinuerunt eos. **E**t antiochū magnū regē azię qui eis pugna intulerat. habens centū viginti elephantos: et equitum et currus. et exercitū magnum valde: cōtritu ab eis. et quod ceperūt eū viuū. et statuerūt ei vt daret ipse et qui regnauerūt post ipm tributū magnū. et daret obsides. et cōstitutum. **E**t regionē indozū. et liddos et medos de optimis regionibus eorū. et acceptas eas ab illis dederūt eumeni regi. **E**t quod quod erāt apud belladā. voluerūt ire et tollere eos et innotuit sermo his. et miserunt ad eos ducē vnū et pugnaverunt p̄tra illos. et ceciderūt ex eis multi et captiuas duxerūt vxores eorū. et filios et filias. et diripuerūt eos et terram eorū possederūt. et destruxerūt muros eorū. et in seruitutē illos redederūt vsq; in hunc diē. **E**t residua regna et insulas que aliqui resisterāt illis exterminauerūt et in

Et elegit iudas Judas qui mittit legatos ad romanos cōstitueret cum illis amicitiam et societate. Significat redemptorē nrm p̄ predicatores scōs euāgelium p̄ gentibz offerre et conuocare eas ad fidē suam. q̄bus illi rescripserunt in tabulis grecis q̄s postulati fuerant. et miserunt in hierusalē. ut esset ibi ap̄ eos memoriale pacis; et societatis. q̄ gentes ad credulitatē christi conuerse firmū fidē in se statuerunt pactū. q̄d siḡe longo tpe duratur. et ut cōfessionis monimētū tradunt in ecclia catholica. ut ibi sit memoriale societatis eorū in p̄petuū. Unde per prophetas dicit. Ecce dominus auditū fecit et legatos ad gēs misit. et angelus faciet ei⁹ saluabit eos i dilectōe sua et indulgentia sua ipse redemit eos. Et iē dicit. Inquit ut sis mihi seru⁹ ad suscitādas tribz iacob. et feces israel conuertēdas. redi te in lucē gentiū ut sis salus mea vsq̄ ad extremū t̄p̄. Et iter. Dedit ei sc̄a p̄p̄. ut suscitaret terrā. et possideret hereditates dissipatas. Et quid est q̄ iudas duos legatos componende pacis gratia ad romanos misit. nisi q̄ redemptor noster ad conuocandas ad fidē et societate p̄ gentes duo testamēta i mūdū dixerit. Sine alr. Binos nūcios mittit. p̄ sacramentū charitat̄. q̄ duo sunt p̄cepta caritat̄. B̄ dilectōis dei et proximi. et omnis caritas min⁹ q̄ inter duos haberi non potest. Nemo enī proprie ad seipsum h̄e charitatē dicit. B̄ dilectōe se in alterū tēdit. ut esse caritas possit. Binos ad predicandū in euangelio mittit dñs discipulos quatinus hoc nob̄ tacitus innuat. quia q̄ charitatem erga alrē non habet predicatio nis officium suscipere nūlatenus debet. Bene autē dicit q̄ misit eos ante faciem suā in om

potestatem redegerunt. Cum autē amicis suis et qui in ipsis requiem habebat conseruauerūt amicitias et obtinuerūt regna que erāt p̄ria et que longe. q̄ quicūq̄ audiebāt nomen eorum timebant eos. Quibus vero uellent auxilio esse ut regnarent regnabāt. Quos autē uellent regno deturbabant. et exaltati sunt valde. Et in omnibus istis nemo portabat dyadema. nec induebat purpura ut magnificaret in ea. Et q̄ curiā fecerūt sibi. et quotidie consulebant trecenti uiginti p̄siliū agentes sp̄ de multitudine ut que digna sunt gerāt. Et cōmittūt vni homi magistratū suū p̄ singulos annos dñari vniuersę terrę suę. et omnes obedūt vni. et non ē inuidia neq̄ zelus inter eos. Et elegit iudas eupolemiū filium iohānis filij iacob. et iasonē filium eleazari et misit eos romā cōstituere cū illis amicitia et societatem. et ut auferēt ab eis iugū grecorū. q̄ uiderūt q̄ in seruitutes p̄merent regnū isrl. Et abierunt romā uiam multā ualde. et introierunt curias et dixerūt. Judas machabeus et frēs eius et populus iudeorū miserunt nos ad uos statuere uobiscū societatem et pacē. et cōscribere nos socios et amicos uros. Et placuit s̄mo in cōspectu eorū. Et hoc scriptum est q̄d rescripserunt i tabulis grecis et miserunt in hierusalē ut esset apud eos ibi mēoriale pacis et salutis et societatis. Bñ sit romanis et genti iudeorū in mari et in terra in cōnum gladiusq̄ et hostes p̄cul sint ab eis

Qsi institerit bellū romanis p̄ aut omnibus socijs eorū in omni dñatione eorū. auxiliū feret gēs iudeorū. put temp⁹ dictauerit corde pleno. Et p̄stantibus non dabunt neq̄ subministrabūt triticū. arma pecuniam. naues. sicut placuit romanis. et custodient mandata eorū nihil ab eis accipiētes. Similiter autē et si genti iudeorū p̄ius acciderit bellū. adiuuabūt romani ex aio prout eis tempus p̄miserit. et adiuuātibus nō dabitur triticū. arma pecunia. naues. sicut placuit romanis. et custodient mandata eorum absq̄ dolo. Scdm̄ hęc uerba cōstituerunt romani populo iudeorū. **Q**si post hęc uerba hi aut illi addere uel demere ad hęc aliquid uoluerint. facient ex p̄posito suo. et quecūq̄ addiderint uel dempserint rata erunt. Sed et de malis que demetrius rex fecit in eos. scripsimus ei dicentes: Quare grauasti iugū tuū sup̄ amicos nostros et socios nostros iudeos? Si ergo iterū adierit nos aduersū te faciem⁹ illis iudiciū et pugnabimus tecum terra mariq̄.

Interea ut audiuit demetrius q̄ cecidit nichanor et exercit⁹ eius i p̄lio. et apposuit bachidē et alchimū rursū mittere in iudęam. et dextrū cornu cū illis. Et abierūt uia que ducit in galgala. et castra posuerunt in mesaloth que est in arbelis. et occupauerūt eā et p̄merunt oīas hoīm mltas. In mēse primo anni centesimi quinquagesimi et se

uens ciuitatem. et locū quo erat ipse uentur⁹. **P**redicatores enī. suos dominus sequitur q̄ predicatō p̄uenit et tunc ad mentē nostrę habitaculū dñs uenit. **U**erba exhortatōnis p̄currunt atq̄ per b̄ ueritas in mente suscipitur.

Interea ubi. B̄ Instaurat rursū demetrius bellū p̄ bachidē et alchimū contra iudam. q̄ p̄ paganos atq̄ hereticos de fide christi relapsos mūdi princeps cōtra eccliam quotidie nonis artibz ueteres insidias ad nocēdū instaurat. cū q̄b̄ et dextrum cornu misit eis ad tale nephas perpetrādū ualidā auxiliatorū manū tradit. cōtra quos iudas cum tribus milibz uadit. q̄ cōtra hostes oēs fidei cētus doctorū cū fidelibz p̄griari disponit. ut p̄ sanctę trinitatē fidem hostiū cateruā sternat que uana p̄sumptōe superbiēdo contra auctore suū se erigere audeat. **S**ed uideam⁹ q̄d hinc scriptum sequit.

Et viderunt mil. x. Quia licet multi in confessione catholice fidei videantur manere. in persecutione exardescere apparebit qui facti fuerint in fide. et qui facientes in ea esse videbuntur. Unde scripta est in euangelica parabola. quod exorto sole aruerunt segetes que fuerant in petrosa. et terra multam non haberent. quia qui firmas in corde credulitatis radices non tenent ad tempus credentes in tempore temptationis recedunt. De tribus milibus non remanserunt cum iuda nisi tantum octingenti viri. quia reprobis ab ecclesie societate refluente soli electi qui sunt destinati sunt ad eternam beatitudinem precipiuntur in stabilitate sane fidei permanebunt.

Et mouit exerc. x. Quid est quod promotus exercitus de castris equites in duas partes diuisi narrantur. nisi quod inter superbos et arrogantes non est unitas et firma concordia seruari potest. testante scriptura que dicit. Inter superbos semper iurgia sunt. Et fundibularij inquit. et sagittarij preceperunt exercitum. Quid per fundibularios et sagittarios nisi hi qui ad illicidas hominum mentes ad ydolatram sive apostatiam aut vanis prosperitatum promissionibus blandiendo velut rotata fidei fides peruertere capiunt. aut minus totum totum eos quasi sagittarum ictibus terrendo decipere intendunt. Apertus habet exercitum de se habent. quia mos ipse fuit persecutor talibus studiis peruenire exactioe tormentorum.

Et comota est. Comota est inquit terra a voce exercitus. hoc est carnalium corda percussa sunt pauore persecutionum. et simul est pluuia a mane usque ad vesperum. cum ab ortu lucetis fidei usque ad finem mundi. castra diaboli aduersus ecclesiam diu colligere non cessant. et aduersitates tribulationum nunquam bonis mouere desistunt. quia iuxta pauli sententiam. Omnes qui pie vivere volunt in christo persecutionem patientur. Vidit iudas quia firmior erat pars exercitus bachidis in dextris. et coadunatis secum omnibus qui fuerant constantes corde. contriuit illam diu coadunatis oportunitis fidelium solatijs doctores sancti gentiliu impetu verbo fidei expugnare. et ad tranquillitatem fidei perducere satagunt. firmior enim illorum pars esse videbatur. quia apte paganico errore per tormentorum immanitatem contra ecclesiam sentiebatur. quia illorum qui fictis amicis dolose fratribus insidias disponebant. Sed bachidis exercitum iudas usque ad finem azoti persequitur. cum gentiliu furore predicatores euangelij ad incendium

cundi applicuerunt exercitum ad hierusalem. et surrexerunt et abierunt in berea viginti milia viroꝝ. et duo milia equitū. Et iudas composuerat castra in laifa. et tria milia viri electi cum eo. Et viderunt multitudinem exercitus. quia multi sunt et timuerunt valde. et multi subtraxerunt se de castris. et non remanserunt ex eis nisi octingenti viri. Et vidit iudas quod deflurit exercitus suus et bellum perurgebat eum. fractus est corde quia non habebat tempus congregandi eos. et dissolutus est. Et dixit his qui restui erant. Surgamus et eamus ad aduersarios nostros. si poterimus pugnare aduersus eos. Et auertebat eum dicentes. Non poterimus sed liberemus animas nostras modo. et reuertamur ad fratres nostros. et tunc pugnabimus aduersus eos. Nos autem pauci sumus. Et ait iudas. Absit ista rem facere. ut fugiamus ab eis. Et si appropiauerit tempus nostrum moriamur in virtute propter fratres nostros. et non inferamus crimine glorie nostre. Et mouit exercitum de castris et steterunt illis obviam. et diuisi sunt eques in duas par-

tes. et fundibularij et sagittarij preceperunt exercitum. et primi certaminis omnes potentes. Bachides autem erat in dextro cornu. et prima pars legio ex duabus partibus. et clamabant tubis. Exclamauerunt autem et qui erant ex parte iude. et ipsi. Et comota est terra a voce exercitus. et commissum est pluuia a mane usque ad vesperum. Et vidit iudas quia firmior est pars exercitus bachidis in dextris. et conueniunt cum ipso omnes constantes corde. et contrita est dextera pars ab eis. et persecutus est eos usque ad montem azoti. Et qui in sinistro cornu erant viderunt quod contritum est dexterum cornu. et secuti sunt post iudam et eos qui cum ipso erant a tergo. Et ingrauatum est prelium. et ceciderunt vulnerati multi ex his et illis. Et iudas cecidit et ceteri fugerunt. Et ionathas et symon tulerunt iudam fratrem suum et sepelierunt eum in sepulcro patrum suorum in ciuitate modin. Et fleuerunt eorum ois populus israel plactu magno et lugebant dies multos. et dixerunt. Quomodo cecidit potens qui saluum faciebat israel. Et cetera verba belloꝝ iude. et virtutum quas fecit et magnitudinis eius non sunt scripta. multa enim erant valde.

Et qui in sinistro. Dextro cornu quod valde fuit decidente sinistro cornu a tergo iudas persequitur. quia sopita quodammodo gentiliu qui persecutor heretici sinistra intentione sanctam ecclesiam dolose insidiando atque occulte quasi a tergo ledendo nequaquam persequi desinant. Inde sequitur. **Et iudas cecidit.** Quia trucidatis pastoribus greges diuersa fugere coguntur. sicut zacharia propheta in scripto sagio passionis christi scriptum est. Percute inquit pastorem et dispergetur oves gregis. Quod euangelista in passione domini ubi ipse percussus a turbis discipuli omnes relicto eo fugerunt. ad testimonium introducit quod percussus in capite necesse est ut sequatur in corpore. **Et ionathas.** Non potest transire sine discipulorum trillia bonorum magorum per occasum mortis temporalis ruina. Inde dicitur quod fleuisset iuda ois populus israel plactu magno. Hinc quoque sicut passione stephani inuenit scriptum. quod curauerunt stephanum viri timorati et fecerunt super eo plactum magnum. Sed hoc dolo: de abscessu suo perdat fidelium mentes per passionem tunc dicit eis consolatio quam habent de futura vitam regem per certam spem. tristant enim sancti aliquomodo in corpore sui dolere. hinc nimium letant animo de consignata sibi celesti regno mercede. **Ubi saluator discipulis suis de magnitudine passionis et de triumpho sui certa remuneratione in euangelio predicant**

ait. Beati estis cum maledixerint vobis homines et persecuti vos fuerint et dixerint omne malum aduersum vos mentientes propter nomen meum. Gaudete in illa die. et exultate quoniam merces vestra multa est in celo.

Et cetera verba. Multa sunt bella et virtutes que faciunt sancti. ymo dominus in eis. quarum omnium noticiam nemo percipere potest. sed in sola agnitione permanet auctoris. Unde ipsis dominus in euangelio ait. Duo me vocem meam audistis. et ego dominus agnosco eas. Et iterum. Gaudete inquit et exultate quia nomina vestra scripta sunt in celo. Et iterum. Vestri autem capilli capitis omnes

numerati sunt. et capillus de capite vestro non peribit. De quo alibi scriptum est. Non uir dñs qui sunt eius. Et item. Ipse solus nouit corda oim filioꝝ adam. Hinc in psalmo ppha ait. Qui numerat multitudinē stellas: et oibꝝ eis nomina uocat. Et iter. Mirabilis inquit reus in sanctis suis. ipse dabit uirtutem et fortitudinem plebi sue. Unde necesse est ut dicant singuli. dicant et oēs. Bñdicit dñs q̄ facit mirabilia maḡ solus. et bñdicitū nomen maiestatis eius in eternum. et in seculum seculi.

Et factū ē post

In poribus ubi de matathie morte cōmōratum est scriptū reperit q̄ ipse centesimo et q̄dragesimo sexto anno defunctus sit. In cuiꝝ locū surrexit iudas filius eius. et p̄liabatur filium israel. Bñdicit etiam in sequenti scriptum iuenit q̄ ionathas p̄ iudā fr̄em suū sumpsit principatum. post queꝝ alchim. anno centesimo quinquagesimo tercio. h̄cepit destrui muros domus sancte. et opa p̄barum qui. et mortuus est tēpe illo. iosephus autē narrat q̄ postq̄ alchim. q̄ iochim tenens principatū sacerdotij quatuor annis. interierit. sacerdotiū iudę ipsi con tradidit. ipsiq̄ die postq̄ p̄ncipatū sacerdotij tribus annis ministrauerit eē defunctū. In his omnibꝝ conijci dat q̄ iudas p̄ mortē matathie p̄ris sui uocatus populi gereret septem annis. in quibꝝ p̄ quadriennij antiochi duces de iudea dimicādo expellens. et templū ab ydoloꝝ imaginibus emūdans patrias leges post hęc suis ciuibꝝ reddidit olimpiade centesima quinquagesima quarta. Sicq̄ accepit principatū sacerdotij. et tres annos in eo expleuit. Unde et in cronicis inuenit ionathas sexto anno de metri soteris iudęꝝ ducatus accepisse. que tēnuit decē et nouē annos post mortē uidelicet patris sui matathie. decē annis olimpiade centesima quinquagesima quinta. Illa q̄ p̄uoz infestatio que p̄ obitū iudę inquieta uerat filios israel. mystice significat q̄ ablatis bonis doctoribꝝ uispendiū nō minimū fideles sentiant auditores. cū occasione p̄cepta nō solū p̄gani sed etiā heretici quibꝝ p̄secutionibꝝ fatigent ecclesiā dei. Hinc paulus hierosolimaz p̄recturus conuocatis maioribꝝ ep̄b̄scorū inter alia dixit. Nūc ecce ego scio. q̄ amplius non uidebitis faciē meā uos oēs per quos transiū predicans regnū dei. Quapropter p̄testor uos hodierna die quia mūdus sum a sanguine oim. Non enī subterfugi quo minus adnūciarem omne consiliū uobis. Attendite uobis et uniuerso gregi in quo uos sp̄s sanctus posuit ep̄os regere eccliam dei. quam acquisiuit sanguine suo. Ego scio qm̄ intrabūt p̄ discessionē meā lupi rapaces in uos nō parcētes gregi. s̄ et uob̄ ipsi exurgent uiri loquētes p̄uersa ut adducāt discipulos p̄ se. propter qd̄ uigilate. mēoria retinentes. q̄ per triennij die et nocte non cessauit lacrimis. monens unūquēꝝ uestrum. et nunc commendo uos deo et uerbo gratię ipsius. q̄ potens est ḡdicare hereditatē in sanctificatōibꝝ.

In diebus illis. Fame oborta tradidit se bachidi omnis regio q̄ deficiētibꝝ p̄dicatoribꝝ propter famem. uerbi dei. uñ aīe saginari debuerunt. q̄ scdm̄ ueritatis sciam uel sententiam. nō in solo pane uiuit hō. sed in omni uerbo qd̄ procedit de ore dei. quidā tormentis coacti. quidā uero uanis suasionibus illecti de ecclesiasticorū numero trahūt se gentibus. q̄ amicos ueri iudę que estante scriptura laudāt omēs fratres sui p̄scrutantur. et cū inuenerint. illudētes uindictā exercēt in illos. Hęc q̄ interpre

Et factū est post obitū iudę emer serunt iniqui in omnibus finibus israel. et exorti sunt omēs qui operabantur iniquitatem. In diebus illis facta est fames magna valde et tradidit se bachidi eorūz omnis regio cum ip̄is. Et elegit bachides impios viros. et constituit eos dominos regionis. et exquirebāt et p̄scrutabātur amicos iudę et adducebant eos ad bachidem et uindictabat in illos et illudebat. Et facta est tribulatio magna in israel. qualis non fuit ex die qua nō est uisus p̄pheta in israel. Et congregati sunt oēs amici iudę. et dixerūt ionathę. Ex quo frater tuus iudas defunctus est. uir similis ei nō est qui exeat cōtra inimicos et bachidē. et eos qui

tionem cognoscit euenisse primis sp̄ibus ecclesię castioribus christi. omnia qui ecclesiasticā hystoriā legit. Sed et spirituales nequitię q̄ antiqui hostis deseruūt uolūtati. cum uiderint aīas boim pane uerbi dei carere. studēt eos in errorem mittere. et ad uicia pertrahere. quatinus de amicis iudę efficiant h̄dam sathane. et uisa dei pabulum ignis eterni.

Et facta est. Postq̄ enim non est uisus p̄pheta in israel. facta est tribulatio magna. quia cessante doctrina in populo dei. peccatorum excreuit pla ga. et inde eos

uerberis processit uindicta. Unde necesse ē ut doctores ecclesię sint studiosi ad docendūz subiectos. et auditores sint intenti ad audiendum uerbum dei. Hinc quoq̄ p̄ salomonē de Doctrina bona dabit grām. labia sapientiā custodiūt eos. ubi nō sunt bonos. p̄sepe uacuum est. ubi plurimę p̄getes ibi maiesta fortitudo tonis. in omni opere bono erit abundantia. mia et uita. q̄ parant bona.

inimici sunt gentis nostrę. Nunc itaq̄ te elegimus hodie pro eo esse nobis p̄ncipem et duceꝝ ad bellū dum bellū nostrum. Et suscepit ionathas tpe illo p̄ncipatū. et surrexit loco iudę fratris sui. Et cognouit bachides et querebat eū occidere. Et cognouit ionathas et symon frater eius. et omēs qui cū eo erāt. etingerūt in desertū thecne. et con federūt ad aquā lacus asphar. Et cognouit bachides. et die sabbatorum uenit ipse et omnis exercitus eius trans iordanē. Et misit fratrem suum duceꝝ populi. et rogauit nabuthes amicos suos ut commo darent illis apparatū suū. qui erat copiosus. Et exierūt filij iambzi et mandaba. et cōp̄gēderūt iohan

Et congregati. Quid ē q̄ p̄ obitū iudę legitur ionathas a p̄lo i sacerdotiū eligi ut suppleat locū fratris sui. nisi q̄ obuentibus per martirij primū doctoribꝝ ecclesię successores eorū administrāte sp̄s sancti grā in locū ip̄oz substituitur. Cuius administratōnis efficaciam nomis ionathę interpretatio demōstrat. Interpretat enī columbe tonum sicut superius demonstratū est. admonens p̄dicatores uerbis q̄tinus digne ducat sui officii in plebe dei gerāt. et defensionē p̄gnā p̄ hostes subditū ipendāt. s̄ sicut poribus ita et sequētibꝝ p̄li dei doctoribꝝ. ab infidelibus atq̄ hereticis truculenta nascūtur bella. et leua hostiū aduersatur inimiciā. Dñ sequitur.

Et suscepit ionathas. Fugit ionathas imminēte bello cū suis in desertū thecne. q̄ et ardente hostiū persecutōe doctores sancti cū suis se quaibus celestis aule precibus penetrāt secretū. ut ibi innocando omipotētis dei inueniant auxiliū. Quē tota intentōe cordis uenire sibi postulat in adiutorū. Thecne enī interpretat tuba sine clangor. Qu autē subiuugitur. Et p̄federūt ad aquā lacus asphar. s̄ igit uacare p̄punctōis lacrimis quo facilius oipotētis dei impetrare satagāt sol acū. qm̄ nō alibi. sed eius pietatis solūmodo expetunt refugium. Dñ asphar interpretat fodit sine humus. q̄ qm̄ cor intus salubriter p̄pungitur. humor lacrimarū ab oculis ad prouocandū misericordiam dei largius foris effunditur.

Et cognouit bachides. Quid est q̄ bachides in die sabbatorū trās iordanē cū exercitu uenit p̄tra iudęos. nisi q̄ persecutores christiano rum paci et q̄eti ecclę inuidētes euz tumultu irrūpendo baptisimi sacramētum p̄turbare. et fidei statū subuertere student. et ad h̄ nabuthes amicos suos in auxiliū p̄uocāt q̄ hereticos ad p̄ritōem fidelū. atq̄ maliuolos si bi associāt. Nabuthi enī ut qdā affirmāt. p̄phantes interpretat. et apte heretici h̄ in loco p̄phetas dicit p̄nt. nō ut sane fidei docēdo p̄mendent ueritatē. s̄ error scdm̄ cordis sui nequitia p̄romāt falsitatē. Dñ et in lege p̄phere q̄ uana sōniabāt et diuinabāt mēdacia. scdm̄ sn̄iaz dñi morti diuidē cabātur. Quō certissimū est hereticū euenire. q̄ se p̄ scismata et sectas inuidēs sepant a deo. et per erroꝝ atq̄ blasphemā coniungunt dyabolo.

Et exierūt filii. Quid per filios iambzi. nisi uoluptuosi istius mundi exprimunt. Qui exire ex mādaba. hoc est ex nativitate dicuntur. cum concupiscentiā carnalem quā originaliter ex parte carnis p̄traxerunt sine

penatōne visitare p̄tendunt. **H**iergo cōprehenderunt iohannem. et oīa que habebat. et abierunt hūtes ea. cū aliq̄ue de filiis ecclē iam baptismatis vnda ablutū. et grā dei renatum. p̄ illicita desideria ad se rapiūt. et studia bona q̄bus militabat deo perueritēs ad illecebras voluptatū peruerūt.

Sed ionathas et symon viciā ea cupientes. sponsam q̄ duxit filiā vnius de magnis p̄ncipibus chanaan in ambitōe magna. cū omī suo apparatu et amicis suis subuertit atq̄ occidit q̄ndo doctores sancti aliquos eorū quos toto nisu cōspiciūt voluptatibus mūdi inbyare. et ad luxuriā prociues. et quāz princeps huius seculi ad decipiendū ardētes quosq̄ in cōcupiscētia carnis p̄ponit. ad societatem suā eos pertrahendo ab intēione prana eripiūt. atq̄ in eis h̄ qd̄ noānū fuit et reluctās diuinis mādatis. mūtrone diuini verbi occidūt. **T**alis enī victoria h̄n̄ bis condecet q̄ ex magisterio celesti didicerūt diligere inimicos suos. et benefacere his qui oderunt se. orare pro p̄sequētib⁹ et calumniātib⁹ sibi. b̄ndicere maledicētib⁹. et nō remaledicere. **Q**ui celoz spolia accipiūt q̄ totos n̄sus eoz in v̄nū ecclēsiasticū cōuertunt. **U**nde apte subiungit. **E**t conuerse sunt nuptiē i luctū. et vox mulicorū ipsoz in lamentū q̄ vanā leticiā mōdit. in luctū penitētię et vanos iocos ac carmina inutilia. in psalmodiā diuinā cū cōpunctōe lacrimarū sancti p̄dicatores docent eos cōmutare. quos salutē fera p̄gda rapiūt. et a vita carnali ac veteri actib⁹ hōis fundit occidunt. **S**icq̄ reuertūtur ad ripaz iordanis et eos p̄ducūt ad statum christiane religionis. atq̄ ad p̄ceptōem sacri baptismatis. vt ibi euāgelicus expleat ritus. p̄to quo labor et crebatur totus

Et audiuit bachides. **C**um p̄fectores fidelū sabbo spiritali quo vacant ipsi. cultores christi a terrenis cupiditatibus ad audiendum verbū dei. et laudem domino cōannēdum. per inuidiā concitati perturbare eos contendunt. et sacramentum baptismi per potentiā secularem cōtamīnare nitūtur. **J**onathas misticus suos incitat ad pugnā spiritālē. hoc est vt per constantiam mentis et robur fidei pugnent ex aduerso p̄tra inimicos suos. nō q̄ v̄micādo aut feriendo eos ledant. s̄ per patientiā et

nem et oīa q̄ hēbat. et abierūt hūtes ea. **P**ost hec v̄ba renūciatus ē ionathas et symoni fratri eius. q̄z filij iambzi faciūt nuptias magnas. et ducūt sp̄sā ex mandaba filiā vnius de magnis p̄ncipib⁹ chanaā cū ambitōe magna. **E**t recordati sunt sanguis iohānis fratris sui et ascenderūt et abscondēt se sub tegumēto mōtis. **E**t leuauerūt oculos suos et viderūt. et ecce tumultus et apparatus. multus. et sponsus processit et amici eius et frēs eius obuiā illis cum tympanis et musicis et armis multis. **E**t surrexerūt ad eos ex insidijs et occiderūt eos. et ceciderūt vulnerati multi. et residui fugerūt in mōtes. **E**t acceperūt oīa spolia eoz. et cōuerse sunt nuptie in luctū et vox mulicorū suoz in lamentū. **E**t vidicauerūt vindictas sanguis fr̄is sui. et reuersi sūt ad ripā iordanis. **E**t audiuit bachides et venit die sabbatoz vsq̄ ad orā iordanis in virtute multa. **E**t dixit ad suos ionathas. **S**urgam⁹ et pugnem⁹ p̄tra inimicos n̄ros. **N**on est enīz hodie sicut heri. et nudius tercius. **E**cce enī bellū ex aduerso. aqua vero iordanis hincinde et ripę et paludes et salt⁹. et nō ē locus diuertēdi

mansuetudinē tolerando ac beneficijs remunerādo melius vincant. sc̄m illam sententiam saluatoris qua discipulis suis ait. **A**udistis q̄ dictum est antiquis. oculum pro oculo. et dentem pro dente. **E**go autē dico vobis nō resistere malo. s̄ si quis te percusserit i dexterā maxillā. prebe ei et alterā et ei qui vult tecū in iudicio contendere et tunicam tuam tollere. dimitte ei et pallium. **E**t item. **I**n p̄tia vā possidebit aias v̄as. **H**ic et pau. **S**i eluserit inimicus tuus. aba illum. si sitit. potus da illi. hoc enim faciens carbonem ignis congeres super caput eius. **N**oli vinci a malo. sed vince in bono malo. **T**alib⁹ enī hostijs promeretur deus qui dat victoriam seruis suis. et p̄sternit inimicos eoz sub pedibus ipsorū. **U**nde in posterioribus scriptū est. q̄ ionathas cū bachide composuerit pacem. et q̄ irauerit bachides nihil se ei facturū mali oībus diebus vite eius. reddiditq̄ ei captiuitatē quā p̄ferat. predatas de terra iuda.

Nūc ergo clamate in celū. vt libere reminī de manu inimicorū vestrorū. **E**t cōmissū est bellū. **E**t extendit ionathas manū suā. p̄cutere bachidem. et diuertit ab eo retro. **E**t desiliit ionathas. et q̄ cū eo erāt in iordanē. et transfatauerūt ad eos iordanem. **E**t ceciderūt de p̄te bachidis die illa mille viri. et reuersi sūt in hierusalē. **E**t edificauerūt ciuitates munitas in iudēa.munitionesq̄ que erat in hiericho. et in ammaum et bethozon et bethel. et thānathan et fara. et topo muris excelsis et portis et seris. **E**t posuit custodiam in eis. vt inimicicias exerceat in isrl. **E**t muniuit ciuitatem bethsuraz et gazaram et arcē. et posuit in eis auxilia et apparatus escarū. et accepit filios p̄ncipū regiōis obsides et posuit eos in arce in hierlem in custodiam. **E**t anno cētesimoquingiesimo tercio. mense secundo p̄cepit alchimus destrui muros dom⁹ sc̄a cte interioris. et destrui opa p̄phetarum. **E**t cepit destruere. **I**n tempore illo percussus ē alchimus. et impedita sūt opa illius. et occlusū est os eius. et dissolutus est paralisi. nec ultra potuit loqui verbum et mandare de domo sua.

Et anno cētesimo. **D**iximus superius q̄ alchimus contaminator legis et proditor patrię significaret hereticos qui testamentū dei factis nebandis prophanare et ecclēsiam domini perturbare nō metunt hic modo destruit muros sc̄a cte domus interioris et opera prophetarū de moliri commemorat. **Q**uod conuenient apertari potest ipsis hereticis qui non solū oracula prophetarum uarijs traditionibus de prauare. sed etiam munimentum fidei quod in cordibus credentiū ad conuersationem iusticie legis dei intenta mēte custoditur. quali cunq̄ modo p̄teruolaret. atq̄ dissipare cōtēdunt. **S**ed videamus quid sequitur. **I**n tempore illo. **Q**uia licet nimio fastu heretici superbiāt licet ad tempus p̄ua lere fidelibus per subfidia potentum huius mundi videantur. tñ omnipotentis dei iudicio sine subuertētur. et dissoluetur vigor prauę voluntatis eoz. q̄n̄ qd̄ volunt ad effectū perducere non possunt. **N**ec etiā de domo sua. hoc est de subsequenti conuersatōe sua imminēte iam sup̄ni iudicis sentētia ordinare licet. sed fiet illis qd̄ p̄ psalmistā dicit. **D**ispdat dñs vniūsa labia tolosa. et liguā magniloquā. **Q**ui dicent rūt liguā n̄am magnificabim⁹. labia v̄ra a nobis sunt quis v̄stet dñs est

Et mortuus est. Quia per durātibz hēreticis in sua nequicia vsqz in finem pntis vitę: mors subsequetur secunda. et mittetur iuxta sententię apocalipsis iohānis in stagnū ignis eterni. et cruciabitur igne et sulphure in pspcū angeloz scōp. et in pspcū agni. et fumus tormentoz eozū ascendet in sca scōzum. nec habebunt requiem die ac nocte. qz adorauerunt bestias et imaginem eiu s. et commāducant linguas suas pę dolore. et bla phemāt deam celi pę dolibus et vulneribus suis. et non egerunt fructuo samp nētentiā et operibus suis. qz ante se purgare dñi licuit. noluerunt ab erroribus suis. Et vidit bachides quoniam mortuus ē alchimus. et reuersus est ad regem et siluit terra annis duobz. Annis duobz siluit terra eius a persecutione infidelium et hēreticorum infestatōe pacē habuit ad tps ecclēsię. scdm illud. qd in actibus apstoz legitur. **Ecclesia** quidē per totam iudeā et galileam et samariā hēbat pacē et edificabat ambulās in timore dñi et consolatōe sancti spiritus replebat. Sed qz diuturna et permanens non erit pax et securitas in pnti vita manifestat se quens sententiā vbi ita scriptum est.

Et cogitauerunt Inuidēt hostes vniū si paci et quieti ecclēsię dei. Unde errorū successu scilicet bonoz qrit ad nocēdū auxilia pta uozū. qd designat epistola bachidis occulte missa socijs suis q erāt i iudea. vt cōprehēderent ionathan et eos q cū eo erāt in iudea. qā cū psecutores senu extri secus nō pgualent tormentis subuētere confessores christi. construunt dolos intri. secus p fallos frēs qui vidētur in ecclēsiā cōmanere. vt quos illi non potuerūt gladio hos illi decipiant dolo. Unde paulus apstls scy in epistolis suis qritur falsoz fratru fraudē. qui subtroierunt ut puerterent veritatē eu angelij. sed non potuerunt. quia innotuit eis eorum consiliū. Agit em industria boni doctoris vt plebs sibi subiectoz puidere et cauere sciat astutiam perversoz. Et apprehendit inquit de viris regionis qui principes erant milicę qnquaginta viros et occidit eos. Qui sunt illi quinquaginta de viris regionis qui principes erāt milicę et occidebatur a bachide. nisi bi q suphicie lre legalis pntenti. pentbareacū legis non spiritaliter. sed carnaliter in circūsiōne et ceremonijs in puacis obseruare volunt. quos red arguit doctor gentiū scribens ad galathas. vbi ait. O insensati galathe: quis vos fascinauit. qm puerimini itez ad infirma et egena elementa. quibz tenao seruire vultis. dies obseruatis et menses et tpa et annos. timeo ne forte sine causa laborauerim in vobis. currebatis bene. qui vos impediunt veritati nō obedire puaasio h nō ē ex eo q vocat vos. modias estis fermēti totā massam corūpit. Ego p fido de vob in dño q nihil aliud sapiat. Qui aut cōturbat vos: portabit iudiciū. qm est ille. Tal

Et mortuus ē alchimus in tpe illo cum tormento in agno. Et vidit bachides qm mortuū ē alchimus. et reuersus est ad regem. et siluit terra iuda annis duobz. Et cogitauerunt oēs iniq dicētes. Ecce ionathas et q cū eo sūt in silentio habitāt confidenter. Nunc ergo adducam bachidem et cōprehēdet eos omnes vna nocte. Et abierunt et consiliuz ei dederunt. Et surrexit vt veniret cū exercitu multo. Et misit epistolas socijs suis occulte qui erāt in iudea vt cōprehēderent ionathā et eos qui cū eo erāt. sed nō potuerūt. qz innotuit eis p silu eoz. Et apprehendit de viris regionis qui principes erant milicę qnquaginta viros. et occidit eos. Et secessit ionathas et symō et qui cū eo erāt in bethesse que est in deserto. et extruxit diruta eius. et firmauerūt eā. Et cognouit bachides. et cōgregauit vniuersam multitudinē suā. et bis qui de iuda erant denūciauit. Et venit et castra posuit desup be

thesse. et oppugnauit eaz dies multos. et fecit machinas. Et reliquit ionathas symonē frēm suū in ciuitate. et exiit in regionē et venit euz numero. et percussit odarē et frēs ei et filios phaseron. in tabernaculis ipsoz. et cepit cedere et crescere in virtutibus. Symon vero et qui cū ipso erāt exierūt de ciuitate. et succenderāt machinas. et pugnauerūt contra bachidem. et cōritus ē ab eis. Et affluerūt eū valde. qm consiliū ei et pgressus ei erat inanis. Et iratus cōtra viros iniquos qā cōsiliū dederāt vt veniret in regionē ipoz. multos ex eis occidit. Ipe aut cogitauit cū reliquis abire i regionē suam. Et cognouit ionathas et misit ad eū legatos cōponere cū ipso pacē. et reddere ei captiuitatē. Et libēter accepit. et fecit scdm verba eius. et iurauit nihil se ei facturū malū omnibus diebus vitę eius. Et reddidit ei captiuitatē quā prius erat pcedat de terra iuda. Et conuersus abiit in terrā suā et non

intus operā vānt virtutibus: et tñ fori cum fidei scuto et gladio spūs contra hostes dimicare nō cessant. Sed ipsi hostes ecclē non sunt vniuersales qn potius varijs psecutorū generibz mltiplices cū iudei pagani hēretici atqz scismatici. nec nō et falsi christiani ad nocēdū bonos cōstruūt calamitates sicut sup dem ostratū ē. qd et ipsa noia suis interpretatōibz nō incōueniēter exponūt. Odare n. generatō ei. et phaserō cōsilio interpretat. Tū p odarem et frēs ei illi venorari pnt. q p vnitatē catholicę cōfessiois eosdē se cū tois et simplicibz fingūt cō generatōibz. h alienos se ab ipsoz societate oñ dūt scis iniqs. De quibz dicit apstls. Cōfitemur siquidē nosse de sa. aut neg. Per phaseron aut ceteri q ab ecclē vnitatē nō solū religioe. h etiā p fessioe fidei discrepāt designt. Tales scismatici et lites atqz calamitates vtriusq; nis pare nunqz desistūt. Sed eoz machinamēta et dolos duces spirituales in iplos retorquēt. nec eos milites christi fraudibus suis nocere pmitunt.

Et cōuersus est. Cassantibz turbibus belli ionathas machinas

bys aut p fraudē hostis antiq in aniq morte pempq. videam qd sequitur. **Et secessit ionathas.** Quid est q ionathas tumultuāte bachide se recolligit cū suis in bethesse. que ē in deserto. et extruxit diruta eius. pfirmans eam. nisi cum psecutores sancti cum viderint psecutorū pualere manū. ita vt nō possint cū psecutoris xpo. pcedere in publicū ad tps secedunt in loca secreta. qm ibi ieiunijs et orōnibus opam vident. et qd qd p incuriā inf populares pcurando de rectitudine vitę suę relabebat. h sepātim p in sticiā boni studij iterū ad integrum renouet. Bethesse eniz domus oris florentis interpretatur. floret eni os euz precibus atqz psalmodijs. hymnisqz in laudibz dei consertis resonabit. Qd vidi etiam dñs in euangelio discipulis mādare. vbi ait. Cum perse. vos sue in vna ciui. fug. in aliam. Unde ipsa veritas cū iudgi cogitarent interficere eum. iam non in palaz ābulabat apud iudeos. h abiit in regionē iuxta desertū in ciuitatem q dicitur effre. vbi morabat cum discipulis suis. Et alibi legit ipse exisse in montem orare vbi erat pernoctans in oratōe dei. Sic et paulus et barnabas euz in yconio pcederēt verbū dei. et factē cēt impetus gentiū et iudeoz cū principibus iudeis. et contumelijs et lapidibus afficerēt. et lapidarent eos intelligētes cōfugerunt ad ciuitates lyconie et listraz et theben et vniū. et in circūitu regionē. et ibi enā gelisauerūt. Sed neqia hostis antiqui nullū locū in mūdo tutū ab insidijs fieri pmittit. hic et bachides sup bethesse ducit exercitū. vt oppugnet eum et cultores dei quiete vincere nō pmittat.

Et reliquit ionathas. Quid est q ionathas symonē frēm suū in ciuitate reliquit. ipse qz exiit in regionem vt aduersarios psequeret nisi q sancti doctores

ingreditur ibiq; in habitas iudicat populū & exterminat impios ex israel. q; sopitis prauoz bellis p̄dicatores sancti hoc qd̄ prius de moralitate subditoꝝ p̄pter imminentes tēpēstates p̄clioꝝ minuebāt rest aurare contendūt. & iuste seruitutis pensum bonis morib; creatou suo reddere omnino do fatagūt. Machmas em̄ bistonaliter vicus ē ḡndis q̄ vsq; nūc in finib; helye oñdit. antiquū nomē retinens. nonēq; ab ea milib; distans in rta villam rama. Interpretat eū machmas villę tributū vel decretū. quo videlicet sancta signifi cat ecclesia. vbi instan ter deo quotidie deser uir. & vbi iuxta decre ta legis dei iusta iudi cia p̄ doctos fidelib; se dulo exercent atq; pra uoz neq;ia a d̄o israel p̄cul exterminatur.

CC X

Et āno cētesimo Antiochum nobiles ipsūm dicit quez greci appellat epiphanem filiū antiochi magni de quo superius plura narrātur.

Et audi. deme De hoc autē bello de metri atq; alexandri. Quid pompeo trog; eiusq; breuiator iusti nas referant nō absur dū videt considerare. Sic enim i epithomia eiusdem pompeo trogi libro tricēsimō quinto scriptū est. Demetrius occupato syrię regno. nonitat sup̄ ocium peri culosum rat̄ ampliare vires regni & opes au geri finitimoꝝ bell sta tuit. Itaq; anarecti re gi capadocię p̄p̄ fasti ditas sororis nuptias infestus. fratrem ā bo lofernem per iniuriam regno pulsaz supplicē recepit. datūq; sibi bo nestū belli titulū ḡula prestare eū in regnū statuit. S; holofernef ingto anio inita cū an thioceſib; pactōe offē sis. tunc demetrio pel lere euz regno a quo re stituebat cōsiliuz cepit Quo cognito demetri us vitę quidez ne ariā rectes metu belli frater nī liberaret p̄p̄cit. ip sum aut̄ p̄phēlaz seleucię casto dire iubet. nec āthioceſes iudicio triti. & de feciōe restiterūt. Itaq; adiunātib; & ptolomeo rege egipti. & athalo rege asie. & ariarecte rege capado cę. bello a demetrio la cessiti subornant pro pa lam quendam forē extreme inuenē. qui syrię regnum velut paternā armis repeteret. & ne quid cōtumelie decesset nomē ei alexandri indicitur. genitus q; ab āthiocho rege dr. Tantum odiū demetri; apud omnes erat. vt emu lo eius nō vires tm̄ regie. verū etiāz gener; nobilitas consensu oim tribue retur. Igit̄ alexāder admirabilis rex. varietate p̄stinarū loadiū oblitus to tius ferme oriētis vintio succinct. bellū demetrio fert. victūq; vita pariter ac regno spoliat. q̄q; nec demetrio anim; in p̄pulsando bello defuit. Nā et primo hostem fugauit. et regibus bellum restituentibus multa milia in acie cecidit. At postremo tamen inuictō animo inter fortissimos fortissime dimicās cecidit. In inicio belli demetri; duos filios apud gaidiū hospite suum cum magno pondere auri cōmendauerat. vt belli periculis eximerē tur. & si ita fors tulisset patrem & vltōni seruarētur. Ex hoc maior demetri;

apposuit amplius venire in fines eius. Et cessauit gladius ex israel. Et bitauit ionathas in machmas & cepit ionathas ibi iudicare popu lū. et exterminauit impios ex israel

CC. X.

Et āno centesimo sexagesimo ascē

dit alexander antiochi filius q̄ co gnominatus est nobilis et occupa uit ptolomaidā. & receperūt eum & regnauit illic. Et audiuit demetri us rex et congregauit exercitū val de copiosum. et exiuit obuiam illi in p̄clium. Et misit demetrius ad ionathan epistolā v̄bis pacificis vt eū magnificaret Dixit eni. Anticipemus pacem facere cū eo. prius q̄ faciat cum alexandro aduersus nos. Recordabitur eni omnium ma loꝝ que fecimus in eū & in fratres eius. & in gentē eius. Et dedit ei potestatem congregandi exercitū et fa bricare arma. & esse ipsū sociū eius & obsides qui erāt in arce iussit tra

annos egressus pubertatis audita alexandri luxuria. quem insperate opes et aliene felicitatis ornamenta velut captū inter scortoꝝ gregeꝝ disidez in regia tenebāt. auxiliātib; cretēlib; securū ac nichil hostile metuentem aggredit. Antioceſes quoq; veterē patri offensam nouis meritis correctu ri se ei tradunt. Sed & milites paterni fauore inuenis accensi. priorū sacra menti religionē noui regis in perbię p̄ferētes. signa ad demetrium trans ferunt. atq; ita alexander nō minore impetu fortūq; destructus q̄ datus

p̄mo p̄clio uictus inſti citur. deditq; penā de metri quez occiderat & āthiocho cui⁹ mentis originem facerat.

Et venit iona Demetrio pacē p̄pi stolas deferenti iona thas hierusalem inba bitans cepit inuouare ciuitatem. q; licet perse cutores aliqui minus fi deles terreat. aliqui ve ro blandimentis foue ant. doctores sancti tū assiduo inſtant spiri tali edificatōni. & inno uant ciuitatē ecclē qua tin⁹ eā hostes sui neq; vi irrupe. neq; fraude circūuere possint. In de est q; montem syon ionathas iussit faciēti bus opa lapidib; qua dra; vndiq; mure. q̄a p̄dicatores euangeli; p̄cipue studēt castra ecclē sc̄is ac fortib; inſ circumdare. quos qua drati lapides delignt. ne facile hostibus pate at loc⁹ ciuitatē sanctā inuadendi. Quadrati nāq; omne quocunq; x̄tū fixū & stare consue nit. Cui nimirū figurę corda assimulantur ele ctōꝝ. qui ita in fidei fir mitate cōsistere vidice runt. ut nulla occurren tiū rerū adūstitate. nec ipsa etiā morte a sui re ctitudine status iclīna ri possint. Per bebsu ram q̄ tom⁹ robustoꝝ it̄peratur. aliquādo ecclā aliquādo d̄o scri ptura sacra designat i qua robusti. s; est do ctōres sancti et aposto lici viri commanere vi

di ei. Et venit ionathas in hierusa lem. & legit epistolas in auditu om nis populi. et eoz qui in arce erāt Et timueſt timore magno: qm̄ au dierūt qd̄ dedit ei rex potestātē cō gregandi exercitū. Et traditi sunt ionathę obsides. & reddidit eos pa rētib; suis. Et bitauit ionathas in hierusalē: & cepit edificare & in nouare ciuitatē. Et dixit faciētib; opa vt extruerēt muros: & mōtē syō in circuitu i lapidib; quadratis. ad munitōnē. & ita fecerūt et fu gerūt alienigene qui erant in munitioni bus quas edificauerat bachides. et reliquit vnusquisq; locū suū. et abiit in terrā suam tm̄ in bebsurā remanserāt aliqui ex his qui reli querāt legē et p̄cepta dei. Eteni hec eis erat ad refugium. Et audi uit alexander rex. p̄missa queꝝ pro misit demetri; ionathę et narraue runt ei p̄clia & virtutes: quas ipse fecit & frēs ei⁹ et labores quos la borauerūt. Et ait: Nūqd̄ inuenie

dentur Sed sicut in ecclesia presenti boni & mali consistunt: donec lagena domini bonos & malos pisces trahens ad litus. hoc est ad finem mundi. & ad iudicium extreme discretōis p̄ducatur. ita scriptura sancta & lectoris hēt pios. q̄ eam catholico sensu rimātur. & prauos q̄ eam ad sensum suū p̄ vi trahēdo de prauare conāt. Vñ pau. apo. scribens ad timotheū ait. Omis scriptura diuinitus instituta est. vtil̄ ad docendū ad arguendū ad corrigē dum ad erudiendū ad audiendū in iusticia vt p̄fect⁹ sit hō dei ad oē op⁹ bonū instruct⁹. Mali aut̄ hoies & seductores p̄ficiūt in p̄uis errātes & i er rore mittētes. Hic & p̄iceps aplo:ū diē. Indoctos & instabiles scripturas sacras de prauare ad suā ipōꝝ p̄ditōem. Definētib; q̄ gētiliū p̄secutōnib; foūſe. hacten⁹ heretici atq; scismatici molū t̄ hois catholici beila intrinse cus. q; reliquerūt legē d̄ni & viam vitatis obseruare noluerunt. Idcirco de bebsura eis ad refugium fieri. q; qd̄d sensu neq; excogitauerit aut prauo eloq;o p̄miserit. totū testimoniū sc̄pturę scē n̄ recte intellectū p̄firmare fatagūt

Et audiuit. & reges syrię atq; egipti cōtendentes de regno auxiliū

2 amicitia ionathę sin-
guli expetebāt. nō ali-
ud significari arbitror:
nisi q̄ carnales quicq̄
supbi 7 auari atq̄ vo-
luptuosi. licet inter se
sp̄ dissentiant. et vere
pacis sedus neq̄q̄ fir-
miter seruare possint.
nonnūq̄ tū videntes
vnanimitatē et cōcor-
diā sacre scripture vel
sanctę ecclesię ipsi de-
ferūt honorem. q̄ do-
nū qd se habere nō cō-
spiciūt. in ipsa habitū
venerant. Nōnulliq̄
pro hoc eius querunt
opitulationem. eiusq̄
optant habere amici-
ciā. vt inde oportunit̄
solatijs adiuti: p̄ imi-
tationem virtutum et
ipsi meliorentur

mus aliquem virum tales. **Et nūc**
faciemus eū amicū et sociū nostrū
Et scripsit eplāz 7 misit ei scđz hęc
verba dicens. **Rex alexāder** fratri
ionathę salutem. **Audiuim⁹** de te:
q̄ vir potēs sis viribus. et aptus
es v̄sis amicus noster. **Et nūc cō-**
stituiumus te hodie sūmū sacerdo-
tem gentis tuę: 7 vt amicus voce-
ris regis. **Et misit ei purpurā et co-**
ronaz aureā. vt quę nrā sunt sentj
as nobiscū. 7 conserues amicitias
ad nos. **Et induit se ionathas** sto-
la sancta. septimo mense anno cen-
tesimosexagesimo in die solēni sce-
nophęgię. **Et cōgregauit exercitū**
et fecit arma copiosa. **Et audiuit d-**
metrius verba ista. 7 contristatus
est nimis 7 ait. **Quid hoc fecimus**
q̄ p̄occupauit nos alexander: app̄-
hēdere amicitia iudęozū ad muni-
men sui. **Scribā 7 ego illis verba**
deprecatoria 7 dignitates et dona
vt sint mecum in adiutorio. **Et scri-**
psit eis in hęc verba. **Rex demetri-**
us gēt̄ iudęoz salutē. **Quoniā ser-**
uastis ad nos pactū: 7 māstis in
amicicia nostra: 7 non accessistis ad
inimicos nrōs. 7 audiuimus 7 ga-
uisti sumus. **Et nūc perseuerate ad**
huc conseruare ad nos fidem. 7 re-
tribuemus vobis bona. p̄ his quę
fecistis nobiscū. et remitemus vo-
bis p̄stationes mltas. 7 dabim⁹
vobis donationes. **Et nunc absol-**
uo vos et omēs iudęos a tributis
7 p̄cia salis idulgeo. et coronas re-
mitto. 7 tercias seminis. 7 dimidiā
ptem fructus ligni. qd est portio
nis meę. derelinquo vobis ex ho-

dierno die: 7 deinceps ne accipiať
a terra iuda. 7 a tribus ciuitatibus
quę additę sūt illi ex samaria 7 ga-
lilea ex hodierna die et in totū tem-
pus. **Et hierusalem sit sancta 7 libe-**
ra cū finib⁹ suis. et decimę et tribu-
ta ipsius sint. **Remitto etiā p̄tates**
arcis quę est i hierusalem. et do eā
sūmo sacerdoti. et cōstituat i ea vi-
ros quoscūq̄ ipse elegerit. q̄ custo-
diant eā. **Et omnem animā iudęo-**
rum quę captiua est a terra iuda i
omni regno meo relinquo liberaz
gratis. vt oēs a tributis soluātur.
etiā pecoz suozū. **Et omēs dies so-**
lēnes et sabbata et neomenię. 7 di-
es decreti. et tres dies añ diem so-
lennē. et tres dies post diem solē-
nem. sint isti dies omnes imunita-
tis et remissionis iudęis omnibus
qui sūt in regno meo. **Et nemo ha-**
bebit potestātē agere aliqd et mo-
uere negocia aduersus aliquē illo-
rum in omni causa. **Et vt ascribāť**
ex iudęis in exercitu regis ad trigi-
ta milia virorū. et dabunt illis co-
pię vt oportet omnibus exercitib⁹
regis. et ex ipis ordinabuntur qui
sunt in munitōnibus regis magni
et ex his cōstituent̄ supra negocia
regni quę aguntur ex fide. et p̄ci-
pes sint ex eis. et ambulent in legi-
bus suis. sicut p̄cepit rex i terra
iuda. **Et tres ciuitates quę additę**
sunt iudęę ex regione samarie cum
iudea reputentur vt sint sub vno.
et nō obediant aliene potestati ni-
si sūmi sacerdotis. p̄tholomaıda 7
confines eius: quas dedi donum
sanctis qui sunt in hierusalem. ad

necessarios sumptus eorum. **Et** ego singulis annis dabo quoddecim milia syclozū argēti de rationibus regis que me contingūt. et omne quod reliquū fuerit quod nō reddiderāt quod sup negocia erant annis prioribus ex hoc dabunt in opa domus. **Et** sup hęc quę milia syclozū argēti que accipiebant de sanctorū ratōe per singulos annos. et hęc ad sacerdotes pertineāt quod ministerio funguntur. **Et** quęcunq; fugerint in templū quod est hierosolimīs: et in omnib; finibus eius ob norij regi in oī negotio: dimittāt. et vniuersa que sunt eis in regno meo libera bēant. **Et** ad edificanda opa scōzū sumptus dabunt de ratōe regis et ad extruēdos muros hierusalē. et p̄mūnienpos in circūitu sumptus dabūtur de regis rōne. et ad construēdos muros in iudēa. **Ut** audiuit autē ionathas et p̄p̄s sermones istos: nō crediderūt eis: nec receperunt eos. quia recordati sunt malicie magne quā fecerat in israel. et tribulauerat eos valde. **Et** cōplacuit eis in alexandrū. quia ipse fuerat eis p̄nceps sermonū pacis. et ipsi auxiliū ferebant omnibus diebus. **Et** cōgregauit rex alexāder exercitū magnum et admouit castra p̄tra demetriū. **Et** cōmiserunt p̄lium reges et fugit exercitus demetrii. et secutus est eū alexander: et incubuit super eos. **Et** inualuit p̄liū nimis donec occidit sol. **Et** cecidit demetrius in illa die. **Et** misit alexāder ad ptolomeū regem egipti legatos scdm hęc verba dicens. **Quā** ingressus

sum in regnū meū. et sedi in sede patrum meorum et obtinui p̄cipatū et cōtriuū demetriū. et possedi regione nram. et p̄misi cū eo pugna. et cōtritus est ipse et castra eius a nobis. et sedimus in sede regni eius. et nūc statuamus ad inuicē amicitia: et da mihi filiam tuā vxorē. et ero gener tuus. et dabo dona tibi et dignitate. **Et** respōdit ptolomeus rex dicens. **Felix** dies in qua reuersus es ad terram patrum tuorum. et sedisti in sede regni eorum. **Et** nūc faciā tibi quod scripsisti: **Et** occurre michi ptolomaidam: vt videamus nos inuicem. et spondeam tibi sicut dixisti. **Et** exiit ptolomeus de egipto ipse et cleopatra filia eius. et venit ptolomaidā āno ceteresimo sexagesimo secūdo. **Et** occurrit ei alexāder rex. **Et** dedit ei cleopatram filiam suā et fecit nuptias eius ptolomaidę sicut reges in magna gloria. **Et** scripsit rex alexander ionathe: vt veniret obuiā sibi. **Et** abiit cū gloria ptolomaidā. et occurrit ibi duob; regibus. et dedit illis argētū multū et aurū et dona. et inuenit grām in conspectu eorum. **Et** cōuenerūt aduersus eū viri pestilentes. ex israel viri iniqui interpellātes aduersus eū. et nō intēdit ad eos rex. **Et** iussit spoliari ionathan vestimētis suis et indui eū purpura. **Et** ita fecerūt. **Et** collocauit eū rex sedere secū. dixitq; principibus suis. **Exite** cū eo in mediū ciuitatis. et p̄dicāte vt nemo iterpellet aduersus eū de vllō negotio. nec quisq; ei molestus sit de vlla ratione. **Et** factū

In anno centesimo octavo venit demetrius rex. Quid p appolloniu pfectu celsyrie que de metrius cu exercitu di reat i iudea. nisi licetores 2 terrene potestatis ministri designant. q bus comissam e a dñi suis vt fidem xpi expugnent. atz pfectores ei blasphemare cōpellāt. **D**i in equitū suoz numero pfectores de amiculo. s. suphoz se extollentes. insultant ionathe. q pstatem exerceat in montibz cu sanctis doctoribus de spe qua hnt de supno ad iutorio. illudut. prouocantqz eos in campū. hoc est ad terrena delicia. 2 delicias mudi quo facit eos in imis pstantes obuere possunt. lata est eni via q ducit ad mortē. 2 multi sunt qui intrant per eam. **S**ed ionathas 2 symon. x. milibz cōtra appolloniū 2 castra ei cōfligūt. cūqz superātes prosternūt. cu3 sancti pēdicatores chisti associato sibi fidelibz numero qui mandata decalogi rite custodiunt contra psecutores fidei constanter dimicant. 2 freti diuino ad iutorio omnes inimicos suos qui cogitant eis mala. vincētes supant. **J**oppē eni que interpretat pulchritudo apte mundū significat. cui species carnalibz videtur esse pulchra. qz carnis suz in eo explere cupiūt desideria. **I**bi qz p ionathas custodia appollonij expugnat cū vanā philosophiā mundi 2 sectatores ei p veritatem euangeliij turba doctorū debellāto cōculcat. **P**ugnāt 2 idem cētus sanctorū pēdicatoz cōtra azotum qui interpretatur ignis patruelis cu3 cupiditate terrenarū reitū in hoibz extinguere cupit. **S**ed fugiūt exercitus appollonij i azotū ad dagon ydolum suū vt se liberent. cū in fideles a demonijs q supsticiose colūt qrit protectiones. **D**agon

est vt viderūt qui interpellabāt ei gloriā que pēdicabatur. 2 opertū cū purpura: fugerūt omēs. **E**t magnificauit eū rex. et scripsit eū inter p̄imos amicos. et posuit eū ducē 2 participēz p̄ncipatus. **E**t reuersus est ionathas in hierusalem cū pace 2 leticia. **I**n anno centesimo seragesimoquinto venit demetrius filius demetrii a creta in terrā patriū suoz. **E**t audiuit alexander rex 2 cōtristatus est valde. 2 reuersus est antiochia. **E**t cōstituit demetriū appolloniū ducē q̄ p̄erat celsyrie 2 congregauit exercitū magnum. 2 accessit ad iamniā. 2 misit ad ionathan summū sacerdotē dicēs. **T**u solus resistis nobis. **E**go autē factus in derisū 2 i opprobria. p̄pterea qz tu potestates exeres aduersum nos in montibus. **N**unc ergo si cōfidis in virtutibus tuis descēde ad nos in campū. 2 p̄emus illic inuicem. qz mecū est virtus bellorū. **I**nterroga 2 discē quis sum ego et ceteri qui auxilio sunt michi. qui 2 dicūt qz nō pōt stare pes vester ante faciē nostrā qz bis in fugā cōuersi sunt p̄es tui in terra sua. **E**t nūc quomodo poteris sustinere eq̄tatum. 2 exercitū tm̄ in campo vbi nō est lapis neqz saxum neqz locus fugiendi. **U**t audiuit aurē ionathas sermones appollonij motus ē aio. **E**t elegit decez milia viroz. 2 exiit ab hierusalem. 2 cōcurrit ei symon frater eius in adiutoriū. **E**t applicuerunt castra in ioppen. **E**t exclusit eū a ciuitate. qz custodia appollonij ioppe erat. 2 oppugnauit eas

Et exterriti qui erāt intra ciuitates aperuerūt ei. 2 obtinuit ionathas ioppen. **E**t audiuit appollonius 2 mouit tria milia equitū. 2 exercitū multū. **E**t abiit azotū tanq̄ iter faciens. 2 statiz exiit in campū. eo qz h̄ret multitudinem equitū 2 confideret in eis. **E**t insecutus est eum ionathas in azotū. 2 p̄eliū cōmiserunt. **E**t reliquit appollonius i castris mille equites post eos occulte. **E**t cognouit ionathas qm̄ sunt insidię post se. 2 circūierunt castra eius. 2 iecerūt iacula i ipm̄ a mane vsqz ad vesperā. **P**opulus autē stabat sicut p̄cepit ionathas 2 laborauerunt equi eoz. **E**t eiecit symon exercitū suum. 2 cōmisit contra legionem. **E**quites eni fatigati erant. **E**t contriti sunt ab eo 2 fugerūt. **E**t q̄ dispersi sunt p̄ campū fugerūt in azotū. 2 intrauerūt i bethdagon ydolu suū vt se liberarent. **E**t succēdit ionathas azotū 2 ciuitates que erant in circūitu eius. et accepit spolia eoz. 2 templū dagō 2 eos qui fugerūt in illud succēdit igni. **E**t fuerunt qui ceciderunt in gladio cum his qui succēsi sunt fere octo milia uiroz. **E**t mouit inde ionathas castra. et applicuit ascalon. 2 exierūt de ciuitate obuiā illi in magna gloria. **E**t reuersus est ionathas in hierusalem cum suis habentibus spolia multa. **E**t factum est vt audiuit alexander sermones istos: addidit adhuc glorificare ionathan. **E**t misit ei fibulaz auream sicut est consuetudo dari cognatis regum. **E**t dedit ei accharon 2 oēs

eniz interpreta f piscis tristic significas dia bolū qui in pelago isti us seculi latitas quos valet decipere certat. **S**ed ionathas succēdit azotū 2 templū dagon. 2 eos qui fugerūt in illud occidit gladio qz doctores sancti incēdio districti anathe matis dyabolū simul cū cupiditate mudi in perpetuū dānant. ydolatrā gladio diuini verbi p̄cutiunt. qz p̄sam q̄ eos in gehennā sublequet p̄dicāt.

Et fuerunt 2 Per octonariū numerū 2 circūitio spirital 2 dies resurrectōis sic sepe diximus ostendit vbi oēs qui h̄ nō circūcidunt spū dei viui in p̄nā traduntur ignis perpetui.

Et mouit inde Ionathas p̄mouit castra 2 applicuit ascalonem. cū p̄dicatores sc̄a aparatū p̄ certamē ad debellandū gentiū errores. 2 ipas ad fidē xpi conuertendas d̄sponūt. quos ille cū reuotione suscipiunt qm̄ eis obedientiā i euāgelio gratanter ipendūt. **D**ñi recte subiungit.

Et reuersus est ionathas in hierusalem cu3 suis habentibus spolia multa. qz cū doctores noui testamēti p̄dicantes gentibz iohū dei se d̄itatos fide crecentiū conspiciūt mor ad referend al deo gratias in ecclesijs chisti redeunt. vt ei dignas laudes referant cuius gratia donuz hoc acceperunt. de quo grādi tripudio exultant.

Et factum est 2 Quid est qz alexander audiēs factū ionathe addidit glorificare eū dans ei regalē ornātū nisi qz p̄ncipes gētiū agnoscentes magnanimitatem 2 fortitudinē ecclie: regie dignitatis ei referāt honore. quia illā regis celestis p̄gnoscūt veraciter eē spōsā 2 tribuunt ei vbes in possessione. qm̄ finū suarum tradunt illi in habitadōnez.

fines eius in possessionem.

C. XI.
Rex egipti congregavit exercituz sicut arenam que est circa oras maris. et naues multas. et que rebat obtinere regnum alexātri dolo. et addere illud regno suo. Et exijt in syriā verbis pacificis. et apiebāt ei ciuitates. et occurrebāt ei. qz mandauerat alexāder rex exire ei obuiam eo qz socer suus esset. Lū autē itroiret in ciuitate ptholomeus ponebat custodias militū in singulis ciuitatibz. Et vt appropiavit azotū. ostenderūt ei templū dagon succēsum. et azotū et cetera ei demolita et corpa proiecta eoz qui celi erāt in bello. et tumulos quos fecerat secus viā. et narrauerunt regi qz hęc fecit ionathas: vt inuidiā facerent ei. Et tacuit rex. Et occurrūt ionathas regi in ioppen cū gloria. et inuicem se salutauerūt: et dormierūt illic. Et abiit ionathas cū rege vsqz ad fluiū qui vocat eleutherus et reuersus est in hierusalē. Rex autē ptholomeus obtinuit dominiū ciuitatū vsqz seleutiā maritimā. et cogitabat in alexandrū cōsilia mala. Et misit legatos ad demetriū dicens. Veni cōponamus inter nos pactū. et dabo tibi filiā meā quam habet alexander. et regnabis in regno patris tui. Denituit enī me qz dederim ei filiā meā. Quēsiuit enī me occidere. Et vitupauit eum. ppter ea qz pēpiuerat regnū eius. Et abstulit filiā suā et dedit eam demetrio. et alienauit se ab alexādro.

Rex autē ptholomeus. Ptholomeus euergetes qz post ptholomeū philometorem regnauit in alexātria vt cronicorū libri testātur. alexādro filio babilo regi syrie filiā suā tradidit vxorē. quam postea inuidiā inter se et generū exorta abstulit et tradidit demetrio filio demetrii i vxorem eius regno qd abstulerat ab alexandro quod nunc scriptura commemorare videt.

et maifeste facte sunt inimicie ei.
 Et intrauit ptholomeus antiochiā et iposuit duo diademata capiti suo egipti et asie. Alexāder autē rex erat in cilicia illis tēpibz. qz rebellabant qui erant in locis illis. Et audiuit alexander et venit ad eū in bello. Et pduxit ptholomeus rex exercituz et occurrūt ei in manu valida. et fugauit eū. Et fugit alexāder in arabia vt ibi protegeret. Rex autē ptholomeus exaltatus est. et abstulit galdiel arabe caput alexātri. et misit ptholomeo. Et rex ptholomeus mortuus est in die tertia. et qui erāt in munitionibus pēcūt ab his qui erāt intra castra. Et regnauit demetrius anno centesimo sexagesimo septimo. In diebus illis congregauit ionathas eos qui erant in iudēa vt expugnarēt arcē que est in hierusalē et fecerūt contra eā machinas multas. Et abierant quidam qui oderant gentem suā viri iniqui ad regem. et renūciauerūt ei qz ionathas obsideret arcem. Et vt audiuit iratus est. et statim venit ad ptholomaidā et scripsit ionathę ne obsideret sed occurreret sibi ad colloquium festinato. Et audiuit autē ionathas iussit obsidere. Et elegit de senioribus israel et de sacerdotibus: et dedit se periculo. Et accepit aurum et argentum et vestem et alia exenia multa. et abiit ad regē ptholomaidā et inuenit gratiam in conspectu ei.
 Et interpellabāt aduersus eū quidam iniqui ex gente sua. Et fecit ei rex sicut fecerāt ei qui ante eū fuerant. Et exaltauit eū in conspectu oim

In diebus illis
 Quid est qz ionathas eos qz erāt in arce hierosolimitana. expugnat per eos qui sunt in iudēa. nisi qz doctores sancti insectantur eoz contumaciā qz exaltatione cordis atqz superbie inmitentes diuinis pceptis resistere parāt. Adra quos facit machinas multas. qz multiplici disciplina. ac diuina scripturarū doctrina eos oppugnare et ad humilitatem prouocare studēt. Sed si cut tunc quidā de his qui oderant gentē suā viri iniqui adierūt regem accusantes ionathas. sic et nunc hi qui disciplinā ecclesiasticā recipere nolūt. abominantur eos qui sibi iniquitatis suę auferre cōtātur accūsantes eos apud seculi potestates quatinus eos in odium illorum cōuertant. et persecutiones eas inuicent si nō fuerint. qm̄ reus adiutor et protector: suorum est. et ex omnibus tribulationibus eoz liberauit eos.

Et postulavit. Toparchyas. h̄ ē vil-
larū vel opidoꝝ prin-
cipum ea loca nuncu-
pat que demetrius ex
regno samarie addi-
dit ad iudeos de quibus
in sequentibus narrat
hoc ē liddam ⁊ rama
⁊ thas. Lidda ē ciuitas
ē palestine i litore mari
magni sita. ⁊ rama
⁊ thas vrb̄s est samuelis
de qua in libro regum
narrat. Jure ḡ amici-
cie rex demetri⁹ iona-
thē cōcedens immuni-
tateꝝ iudeꝝ addidit ci-
uitates h̄dicatas: remit-
tēs decimaz ⁊ tributoꝝ
rū cēsu ⁊ areas salina-
rū i quibus salis cōfectio
reipublice debebatur
necno ⁊ alia debita ḡ
illi regio facta defere-
bant iuxta cōfessiones
cuz ionatha habitam
omnia condonavit.
Triphon autē
Qualiter autē demetri-
us i odiū exercitui suo
venit pompeius tro-
gus ostēdit dicens: Re-
cupato patris regno
demetri⁹ ⁊ ipse rex suc-
cessu corruptus vicijs
adolescētie i segnicieꝝ
labit tantūq; cōtemp-
tus apud om̄s inertia
quātū odiū ⁊ supbia
p̄ habuerat: cōtraxit.
Itaq; cum ab impio
et passim ciuitates de-
ficerēt ad abolendā se-
gnicie maculā: bellum
p̄ his i fere statuit cu-
ius aduētū non inuici-
onētis populi videre
et propter arctidieꝝ re-
gis p̄torum crudelita-
tē ⁊ qd̄ veteri macedo-
nū impio afflucti noui
p̄li supbia indigne fe-
rebant. Itaq; cū p̄fay
⁊ elimoz bacilanoꝝ
q; auxilijs iuaret: ml-
tis p̄ijs p̄toros vassa-
tos sudit ad postremū
tū pacis simulatōe de-
ceptus capie traduct⁹
q; p̄ ora ciuitatū p̄lis
q; defenierūt i ludibriū
fauoris ondit. Dissul-
tē inde i hercaniā beni-
gne ⁊ iuxta cultū p̄isti-
ne fortunę habetur.
Et misit iona-
thas zc. Quid ē q; io-
nathas a rege deme-
trio petit vt eiceret eos
q; erāt i arce i iherusalem ⁊
in p̄sidijs q; ⁊ impu-
gnabāt israel: a q; ecō-
trario postulat deme-

amicorū eius ⁊ statuit ei p̄ncipa-
tū sacerdotij ⁊ quęcūq; alia habu-
it p̄ius p̄ciosa ⁊ fecit eū p̄ncipes
amicorū. Et postulavit ionathas a
rege: vt immunem faceret iudeꝝ ⁊
tres toparchias. i. samaria ⁊ confi-
nes eius ⁊ promisit ei talēta trecē-
ta. Et p̄sensit rex ⁊ scripsit ionathę
epistolas de his oibus hūc modū
continētes. Rex demetrius fratri
ionathę salutē ⁊ genti iudeꝝ. Ex-
emplū eplę quā scripsimus lasteni
parenti nostro de vobis misimus
ad vos vt sciretis. Rex demetrius
lasteni parenti salutē. Genti iudeꝝ
rū amicis nostris ⁊ conseruātib⁹
ḡ iusta sunt apud nos decreuimus
benefacere p̄opter benignitatem
ipsoꝝ quam erga nos habēt. Sta-
tuimus ergo illis omnes fines iu-
deꝝ ⁊ tres ciuitates. a. feridā. lid-
daz ⁊ ramathę quę addite sunt iu-
deꝝ ex samaria ⁊ oēs cōfines earū
sequestrari om̄ibus sacrificantib⁹
in hierosolimis. p̄o his quę ab eis
p̄ius rex accipiebat p̄ singlos an-
nos ⁊ p̄o fructibus terrę ⁊ pomō-
rū. Et alia quę ad nos pertinebāt
decimarū ⁊ tributoꝝ ex hoc tpe re-
mittimus eis ⁊ areas salinarū: et
coronas quę vobis deferebantur
oia ipsis cōcedimus ⁊ nichil hoꝝ
irritū erit ex hoc ⁊ in om̄e tempus.
Nunc ergo curate facere hoꝝ exē-
plum ⁊ detur ionathę ⁊ ponat in
monte sancto ⁊ in loco celebri. Et
videns demetrius rex q; siluit tra-
in p̄spectu suo ⁊ nichil ei resistit di-
misit exercitū suū: vnūquęq; in lo-
cū suū excepto peregrino exercitu
quem contraxit ab insulis gentiū

⁊ inimici erant ei omnes exercitus
patrū ei⁹. Triphon autē erat quidā
p̄tium alexandri i p̄ius ⁊ vidit qm̄
omnis exercitus murmurat cōtra
demetriū ⁊ iuit ad emalchuel ara-
bem qui nutrebat antiochum fili-
um alexandri ⁊ assidebat ei vt tra-
deret eū ipi. ⁊ regnaret loco patris
sui. Et enūciavit ei quāta fecit de-
metrius ⁊ inimicicias exercituum
eius aduersus illū. Et mansit illic
diebus multis. Et misit ionathas
ad demetriū regem vt eijceret eos
qui in arce erant in hierusalem. et
qui in p̄sidijs erāt: quia impugna-
bant israel. Et misit demetrius ad
ionathan dicens. Non hęc tantū
faciam tibi ⁊ genti tuę: sed gloria il-
lustrabo te ⁊ gentem tuā cū fuerit
oportunū. Nunc ergo recte feceris
si miseris viros mihi in auxilium.
quia discessit om̄is exercitus me⁹.
Et misit ionathas ei tria milia vi-
roꝝ fortū antiochiā. Et venerūt
ad regem ⁊ delectatus est rex i ad-
uentu eoz. Et cōuenerūt qui erāt
de ciuitate centum viginti milia vi-
roꝝ ⁊ volebant interficere regem.
Et fugit rex in aulam ⁊ occupaue-
runt qui erāt de ciuitate itinera ci-
uitatis ⁊ ceperūt pugnare. Et vo-
cauit rex iudeos in auxiliū ⁊ cōue-
nerūt omnes simul ad eū. Et disp-
si sunt omnes p̄ ciuitatem. et occi-
derunt in illa die centū milia hoīz.
Et succenderunt ciuitatem ⁊ cepe-
runt spolia multa in illa die. et libe-
rauerunt regem. Et viderunt qui
erant de ciuitate q; obrinuissent iu-
dęi ciuitatem sicut volebāt ⁊ infir-
mati sunt mēte sua ⁊ clamauerūt

trius auxilia aduersus
inimicos nisi q; docto-
res sc̄i expetāt a gētiꝝ
p̄ncipib⁹ ⁊ ab om̄i po-
pulo erroris ⁊ supbie
debellatōez ⁊ ipi simi-
liter a sc̄is doctorib⁹
postulat suffragiū do-
ctriņę ⁊ oratōis ad su-
perados spiritales ini-
micos. **Reuē** eīz ordo
sine alteri⁹ op̄inatōe
effectū misterij sui rite
p̄ficere valet: q; n̄ do-
ctores sc̄i meritū lucrif-
icādi sine cōfessione ⁊
obediētia subditorum
nec ipsi s̄diti salutē p̄-
mereri p̄t sine doctri-
nā ⁊ instructōe ma-
gistroꝝ. **V**icij eī ordo
vt p̄dicatū ē ab alio sul-
ci: ⁊ ab alio adiuuat.
Vn̄ paulus thessalo-
nicētib⁹ ait. **T**ūc ui-
uimus: si vos statis in
dño: qm̄ gaudem⁹ p̄-
ter vos ante deū n̄m
Et ad corin. **G**loria
inquit v̄ra sum⁹: sicut
et vos n̄a in die dñi
nostri ihesu xp̄i.

Et viderūt zc.
De iudeꝝ victoriaꝝ ca-
pientes de hostib⁹ co-
gebant eos pacē postu-
lare ⁊ dextris sibi da-
ri signat q; robur sc̄te
ecclesie hostib⁹ p̄m̄inet
vniuersis ⁊ sine eos p̄
cōfessionē salubriter
cedere facit. sine cōtem-
ptores in sua p̄tincia
insistentes in se p̄nate
quia ipsa a saluatore
suo dño n̄o ihesu ch̄i-
sto potestatem accepit
calcandi super serpen-
tes ⁊ scorpiones ⁊ sup
omnem virtutem ini-
micū. **D**e qua alibi in
euangelio loquens ad
ap̄lm̄ suū p̄t̄ ait. **L**u-
es p̄t̄ ⁊ sup hanc pe-
trā edī-ec-me ⁊ p̄t̄ in-
fe-non p̄t̄ adū-eam.
Et nominari sunt iquit
iudeꝝ in regno: q; con-
fessores ch̄isti glorioſi
apparent in toto mun-
do. **H**ęc h̄c gloriā nō
sibi ascribūt sc̄ti viri:
sed regi suo omniū vi-
delicet bonoz largito-
ri deo. **V**nde ⁊ subdi-
tur. **R**egressi sunt i hiero-
salem habentes spo-
lia multa. **D**niuscemōi
grates ⁊ psalmista do-
le referre testat dicens
Bene nunciaui iusti-
ciā tuā i ecclesia magna
ecce labia mea nō pro-
hibeto. **I**n ecclesia ergo

fideles quique habentes spolia virtutum: regrediuntur ut laudes dicant deo: cum non suis viribus: sed gratie diuine victoriam quam adepti sunt reputant dicentes cum propheta. Non nobis dominus non sed nomini tuo da gloriam. Super misericordia tua et veritate tua.

Et sedit demetrius demetrius ionathae pro beneficijs retribuit mala: significat carnales stultos: cum eis psulit ad salutem non respondere benefactoribus suis secundum debita beneficia: sed secundum obtuli cordis sui propria consilia. Quiddam enim eis agit ad utilitatem: sed totum reputat ad noxietatem et inuidie stimulo incitati nequissime suae eligunt deire voluntati.

Et exiit ionathas et per ionathae transitum vitra flumen predicationem verbi ad eos qui nondum baptizati sunt: possunt accipere: quod predicatorum sancti aliqui gentiles ad sacrum baptismum prouocant: alii quoniam fideles ad profectum virtutum excitant. Cuius ergo transitum regredierit ionathas: venit ad eum exercitus syrie in auxilium: quod quoniam apostoli de iudeis ad gentium predicationem migraverunt: morum pluri de gentibus ad fidem et baptismum christi conueniebant: qui adiutores predicatoribus sanctis in euangelio dei fuerunt: quatinus paganos ad credulitatem perducerent. Perrexit ascalones: quod interpretatur appensa lignis infamis: et occurrerunt de ciuitate honorifice cum predicatoribus sanctis hi qui ambitose seculi deserviebant: audientes verbum dei: statim relicta cupiditate mundi ad obedientiam conuerterunt euangelij. Et abiit inde gazam et obsedit eam: et percusserunt se quod erant gazae. Per gazam quae interpretatur fortitudo: exprimit obstinatio infidelium: in qua se vultu metes prauorum ineludunt: quod cedere veritati non consentiunt. Quia obsedit ionathas: et succendit ciuitates in circuitu: cum doctores: et viri vniuersi testimonio sanctarum scripturarum perfidos coartant: et errorum illorum machinationes debellando vastant. Non rogauerunt ionathas dextras sibi dare gazenses quorum accepit filios obsides: mittens in hierusalem: cum prauitate demetrii superbo iam diuini veritati resistere non valentes: pacis sibi sedera magistrorum ecclesiae dare deposcunt: suosque filios eis obsides tradunt: hoc est fidei pignora erroris videlicet abnegationem et obedientiam subiectionem in ecclesiam praeferunt: quatinus conuersionis suae ad fidei spes certa reddatur.

Et audiuit ionathas et demetrii principes qui prouocati sunt in ca-

ad regem cum precibus dicentes:

Da nobis dextras: et cessent iudei oppugnantes nos et ciuitatem: et perierunt arma et fecerunt pacem. Et glorificati sunt iudei in conspectu regis: et in conspectu omnium qui erant in regno eius: et nominati sunt in regno. Et regressi sunt in hierusalem habentes spolia multa. Et sedit demetrius rex in sede regni sui: et siluit terra in conspectu eius. Et meritis est oia quaecumque dixit. Et alienauit se a ionathas et non retribuit ei secundum beneficia quae sibi retribuerat: et verabatur eum valde. Post haec autem reuersus est tryphon et antiochus cum eo puer adulescens et regnavit: et imposuit sibi dyadema. Et congregati sunt ad eum omnes exercitus quos disperferat demetrius: et pugnaverunt contra eum et fugit et terga vertit. Et accepit tryphon bestias: et obtinuit antiochia. Et scripsit antiochus adulescens ionathae dicens. Constituo tibi sacerdotium: et constituo te super quatuor ciuitates: ut sis de amicis regis. Et misit illi vasa aurea in ministerijs et dedit ei potestatem bibendi in auro et esse in purpura: et habere si-

des galilee non incongrue potestates seculares intelligi possunt: quod licet inter fideles propter catholicam professionem annumerentur: hoc enim cades quod interpretatur sancta: vel mutata et galilea: hoc est transmigratio facta per figuram exprimentem sepe tamen tales fraudem moliantur negotio regni caelestis. Quibus occurrit ionathas: quod necesse est ut illis solertia sanctorum doctorum occurrat: ne fraude quam di-

bulam auream. Et symonem fratrem eius constituit ducem a terminis tyri usque ad fines egypti. Et exiit ionathas: et pambulabat trans flumen ciuitates: et congregatus est ad eum omnis exercitus syrie in auxilium. Et venit ascalonem: et occurrerunt ei de ciuitate honorifice. Et abiit inde gazam et concluderunt se qui erant gazae: et obsedit eam: et succendit quae erant in circuitu ciuitatis: et perdatum est eam. Et rogauerunt gazenses ionatham et dedit illis dextram et accepit filios eorum obsides: et misit illos in hierusalem: et pambulauit regionem usque ad damascum. Et audiuit ionathas quod prouocati sunt principes demetrii in cades quae est in galilea cum exercitu multo volentes eum remouere a negotio regni: et occurrerunt illis: fratrem autem suum symonem reliquit in provincia. Et applicuit symonem ad bethsuram: et expugnabat eam diebus multis: et concludit eos. Et postularunt ab eo dextras accipere: et dedit illis. Et eiecit eos inde: et cepit ciuitatem: et posuit in ea presidium. Et ionathas et castra eius applicuerunt ad aquam genezar: et

spontunt aio: expleant facto. Symonem tamen fratrem suum reliquit in provincia: ut tueretur eam intrinsecus contra petulantiam insolentium. Dicunt enim sancti predicatorum licet aliqui ad seculi aetatis moderandos et indisciplinatos inuestigationes temporandas se prouocent: tamen illorum sui iuris ministerium ordinare intra ecclesiam cessant: sed habent ibidem semper quod regularem in omnibus plerumque disciplina: ut sicut in exterioribus viles: sicut interioribus ubique inueniuntur salubres.

Et applicuit symonem. Quid per bethsuram nisi lectio sanctarum scripturarum denotatur: quod bethsura domus robustorum dici potest: quod ibi quique robusti et fortes viri semper discendo et bene operando inhabitant: quod cum psalmita: ille dei medicus tunc die ac nocte. In hac enim domo aliqui heretici falso habitare videntur cum scripturas legere: sed non intelligere omnino probant. Non de quo symonem expugnauerit bethsuram diebus multis: et cepit ciuitatem: et eiecit prauos habitatores inde: posueruntque ibi presidium: quod doctores scilicet hoc habent maxime in conatu hoc toto agunt: ut hereticos expugnent falsam eorum opinionem destruendo: scripturasque legis dei ab eorum manibus eruant: ponentes in ea presidium: hoc est pios scrutatores et meditatores sapientie diuine: qui studeant re-

cte intelligere et recte profiteri diuinum sermonem.

Et ionathas et symonem. Quid est quod ionathas ad aquam genezar castra applicuit: nisi quod eorum sanctorum predicatorum spiritu dei accensus mundanis finibus et infidelium persecutionibus obuiare parat. Stagnum genezarum idem dicitur esse quod mare galilee vel mare tyberiadis sed mare galilee ab adiacente provincia dicitur: mare vero tyberiadis a proxima ciuitate quae olim ceneris vocata: sed ab herode tetrarcha instaurata in honorem tyberij caesaris: tyberias est appellata. Porro genezar a lacu ipsius naturae qua crispantibus aquis de se sibi excitare auram prohibet greco vocabulo: quasi genas sibi auram dicit. Reges enim in stagni more sternerent aqua: sed spirantibus frequentibus

auris agitatur. haustu dulcis. et ad potandū babilis. sed hebreę lingue cō-
suetudine omnis aquarū congregatio siue dulcis siue salsa: mare nuncupat
Qui lacus influente iordane centū sexaginta stadiis in longitudine. et sexa-
ginta extendit in latitudine. Quia ergo stagnū sine mare p̄sens seculum
designat. ionathas noster cū suis seculari tumultu f̄sistere properat. et ante
lucem vigilare certat in campo asor. hoc est contra insidias dyaboli vigi-
lantia studiose obferuare curat. Asor enim interpretatur sagitta luminis.

Et ap̄ls de eodē apo-
stata angelo scribens
ait. Ipse enim transsi-
gurat se in angelū lu-
cis. Unde nō mirū si
ministri eius transfigu-
rent velut ministri iu-
sticie. Ibi alienigenę
occurrentes in campo tē-
dunt insidias in mon-
tibus. q̄ siue maligni
spiritus. seu etiā puer
si homines in luxuria
siue supbia p̄sentis
vitę. vel secularibz de-
siderijs quoscūqz pos-
sunt seducere p̄tendūt
Quibus necesse est vt
milites christi currant
et aduerso. et configāt
fortiter cū illis ne forte
cōsentiant p̄uasiōni-
bus eorū et voluptati-
bus atqz illecebris dis-
soluant. Sed cōmisso
p̄glio fugerūt hi q̄ ex
parte fuerant ionathę
omnes. et nemo relic-
tū ē ex eis nisi mathathi-
as filius absalomi. et iu-
das filius calphi. prin-
ceps militię exercitus.
q̄ prochdolor. mlti de
ecclesiasticis p̄ ambitō-
nem et voluptatē ipsi
mundi subuertuntur.
Unde in p̄bula euā-
gelica dñs ait. Quis ex
te spine suffocauerunt
segetes. hoc est diuitie
et voluptuose vitę suf-
focāt verbū. ita vt nō
ferat fructū. S; tamē
mathathias qui inter-
pretat̄ donus dei. et iu-
das hoc est confitens.
restāt cum ionatha. q̄
illi q̄ dono dei illumi-
nati atqz p̄fortati sunt
et rite credēdo atqz be-
ne operādo veraciter
sunt dei cōfessores. hi
p̄senerant in castris ec-
clesię. et hostem fortiter
p̄mūt donec euz conte-
rant. et suos qui cedendo
hostibus fugerant castris
p̄stinis iterum restitue-
ant. Sed videamus quid
fecerit ionathas q̄ milites
sui versi sūt in fugā

Et scidit iona. Sic enim p̄positi et magistri ecclesię agere debent
q̄ suos. accessere in p̄glio. ac terga hostibus vertere conspiciūt. lādere ve-
stimenta sua. hoc est corpus ieiunijs ac lacrimis affligere. et ponere terram
in capite suo. hoc est fragilitatem corporis reuoluere in mente sua. et orare de-
um pro delictis suis. vel populi. vt ipse qui omnipotens est. operet salutem
erga infirmos. et reducat eos ad p̄stinam sanitatem. Sicut exhortati vñ
quęqz oportet. vt respiciat a dyaboli laqueis qui captiuus fuerat ad eius
voluntatem. et reuertatur ad dominū et miseretur eius. et ad deū nostrum

ante lucem vigilauerūt in campo.
asor. Et ecce castra alienigenarū
occurrerāt ei in campo. et tēdebāt
ei insidias in montibus. Ipse autē
occurrit ex aduerso. Et insidię ex-
surrexerūt de locis suis et p̄miscē-
p̄grium. Et fugerunt qui erant ex
parte ionathę omnes. et nemo reli-
ctus est nisi mathathias filius ab-
salomi. et iudas filius calphi. prin-
ceps militię exercitus. Et scidit io-
nathas vestimēta sua. et posuit ter-
ram in capite suo et orauit. Et reuer-
sus est ad eos in p̄gium. et conuertit
illos in fugā et pugnauerūt. Et vi-
derunt qui fugiebant partis illius
et reuersi sunt ad eū. et insequēban-
tur cū eo vsqz caedes ad castra sua.
et puenerūt vsqz illuc. Et ceciderūt
de alienigenis in illa die tria milia
viroz. Et reuersus est ionathas
in hierusalem.

C. XII.
Et vidit iona-
thas q̄ tempus cum
iuuat. et elegit viros et misit eos ro-
mam statuere et renouare cum eis

quoniam multus est ad ignoscendum.
Et ceciderūt. Nota q̄ alienigenę ternario numero prosternunt. q̄ p̄
sanctę trinitatis fidem vniversi hostes ecclesię conterunt. supant. atqz pro-
sternunt. Et turba credentium regreditur cum duce suo in hierusalē mi-
sticam quę est mater omnī nostrum. vt ibi gratias et laudes referant deo
nostro in eternum et in seculum seculi. C. XII.

Et vidit iona. Et mittit ionathas epistolas ad romanos et ad spar-
ciatas et ad alia loca.
vt renouet pactum et
amiciciā euz cum
fratre suo iudas p̄-
or cū illis sponte inijt
remonstrat q̄ magna
solicitude sanctis de-
bet esse p̄dicatoribus
vt pacem quā christus
in mundo obtulit ipsi
toto studio renouare
atqz cōseruare vbiqz
contendant. quia ipse
filius dei qui venit in
terram vt pacificaret
in carne sua cęlestia atqz
terrestria. statim in exor-
tu natiuitatis sue vo-
luit ab angelis decan-
tari. Gloria in excelsis
deo. Et in ter. par. ho-
bo. vo. Quam vtqz
pacem idem mediator
dei et hominū iam ho-
mo factus suis discipu-
lis commendauit di-
cens. P̄dare sal. et pa-
cem habete inter vos
pacē meam do vobis
pacem relinquo vobis
Pacem etenim et con-
cordia vniversum cor-
pus christi adunatur.
regit ac stabilit. Qui
autem cum proximis
suis non vult habere
pacem in corpore chri-
sti nullam habet socie-
tatem. nec iam ad eter-
nam potest peruenire
requiem. Unde se se
parauit per contentio-
nem. Et h̄ est exēplum
Et. Quomodo autē
sparciatę fuerūt de ge-
nere abraam. facile nō
inuenit. potuit tamen
fieri q̄ abraā plures fi-
lios. excepto ysac quē
peperit ei sara. habuit
de agar videlicet et ze-
thura sicut scriptura
manifestat vt ab ali-
quo eorū origo proce-
deret sparciatarum. Sed iosephus huius loci mentionem faciens non videt
tantū cognationem sparciatarum cum iudeis. verum etiā aliquam socie-
tatem velle exprimere. qui lacedemoniorum epistolam scriptam taliter refert
Rex lacedemoniorum arnis om̄is salutem. Legentes scripturam aliquam
inuenimus ex vno genere iudeos et lacedemones extitisse. et familiaritatem
cum abraam socialiter habuisse. Iustū ergo est dū fratres cristatis et trans
mittere ad nos. et petere quę vobis necessaria indicatis. faciem? vero et nos
idem. et v̄a propria simul et nostra cōmunia reputamus. Porritor. l̄ra. et
motilis eplas vobis refert. quę a drangulo scriptas. sigculū h̄ntes aquilam
draconē vnguibz deportantē. Ep̄la igit a lacedemonio p̄ rege destinata

ciatas et ad alia loca.
vt renouet pactum et
amiciciā euz cum
fratre suo iudas p̄-
or cū illis sponte inijt
remonstrat q̄ magna
solicitude sanctis de-
bet esse p̄dicatoribus
vt pacem quā christus
in mundo obtulit ipsi
toto studio renouare
atqz cōseruare vbiqz
contendant. quia ipse
filius dei qui venit in
terram vt pacificaret
in carne sua cęlestia atqz
terrestria. statim in exor-
tu natiuitatis sue vo-
luit ab angelis decan-
tari. Gloria in excelsis
deo. Et in ter. par. ho-
bo. vo. Quam vtqz
pacem idem mediator
dei et hominū iam ho-
mo factus suis discipu-
lis commendauit di-
cens. P̄dare sal. et pa-
cem habete inter vos
pacē meam do vobis
pacem relinquo vobis
Pacem etenim et con-
cordia vniversum cor-
pus christi adunatur.
regit ac stabilit. Qui
autem cum proximis
suis non vult habere
pacem in corpore chri-
sti nullam habet socie-
tatem. nec iam ad eter-
nam potest peruenire
requiem. Unde se se
parauit per contentio-
nem. Et h̄ est exēplum
Et. Quomodo autē
sparciatę fuerūt de ge-
nere abraam. facile nō
inuenit. potuit tamen
fieri q̄ abraā plures fi-
lios. excepto ysac quē
peperit ei sara. habuit
de agar videlicet et ze-
thura sicut scriptura
manifestat vt ab ali-
quo eorū origo proce-

tertium huiusmodi continet.

Et auduit ionathas. Quid autem significat quod ionathas aduersus demetrii principes qui aduersus eum egressi sunt pugnare et iij ab hierusalem et occurrit eis in amatbite regione nisi quod sacer ordo doctorum aduersus peccatores ecclesie. H est in deos paganos et hereticos semper paratus est preliari et eorum perfidie resistere. quibus egressi sunt ab hierusalem occurrit in amatbite regione quod licet a quiete iternae contemplationis quod animi oculo intuent celsitudines creaturarum et supernarum magnitudines premiorum ad tempus extant ut configant eorum hostibus in a rectitudinis veritatis nullo modo declinast. Quia amatbite veritas mea interpretatur. Sed sine in conflictu disputationum contra errores eorum ostendunt sine flagella eorum ac cedentes patienter tolerant iniuriam in veritate nullo modo relinquunt. nec eis tribuunt facultatem ut per fraudes aliquo modo in regione ecclesie ingrediatur. summo ope nituntur ut statim in initio doli prauitatem eorum coterant et castra ecclesie illesa preseruent.

Et misit ionathas speculatores in castra hostium ionathas explorat. cum predicatores sancti per viros industrios fraudem inimicorum inuestigant. quatinus eorum consiliis prauis cooperentur. tolli ipsorum facilius preuenire possunt. Qui renunciantibus superuenire ipsos ad eos velle nocte. Illi enim nocte parant venire quod eorum corde opera meditantur. tenebrarum agere ac contra ionathas suos vigilare et esse in armis paratos ad pugnam iubet tota nocte. quia proprium est electorum magistro ut pugniles ac cantos doceant esse subditos suos omni tempore illi. viri quoque in incerto degentes. ad certum finem tendunt. Et audientes aduersarii quod paratus est ionathas cum suis

amiciciam ne forte alieni efficiamur a vobis. Multa enim tempora transierunt ex quo misistis ad nos. Nos ergo in omni tempore sine intermissione in diebus solennibus et ceteris quibus oportet memores sumus vestri in sacrificiis que offerimus et obseruationibus sicut fas est. et decet meminisse fratrum. Letamur itaque de gloria vestra. Nos autem circumdederunt multae tribulationes. et multa pericula et impugnaverunt nos reges qui sunt in circuitu nostro. Nolumus ergo vobis molesti esse. neque ceteris sociis et amicis nostris in his periculis. Dabimus enim de celo auxilium et liberati sumus. et humiliati sunt inimici nostri. Elegimus itaque numenium antiochi filium. et antipatrum isaronis filium. et misimus ad romanos renouare cum eis amicitiam et societatem pristina. Mandauimus itaque eis ut veniant etiam ad vos. et saluent vos et reddant vobis epistolas nostras de inuentione fraternitatis nostrae. Et nunc benefacietis respondentes nobis ad haec. Et hoc scriptum est epistolarum quod miserat onias. Rex sparciatam onias. ionathae sacerdoti magnum salutem. Inuentum est in scriptura de sparciatam et iudeis quoniam sunt fratres. et quod sunt de genere abraam. Et nunc ex quo haec cognouimus benefacietis scribentes nobis de pace vestra. Sed et nos rescriptimus vobis pecora nostra et possessiones nostras vestras sunt. et vestre nostrae. Mandauimus itaque haec nunciare vobis. Et auduit ionathas. quoniam egressi sunt principes demetrii cum exercitu multo supra quam prius pugnare aduersus

sus eorum. et exiit ab hierusalem. et occurrit eis in amatbite regione. Non enim dederat eis spacium ut ingrederentur regionem eius. Et misit speculatores in castra eorum. et reuersi renunciantur. quia constitunt superuenire illuc nocte. Cum occidisset autem sol: precepit ionathas suis vigilare et esse in armis: paratos ad pugnam tota nocte. Et posuit custodes per circuitum castrorum. Et audierunt aduersarii quod paratus est ionathas cum suis in bello. et timuerunt et formidauerunt in corde suo. et accenderunt focos in castris suis. Ionathas autem et qui cum eo erant non cognouerunt usque mane. Videbant autem luminaria ardentia: et secutus est ionathas et non comprehendit eos. Transierunt enim flumen cleutherum. Et diuerit ionathas ad arabas qui vocatur nabuthel. et percussit eos et accepit spolia eorum. Et iunxit et venit damascum. et perambulauit omnem regionem illam. Symon autem exiit et venit usque ad ascalonem. et ad proxima presidia et declinauit in ioppen. et occupauit eam. Audiuere enim quod vellent presidium tradere partibus demetrii et posuit ibi custodes ut custodirent eas. Et reuersus est ionathas et conuocauit seniores populi et cogitauit cum eis edificare presidia in iudea. et edificare muros in hierusalem. et exaltare altitudinem magnam inter medium arcis et ciuitatis ut separaret eam a ciuitate. ut esset ipsa singulariter. et neque emant neque vendant. Et conuenerunt ut edificarent ciuitatem et cecidit murus

is in bello. timuerunt valde. et accenderunt focos in castris. et meditati sunt fugam. Quos secutus est ionathas tunc non comprehendit quia trans flumen iam positos inuenit. Formidat aduersarii quod se apparent in spiritale presidium ecclesie. et accendunt focos in castris suis. H est singula fortitudines belli in turris suis. H in mane lucentes si dei persequit spiritualis ionathas hostes suos quos tunc non comprehendit. ad credulitatem non perdit. quod in amore fluctuantis seculi illos estuantes conspicit ens irrenocables esse indicauit.

Et reuersus est ionathas reuersus disposuit edificare muros hierusalem et consilio iusto cum senioribus populi presidia constituit et altitudinem magnam inter medium arcis. et ciuitatem ut separaret eam a ciuitate signat sanctos doctores possessores forensibus bellis ad tempus occupati fuerint inus de ecclesie munitione cum spiritualibus viris tractare. ne forte per hostes iteros ledatur. Hi ergo qui in arce ciuitatis erant et in sidabant. cinibus hierosolimitanis signant hereticos qui in arce superbie sue collocare nunquam aduersus ecclesiam dolos machinari desistunt. quos interdum ionathas multum spirituali presidio. ut sint singulariter et non emant neque vendant. quod excommunicatione validissima ab ecclesie unitate erecti sunt. nec eorum secta recipit. nec ecclesiastica doctrina illis itaque spiritualibus et omni fideitate spiritibus potius ad prauitatem in illo modo committit. contradicere ipsam et prohibere domino saluatore in euangelio ubi ait. Nolite sanctum dare canibus. neque mittatis margaritas vestras ante porcos. ne forte conculeent eas. et uersi diripiant vos. Murus ergo qui cecidit super torrentem ab ortu solis quem et reparauit ionathas significat eos

qui videbantur in ecclesia aliquā custodiā gregis sibi commissi gerere. In rebus transitu rīs innitentes atq; ambitioni spūali desermētes prolapsi sunt i voluptatib; istis vite. 7 a p̄prio statu ceciderunt quos necesse est vt sanctorum solertia restituant. 7 ad p̄ozem firmitatem ecclesie fastico dogmate robore reducere.

Et cum cogitasset triphon. Triphon iste ypocritarum atq; hereticorū figuram tenet. qui aliter agūt. aliterq; loquūt. atq; aliud intentōe molunt. Adtra quē ionathas euz quadraginta milibus occurrit. q̄ p̄ra tales euangelica doctrina. 7 custodia mandatorū 7 necessaria est. Qui enim fm euangelij documēta legis p̄cepta seruauerit. hostiūz cu neos securus penetrabit. Sed q̄ triphō do lo p̄suasit ionathę vt remiserit a se exercitūz secūq; pacifice p̄teriret sicq; eū delusum captiuauit. atq; secū cōmētes occidit. signat eoz ruinā q̄ legitime se nō obseruant. neq; caute lam in circūspectōe cordis 7 conuersatōe cor poris habēt. Dos enī q̄ euangelij illā doctrinā nō attendūt. vbi saluator discipulis suis p̄cepit dicens. Vigilate 7 orate vt nō intretis in temptationē. Et itē. Attēdite inq̄ vobis a falsis prophētis: qui veniūt ad vos in vestimentis ouium intrinsecus sunt autē lupi rapaces. Merito hostiū supat atq; intemittit exercitū. q̄ magi stri celestis doctrina ab illis non cōdigne fruatur. Porro loco ionathę symon frater eius sacerdotio fungitur. 7 populū ducatum gerit cū in p̄nti ecclesia alijs recedentib; alijs substitunt. qui locū regimēnis tenēt. 7 in castris spiritalib; milites christi sedulo exerceant. q̄ tin⁹ hostib; vniuersis belligerādo oportune resistere valeant. Sed

qui erat super torrentē ab ortu solis. Et reparauit eū qui vocatur caphedela. Et symō edificauit adia da 7 sephela. 7 muniuit eam. et imposuit portas 7 seras. Et cum cogitasset triphon regnare asyē 7 assumere diadema. 7 extendere manū in antiochū regem. timens ne forte nō permitteret eū ionathas. sed pugnaret aduersus euz. querebat comprehendere euz 7 occidere. Et exurgens abiit in bethsan. 7 exiuit ionathas obuiā illi cū quadraginta milibus viroz electorum in p̄gellium. 7 venit bethsan. Et vidit triphon quia venit ionathas cū exercitu multo. vt extenderet in eū manus 7 timuit. Et excepit eum cum honore. 7 cōmendauit eū omnibus amicis suis. 7 dedit ei munera. Et p̄cepit exercitibus suis vt obedi rent ei sic sibi. Et dixit ionathę. Ut quid verasti vniuersūz populū cū bellū non sit nobis. Et nūc remitte eos in domos suas. Elige autē tibi viros paucos qui tecum sint. 7 veni mecū p̄tholomaidam. 7 tradam eā tibi. 7 reliqua p̄sēdicia 7 exercitū 7 vniuersos p̄positos negocij. 7 cōuersus abibo. Propterea enim veni: Et credidit ei. et fecit sicut dixit. 7 dimisit exercitūz 7 abierunt in terram iuda: Retinuit autē secū tria milia viroz ex quibus remisit in galileā duo milia. mille autem cū eo venerunt. Intrauit autē ionathas p̄tholomaidam. et clausērūt portas p̄tholomēses 7 cōp̄gē benderūt eum 7 omnes qui cū eo intrauerant: in gladio interfecerūt. Et misit triphon exercitum et equi

tes in galileā 7 in campū magnum vt perderet om̄s socios ionathę. At illi cū cognouissent quia cōp̄gē bēsus est ionathas 7 perijt. et om̄nes qui cū eo erant. hortati sunt se metip̄os. Et exierūt parati in p̄gellium. Et videntes hī q̄ insecuti fuerant quia pro anima res ē illis reuersi sūt. Illi autē omnes venerunt cum pace in terram iuda. Et planxerunt ionathan 7 eos qui euz eo erāt valde. Et luxit israel luctu magno. Et quesierunt omnes gentes quę erant in circuitu eoz cōterere eos: Dixerunt enim: Non hñt p̄cipem 7 adiuantem. Nunc ergo expugnemus illos: 7 tollamus de hominibus memoriaz eoz.

C. XIII.

Et audiuit symon q̄ cōgregauit triphon exercitum copiosum vt veniret in terrā iuda. 7 attereret eaz. videns q̄ in tremore populus est et timore ascendit hierusalem et congregauit populū 7 adhortās dixit. Vos scitis quanta ego 7 frēs mei 7 domus patris mei fecim⁹. p̄ legibus 7 pro factis p̄lia: 7 angustias quales vidimus. horūz gratia perierūt fratres mei oēs. p̄pter israel 7 relictus sū ego solus. Et nūc nō mihi cōtingat parcere animę meę in omni tempe tribulationis. Nō enim melior sū fratrib⁹ meis. Vindica bo itaq; gentē meam 7 sanctanatos quoq; nostros 7 vxores. q̄ cōgregatę sunt vniuersę gentes cōterere nos inimicię gratia. Et accensus est spiritus populi simul vt

triphon typicus simili modo symonem fictio nibus fallis vt fratres eius deluserat decipe conatur. q̄ nūq; anti quus hostis per se suosq; ministros cultoribus christi insidias disponere cessat. Sed q̄ symonis hoc est obedi entis 7 diuisi p̄ceptis rite obtemperantis di gne gerit officū. vniū lozū hostiū supno ad iutus auxilio p̄t veni tare scandalum. Tri phon vero simul cum ionatha filios ipsius quos obides accepit interfecit. licet eos pro miserit simul cū patre seruandos. q̄ antiqu⁹ hostis quosq; sedu cendo i peccati morte impellit. hōz p̄fecto filios. hoc est opa licet antea pacē blandiēdo simulauerit i sinecero cruciatui digna mani festabit. P̄t 7 ioua thas simpliciū qui sūt in ecclesia typum gere re quos versutia calli doz ad tempus capti uare videt. cū corpora libo dānis eos affligit quoz anime tū i fidei veritate persistentes li bere post mortem car nis in lucē euadēt per petuam. Vnde 7 plu rimi ipsorum post obi tum p̄sentis vite. vi cetricia signa iuxta sua sepulcra habere meru erūt. sicut symon in se quentib; legi patri et matri et fr̄ib; memori ale in sepulcris ipsorū cōdidisse. Porro san cti q̄ saluator i simpli citate 7 innocentia sua p̄manentes p̄sorat di cens. Nolite eos q̄ cor pus occidūt timere: et post hęc nō habēt qd faciant vobis. sed po tius eaz timete: q̄ post q̄ occiderit habet po testatem mittere in ge bennā ignis. Et iterū Beati estis ait cū ma ledixerit vobis hoies et p̄secuti vos fuerint 7 dixerint omne malū aduersus vos menti tes. p̄pter me. Gaude te in illa die: 7 exultate quoniā mer. v. multa est i celo. Et iterū. gau dete inquit 7 exultate quoniā nomia vestra scripta sunt in celo. 7 quibus 7 psalmista ait

In memoria eterna erit iustis: ab audi-ma-nō ti. **H**i. post mortem magis valere et feliciter vivere creduntur cum ipse rex et dominus coram iherusalem videlicet christus triumphos eorum signis ac miraculis corroborantibus in toto orbe declarare cognoscitur ita ut iuxta memoriam reliquiarum ipsorum cecis tribuat visus. sordidus auditus. et claudis gressus. et mutis loquela. ac varijs egritudinibus cura salubris per eorum orationes prestetur. Et e contrario ibidem punit ac maliciosi a demonijs innadantur: flagitiosi et increduli puniuntur ipsique demones validis tormentis iuxta id quod palam rugiedo profiteri coguntur: et cruciuntur.

Et edificavit si- Symon pater et matri et fratribus ex lapide polito memoriam super sepulchra fabricat. cum sancti predicatorum facta precedentium patrum ac sine gloriosum ad exemplum presentibus commemorando magna auctoritate ostendunt. Best enim ante et retro lapide politum ponere. ut quilibet ante sine vitio dogmate et sancta perversitate vixerint. et quale exemplum patientie ac largimitatis sue post obitum posteris reliquerint. manifeste auditoribus suis studeant fidei narratōne declarare. **Q**ui autem facti viri patris ac matris atque fratrum nomine nuncupentur. ostendit salvator in evangelio dicens. Qui cumque fecerit voluntatem patris mei qui in celis est: ipse meus frater soror et mater. **H**inc et apostolus paulus ad corinthios scribens ait. Quasi decem milia pedagorum habeatis in christo. sed non multos patres. **Q**ui in christo iherusalem per evangelium ego vos genui. **E**t de timotheo ad philippenses ait. Experimentum autem eius cognoscite quoniam sicut patri filius mecum servavit in evangelio. **S**tatuit et symon septem pyramidas. unam contra unam. patri ac matri ac quattuor fratribus. cum doctor qui libet qualiter unicuique personarum priorum patrum lux sapientie que per septiformem spiritum fidelibus tribuitur collata sit: demonstrat. **E**t circumposuit

audiuit sermones istos. et responderunt voce magna dicentes. **T**u es dux noster loco iudice et ionathas fratris tui. **P**ugnare pro regno nostro et omnia quecumque dixeris nobis faciemus. **E**t congregans omnes viros bellatores acceleravit omnes muros in hierusalem circumsummare. et munire. et eam in gyro. **E**t misit ionathan filium absalomi. et cum eo exercitum novum in ioppen et eiecit his qui erant in eamansit illic ipse. **E**t movit triphon a pitholomaida cum exercitu multo ut veniret in terram iuda. et ionathas cum eo in custodia. **S**ymon autem applicavit in additum contra faciem campi. **E**t ut cognovit triphon quia surrexit symon in loco fratris sui ionathas. et quia commissurus esset adversus eum pro regno. misit ad eum legatos dicens. **P**ro argento quod debebat frater tuus ionathas in ratione regis propter negocia que habuit detinimus eum. **E**t nunc mitte argentum talenta centum. et duos filios eius obsides. ut non dimissus fugiat a nobis. et remittemus eum. **E**t cognovit symon quia cum dolo loqueretur secum. **I**ussit tamen dari argentum et pueros. ne inimicitiam magnam sumeret ad populum israel dicentem. quod non misit ei argentum et pueros propterea perijt. **E**t mentitus est et non dimisit ionathan. **E**t post hec venit triphon intra regionem ut contereret eam. et giraverunt per viam quam ducit ad eum. **E**t symon et castra eius abulabant in omnem locum quocumque ibant

Qui autem in arce erant miserunt ad triphones legatos ut festinaret venire per desertum. et mitteret illis alimonias. **E**t paravit triphon omnem equitatum ut veniret illa nocte. **E**rat enim nix valde multa. et non venit in galadithim. **E**t cum appropinquasset baschama: occidit ionatham et filios eius illic. **E**t convertit triphon et abiit in terram suam. **E**t misit symon et accepit ossa fratris sui ionathas et sepeliuit ea in modin civitate primam eius. **E**t planxerunt eum omnes israel. planctu magno. **E**t luxerunt eius dies multos. **E**t edificavit symon super sepulchrum patris sui et fratrum suorum edificium altum visu lapide polito retro et ante. et statuit septem pyramidas unam contra unam. patri et matri. et quattuor fratribus. **E**t his circumposuit columnas magnas. et super columnas arma ad memoriam eternam. et iuxta arma nautes sculptas. que viderentur ab hominibus navigantibus mare. **H**oc est sepulchrum quod fecit in modin usque in hunc diem. **T**riphon autem cum iter faceret cum antiocho rege adolescēte dolo occidit eum et regnavit loco eius. **E**t imposuit sibi diademam asyri. et fecit plagas magnas in terra. **E**t edificavit symon presidia iudice. muniens ea turribus excelsis. et muris magnis. et portis et seris. et posuit alimenta in munitionibus. **E**t elegit symon viros et misit ad demetrium regem ut faceret remissionem regioni. quod actus omnes

legati deferunt. et bene quod tradunt esse ornamentum colli ex anulis aureis confectum secundum mores provincie. cum eis pro honore certamine eterne vite coronam et pro solatio opportuno quo ecclesiam suis edictis atque defensionibus adiuvant premia ecclesie reprovocant.

in his columnas magnas et super columnas arma ad memoriam eternam. cum firmitatem et rectitudinem fidei eorum et in ipsa fide quomodo armis spiritualibus contra hostes pugnauerunt in sinuat. **E**t iuxta arma nautes sculptas que videntur ab hominibus navigantibus mare. que quilibet precedentes iusti presentis vite pelagus navigio crucis christi tranterint. omnibus in mundi istius fluctibus laborantibus ad spem solatijs ipso vocando intiment. ut cognoscant quoniam sicut illic predictum navigium salubriter contulit litus quietis. ita et sibi credulitas passionis christi et nostrę redemptionis in ipsa si condigna eide credulitati opera habere velint. portum salutis eterne conferat.

Triphon autem de hoc pomprius ita refert. **D**um hec aguntur interim in syria partibus triphon qui se totum antiocho demetrii principis substituit a populo laboraverat occiso pupillo regnum syrie invadit. quo die portus tandem exolecente favore recentis imperij ab antiocho puero ad modum demetrii fratre qui in asia educabatur bello vincit. rursusque regnum syrie ad sobolem demetrii revertitur.

Et elegit et symon ad demetrium regem viros misit ut faceret remissionem regioni. **B**ui fallor significat quod sancta ecclesia predicatorum suos ad principes istius mundi dirigit. qui tunc eos verbo fidei sibi conciliet. et actus triphonis figurat. hoc est hereticorum atque schismaticorum in irritum ducat. eorumque superbiā propter quam non fuerunt mansuetudini ecclesiastice cedere per rigorem exterarum potestatum conentur. quibus et coronam auream ipsi

In diebus illis. Quid est qd symon oppugnare aggredi ut gazam nisi qd predicatorum sancti mundi errores debellare conatur. Gaza h̄ inter pretat fortitudo eius significat gentiū rigorem atq; duriciā. **Construit ergo machinas multas** symon aduersus gazā. cū doctores sancti diuersas spēs dogmatum ad capiendas gentiū munitiones construit quatinus eas p̄da salutifera in dominiū regis sui ihesu videlicet christi redigant in quo p̄cussit turrem vnā. 7 comprehendit. cum superbiā gentiliū strauit. eorūq; corda in obedientiam euāgelij adduxit. **Qui autem eruperant capi ebantur inter machinam in ciuitate.** quia insolentia barbarorū licet euadere euāgelij retē quesierit. tū veridicis testimonijs legis dei circūligata atq; cōpressa est. **Et factus est motus magnus in ciuitate.** cum rotus mūdus concussus est euāgelica p̄dicarōe. **Motus enim magnus scūl est in ciuitate qm̄ gentium feritas excitata est ad persequendū cōfessores christi. vt veri efficerentur martyres q̄ fidei ac dogmatis christi fidei erāt assertores.**

Et ascenderūt. Qui sunt illi qui cum vxoribus 7 filijs supra murum scilicet a tunicis ascenderunt. 7 a symone tetrās sibi dari postulauerūt. nisi illi qui solitudinibus 7 cupiditatibus huius mundi diuiniū impliciti postmodum conuersi non vestimenta sua. sed corda per penitentia scindentes dextrās recōdiciationis ac societatis ab ecclesiasticis sibi dari expetunt. quoz petitioni miserādo symon spiritalis consentiens. non anathematis gladio eos percussit. s̄ de superstitioe gentilitatis educens errores eorum abscindēdo amouit quatinus habitacionem condignā i eorum pectoribus domini christo p̄paret.

Et tunc intrauit. Tūc iam qm̄ errores eieci fuerint gentiliū cū laudib; dei. doctores sancti in conuenticula intrabūt gentium. **Tunc quoq; viros qui legem faciunt** ibidē ponūt qd veros cultores christi p̄p̄dicationib; ibi esse faciūt 7 muniūt eā. faciūt qd sibi ibidē habitacionem: cū p̄ euāgelij vndiq; fidei munimē ecclesiam firmantes. in eius domicilio ipsi magistri cōmorando pro labore pio. eterna sp̄ntia: quē pro p̄fessione ipsorū impenderant: a iudice viuorum ac mortuorū in fine sibi retribuenda expectant.

Qui autē erāt. Hi qui erant in arce hierusalem 7 sepius infestabant iudeos significant hereticos 7 scismaticos qui in arce sup̄bie sue se collocātes. lites 7 bella mouent cōtra catholicos. Quos vetat symon egredi et ingredi in regionem. 7 emere 7 vendere. quia talibus doctores sancti cū catholicis contradicunt omnem societatis habere cōmunionem. p̄pter qd multi

triphonis p̄ direptōez fuerāt gesti **Et demetrius rex ad verba ista respondit. et scripsit eplaz talē.** Rex demetrius symoni sūmo sacerdoti 7 amico regum. 7 senioribus 7 gēti iudeoz salutē. **Coronam aureaz 7 baen quā misistis suscepimus et parati sumus facere vobiscū pacē magnā. 7 scribere p̄positis regis remittere vobis quē indulsimus.** **Quęcunq; enim cōstitui vobis constāt. Munitiones quas edificastis vobis sint. Remittim⁹ quoq; ignorantias 7 peccata vsq; in hodiernum diem 7 coronam quā debebatis. Et si quid aliud erat tributarium in hierusalē: iam nō sit tributarium.** **Et si qd ex vobis apti sūt conscribi inter nostros conscribātur. 7 sic inter nos par.** **Anno centesimo septuagesimo ablatū ē iugū gentium ad israel.** **Et cepit popul⁹ israel scribere i tabulis et gestis publicis. anno primō sub symone sūmo sacerdote magno duce et p̄ncipe iudeozum.** **In diebus illis symon applicuit ad gazam. et circumdedit eaz castris. 7 fecit machias 7**

et eis fame perierūt. quia multi ex istis cum anathematizati extra cōmunionem ecclesie sequestrati fuerint fame verbi dei: 7 inedia spiritalis scientie dispereūt. **Sed qd necessitate extrema compulsi huiusmodi sibi dextrās cōmunionis dari ab ecclesia postulauerunt. hoc eis ab ipsa indicit pactus vt relinquunt errores suos 7 anathematizent sectas neptarias quibus antea adheferunt. 7 mudent cōscientiam suā ab omni nequicia h̄reticorū. et sic cōmunioni ecclesie restituantur. vnde conuenienter subiungitur.**

Et intrauerūt zc. Numeri isti h̄ est cētesimus septuagesimus 7 primus. 7 vicesimus tertius sacris pleni sūt misterijs. **Par centesimus in quo abraham ysaac promissionis filium genuit. vite significat perfectionem.** **Septuagesimus i quo captiuitas hierosolimitarum resoluta ē peccatorū significat remissionē.** **53 qd h̄ nō nisi i ecclesie consistit vnitate. p̄pterea super septuagenariū numerū monas addita est.** **Poro vicesimus tertius numerus sanctę trinitatis fidem cū duobus p̄ceptis charitatis i quibus tota legi plenitudo cōsistit. designat.** **Sed s̄ autē mēto in qd pascha facere iubebātur illi q̄ sup animā hois imundi erant. temp⁹ gratie 7 vocationis gentium ostendit.** **Cū h̄ fin h̄ac distinctōez atq; signifiā misticorum numerozū victoria a fidelibus capit. h̄ est vt sanctę trinitatis fidem cū duobus p̄ceptis charitatis fm̄ euāgelicam doctrinam integram seruent 7 vite perfectionē pro modulo suo habentes in ecclesie unitate. intellectu et fide permanentes ad plenitudines remissionis perueniant. sic tunc rite cū cantico 7 palmarū ramis. hoc est cū laude vera 7 certa victoria celestē intrant hierusalem. vbi multiplices grās 7 laudes pro adepta salute 7 securitate creatori suo. perpetuo referāt quia contritus est inimicus magnus et israel.**

applicuit ad ciuitatē. 7 percussit turre vnā 7 p̄hēdit eam. **Et q̄ eruperūt erāt intra machinā et ciuitatē. 7 factus ē motus magn⁹ i ciuitate** **Et ascēderunt qui erant i ciuitate cū vxoribus et filijs supra murū tunicis scissis et clamauerunt magna voce a symone postulātes dextrās sibi dari. et dixerūt. Non nobis reddas scdm̄ malicias nostras sed scdm̄ misericordias tuas. 7 seruiemus tibi.** **Et flexus symon non debellauit eos. eos tamē eiecit de ciuitate. 7 emundauit edes in quibus fuerant simulacra.** **Et tunc intrauit in eā cū hymnis dominū benedicens.** **Et eiecit ab ea omni immundicia collocavit in ea viros q̄ legē facerēt. 7 muniuit eam et fecit sibi habitacionē.** **Qui autē erant i arce hierusalē prohibebātur egredi 7 ingredi in regionē. 7 emere ac vendere. 7 esurierūt valde. 7 multi ex eis fame pierūt.** **Et clamauerūt ad symonē vt dextrās acciperēt. et dedit eis.** **Et eiecit eos inde. 7 mūdauit arcem a cōtaminatiōib;.** **Et intrauerūt in eā tertia et vicesima**

et. 7 mors cum ipso mortis auctore imperpetuum extat damnata. **Rec refugit hanc expositionem sequentis sensus sententię vbi scriptum est. qd consuetudine symon vt omnibus annis diei huius leticia ageretur. 7 qd muniuit montē templi qui erat secus arcemq; habitauerit ibi ipse: 7 qui cū eo erant qd osū tempore illi vite. illius diei memoria in spe retinēda est. in qua triumphantes de morte p̄ gratiā redemptoris nostri vite restituerunt eterne. Ideo enim singulis annis resurrectionis dñice solennia celebrant. ut iudicemus nos p̄ eius resurrectionē 7 victoriā de morte sperare 7 nostrorū corporoz resurrectionē in fine seculi futurā: 7 vitam in celesti regno perpetuam.** **P̄opter qd montē templi: qui est secus arcem muniuit dextem. hoc est christi incarnationē: quę omnē altitudinem p̄fectionis sanctoz p̄fectione sua**

boli et satellitū ei⁹ fraudibus supplantabitur. **E**t confirmavit omnes humiles populi sui et legē exquirit. humiles populi sunt sancti. q̄s in euāgelio pauperes spiritu appellat. opera quocūq; populi dei non veterascēt. sed innovabunt et cōsummabuntur vel confirmabuntur quotidie. ut nō ambulent in vetustate littere sed in novitate spirit⁹. **T**alem legē exquirit symon nos⁹ et abstrulit omnem iniquum et malū. cū modo p̄ sanctos doctores extōmunicat hereticos atq; schismaticos et oēs impios et in fine mundi mittet et colligent omnia scandala de regno ei⁹. **S**ācta glorificavit et multiplicavit vasa sanctorū cū religionē novi testamenti ordinabiliter et rite in ecclesia sua suare facit. et multiplicat numerum credentium ac bene operantiū. q̄ ipsi sunt vasa sanctorū apta in ministeriū dei ad accipiendam divinā eucharistia et dona sancti spiritus.

Et auditum est. **S**ymone sacerdoti accipiente diversę gentes ad eū legatos mittunt. rogantes ea que pacis sunt. significat q̄ apostolis atq; doctoribus novi testamenti post passionem christi et resurrectionem atq; ascensionem ad celos euāgelii in mūdo p̄dicantibus. multitudo gentiū ad fidem cōfluxerit. et pacem magno opere cū ecclesia habere postulaverit mittentes epistolas hoc est secreta cordis sui per cōfessionē illis patefaciētes. quatinus verbum veritatis accipiēdo regulā iusticię ab eis edicerēt. **T**abulę gręcę memoriale p̄petuū. **S**criptū est enī. **I**n memoria eterna erit iust⁹. ab au. m. nō. ti. **E**ris q̄ppe metallū diu durabile est atq; sonorū. sic amicitia atq; societas sanctorū firmissimum atq; clarissimum mansionis suę habet statum.

pace. et terra iuda dabit fructus suos. et ligna cāporū fructus suos. **S**eniores in platīs sedebant omnes. et de bonis terrę tractabant et iuvenes induebant se gloriā et stolas belli. **E**t civitatib⁹ tribuebat alimonias. et cōstituebat eas ut essent vasa muitionis quoad usq; nominatus est nomen glorię eius usq; ad extremū terrę. **F**ecit paces super terram. et letatus est israel leticia magna. et sedit vnusq; sub vitę sua. et sub ficulnea sua. nec erat qui eos terreret. **D**efecit impugnans eos super terras reges contriti sunt in diebus illis. **E**t confirmavit oēs humiles populi sui et legem exquirit et abstrulit oēm malum et iniquū. **E**t sancta glorificavit et multiplicavit vasa sanctorū. **E**t auditus est romę q̄ defunctus ē ionathas et usq; in sparciatas et cōtristati sunt valde. **U**t audierūt autem q̄ symon frater eius factus esset summus sacerdos loco eius et ipse obtineret et regionē et civitates in ea. scripserunt ad eum tabulis gręcis ut renouarent amicitias et societatem quam fecerūt cū iuda et cū ionatha fratribus eius. **E**t lecte sunt in cōspectu ecclesię in hierusalem. **E**t hoc exemplū epistolaz quas miserūt sparciate. **S**parcianoꝝ principes et civitates symoni sacerdoti magno et senioribus et sacerdotibus et reliquo populo iudeorū fratribus salutes. **L**egati qui missi sūt ad populū nos⁹ nunciaverūt nobis de v̄a gloriā et honore ac leticia. et gauisi sumus in introitu eorū. **E**t scripsimus que

ab eis erant dicta in cōcilijis populi sic. **N**umenius antiochi et antipater iasonis filius. legati iudeorū venerunt ad nos. renouantes nobiscum amicitia pristinam. **E**t placuit populo. excipere viros gloriose et ponere exemplū sermonum eorū in segregatis populi libris ut sit ad memoriam populo sparciata. **E**xemplū autem horū scripsim⁹ symoni magno sacerdoti. **P**ost hęc autē misit symon numeniū romas habentem clipeū aureum magnus pondus mnarū mille. ad statuendā cum eis societate. **C**ū audisset autē populus romanus sermones istos dixerūt. **Q**uā gratiarū actionē reddem⁹ symoni et filiis. **R**estituit enī ipse fratres suos et expugnauit inimicos israel ab eis. **E**t statuerunt ei libertatem. et descripserunt in tabulis gręcis. et in titulis posuerunt in montē syon. **E**t hoc est exemplū scripturę. **O**ctava decima die mensis ebul. anno centesimo septuagesimo secūdo anno tercio. sub symone sacerdote magno iasaramel. in cōuentu magno sacerdotū populi et principū gentis. et seniorū regionis nota facta sunt hęc. **Q**uoniam frequēter facta sunt p̄elia in regione nostra. **S**ymon autē mathathie filius ex filiis iarib et fratres ei⁹ de derunt se periculo. et restiterūt aduersarijs gentis suę. ut starent scā ipsorū. et lex. et gloria magna. et glorificauerūt gentē suam. **E**t congregauit ionathas gentem suā. et factus est illis sacerdos magnus. et apposit⁹ est ad populū suū. **E**t voluerūt inimici eorū calcare sancta

Post hęc autē. **S**ymon romanis clipeum aureum habentem pondus mnarum mille ad statuendā cū eis societate significat doctores sanctos in p̄dicatione euāgelij gentibus p̄mittere regnū celeste. et eternam beatitudinē si fidē christi recipere voluerint euāgelicę doctrinā usq; in finem vitę seruare. **C**lipei enī rotunditas et auri splendor. necnō et millenarij numeri p̄fectio per figurā eterne quietis coronam significat.

Et statuerunt zc. **E**bul mensis est sext⁹ apud hebreos. q̄ apud grecos dicitur gorpiceos. apud latinos vero septembris. sed dispersi ordini numerorū propter diuersas inchoationes annoꝝ q̄ apud singulas gētes existūt. **P**ā hebrei qui primū mensē hnt nisan. B est aprilē i sexto loco hnt sup̄ memoratam ebul. **G**reci autē q̄ suū annū inchoant a primo mēse eorū apileos. hoc est a hralendis decembris decimum mensem hnt gorpiceum. **L**atini autē qui antiquis primorū diū anni sui a hralēdis marcij habuere septembrem septimū mensem computauerunt.

Et suscepit sy. Derbolus grece dicit murus atrij domus domini qui totū templus p quadrū ambiebat i circūta. sic beatus hieronim' in expositione ezechielis prophete li bro terdecimo ostēdit. In loco g' celebri atrij interioris domus domini ponebant tabule greg. in quib' pfirmatum fuerat per scripturam sacerdotū symonis et filior' ei'. **D**icit autē chisti sacerdotū et filior' eius. Hē populi xpiani in atrio domus dñi. hoc est in p'senti ecclesia. scriptura testificante cōfirmatur. et in omnibus gentibus stabile et ppetuū esse declaratur. Unde est illud qd in psalmo scriptū est. **J**uravit dominus et nō pe. eū tu es. **I**ngit. se. ord. mel. **E**t itez. **S**emel inquit iuravit in sancto m. si dō m. se. ei' ingit. ma. et se des eius sicut sol in cōspectu meo. et sic luna pfecta inel. et te. in ce. f. **D**ominū consuetudo est frequēter iurare. ut eis possit aliquis credere. **D**e' enī semel iurat q' nulla uarietate temporis imutat. **J**urare autē illius dicitur esse ventura pmittere. **N**ā eius se religioni pstringit. qui non habet fortiozem. **D**icit etiam in sancto suo. id ē. in chisti flo qui dicit. **C**ustodi animā meam quā sanct' sum. **A**ddit quoq' si dauid mentiar. si negatiue positum est. qd etiā cōmunis usus habet. **S**emē chisti sunt oēs qui ei fideli mente crediderint. q' in ipsa futura regnū seminatū est qd v'etra mēsis ostēdit. **S**icut et in vicissimō psalmo ipse dicit. **S**emen meū seruiet illi. **D**anebūt ergo sancti in eternum qui in excellenti ac beata cōuersatione demorantur. **U**nde illos p'prie manere non dicim' q' a regno domini repellunt. **T**ronus autē dei hic intelligēda est anima fidelis in qua reuera insidet. qñ eā maiestatis sue illuminatione cōplenerit. **S**ic enī scriptū est. **S**edes sapiē animā iusti. **A**ddidit sicut sol in conspectu meo. **L**ucida quippe erat aia illa iusti. quam sedes diximus saluatoris. **D**icendo autē sicut sol cōparationem rerū visibiliū facit. **N**am si magnum est de creatura clarescere. multo melius d' creatore lucere. **L**una perfecta significat transmutationem corpis de corruptione in incor-

ruptionem. **T**unc enī perfecta erit corporum nrorū natura qñ corruptio nō erit illa. **U**ni ipa luna q' crescit et decreuit carnis humāe mutabilitatem significet. in multis scripturarū locis demonstrari potest. **H**ec testimōia d' psalmis posuimus ad ostēdendum veri symonis firmissimi et sempiterni esse sacerdotium.

C. XV.
Et misit rex antiochus etc. Antiochus hic q' assidetes cognominatus est. filius fuit demetrii soteris. frater autē demetrii minoris qui post alexandrū filiole regē in syria regnavit. **D**emetrius autē soter post antiochū cupatorē filii antiochi epyphibis. ut conon eusebij et hieronimi testat. regnavit annis xij. **P**ost quem alexander philopalus annos regnavit decem. **P**ost hunc demetrius filius demetrii annos tres. qui captus a p'bis in byrcania ab arfacide rege retruditur. **P**ost quē antiochus assidetes frater eiusdē demetrii tenuit regnū annis quatuordecim. **P**ost cuius in teritū iterū restituitur demetrio. qd postea tenuit annis q' tuor. **Q**ualiter autē demetrio et antiocho fratrib' regni successus pueniret. non graue videri debet lectori si aliqua hinc de bystoria pompeij trogi iromitāt. qui in libro tricesimo sexto de boeica refert. **I**git antioch' me mor qd et p' ppter supbia inuisus. et ppter segnicie cōtempnus fuisset. ne in eadem vicia incidere recepta i matrimonium cleopatra uxore fratris civitates que in initio fratni imperij defecerat summa industria prosequitur. **D**omitāq' rursus regni terminis adijcit. iudeosq' qui in macedonico imperio sub demetrio patre armis se in libertatem vindicauerant. subegit. quorū viros tante fuerat magnis infestauerant bellis. **I**tem in libro tricesimo octavo. atq' tricesimo nono priorū narrationi sue ista subnectit. **N**āq' demetrius sicut supra dictū est. cū bellū parib' intulisset. multisq' congressionib' victor fuisset. repente insidijs circumventus amisso exercitu capitur. cui arfacidis in byrcania uox

magna. **A**udiuit enim q' appellati sunt iudei a romanis amici et socij et frēs. et quia susceperunt legatos symonis gloriose. et quia iudei et sacerdotes eorū consenserūt euz esse ducē suum et summum sacerdotē in eternum donec surgat propheta fidelis. et ut sit super eos dux. et ut cura esset illi p' sanctis. et ut cōstitueret p'positos supra opera eorū et super regionē. et sup arma et sup p'p'ia et cura sit illi d' sanctis et ut audiat ab hoibus. et scribant in nomine eius omēs conscriptōes in regionē. et ut opia purpura et auro. et ne liceat vlli ex populo et ex sacerdotibus irritū facere aliqd hōz et contradicere his q' ab eo dicuntur. aut cōuocare puentū in regione sine ipō. et vestiri purpura. et uti sibula aurea. **Q**ui autē fecerit extra hęc. aut irritū fecerit aliqd hōz. reus erit. **E**t cōplacuit omni p'plo statuere symonē et facere scōbz verba ista. **E**t suscepit symon et placuit ei ut sūmo sacerdotio fungeretur et esset dux et princeps gētis iudeorū et sacerdotū et p'p'esset omnibus. **E**t scripturam istam dixerūt ponere in tabulis greis. et ponere eas in peribolo sanctorum in loco celebri. **E**xemplū autē ponere i gratio ut habeat symon et filij eius.

C. XV.
Et misit rex an

gnū terminis adijcit. iudeosq' qui in macedonico imperio sub demetrio patre armis se in libertatem vindicauerant. subegit. quorū viros tante fuerat magnis infestauerant bellis. **I**tem in libro tricesimo octavo. atq' tricesimo nono priorū narrationi sue ista subnectit. **N**āq' demetrius sicut supra dictū est. cū bellū parib' intulisset. multisq' congressionib' victor fuisset. repente insidijs circumventus amisso exercitu capitur. cui arfacidis in byrcania uox

cultū tm̄ regīā p̄stitit. sed ⁊ filiam in matrimoniu dedit. regnūq; syrie qd̄ per eius ablatiam triphon occupauerat restitutu p̄mittit. Post huius mortem desperato reditu. non ferens captiuitatem demetrius p̄uata ⁊ si opulenta vita pertesus tacitus in regnū fugam meditat. Dotorator illi ⁊ comes gallimander amicus erat qui post captiuitatem eius a syria p̄ arabie deserta duobus pecunia cōpatis parthico habitu babylonem peruenerat. Sed effugientem frabates qui arfacide successerat equitum sceleritate per compendiosos tramites occupatū retrahit ut est reductus ad regē. gallimandro quidē non tantū venia. verū etiā p̄miam fidei datur. demetrius autē ⁊ graniter castigatum ⁊ cōiugē in byrcaniā remittit. arriobulq; custodijs obseruare iubet. Interiecto tempore. cū fidē illi etiā suscepi liberi faceret eodē amico comite repetita fuga est. Sed pari infelicitate p̄pe fines regni sui reprobenduntur ac demō perducit ad regem ut inuisus a cōspectu submoueretur. **H**ic quoq; vxori ⁊ liberis donatus in byrcaniā p̄gnatē sibi ciuitatem remittit. talisq; aureis terprobatoz p̄ueriali leuitatis donatus. Sed hāc p̄borū tam mitem in demetrii clementiā nō misericordia gētis facebat nec respectus cognatōnis. s̄ q; syrie regnū affectabant vsuri demetrio adūsus antiochū frēm. p̄ res vel t̄pus vel fortuna belli exegisset. His auditis antiochus occupandū bellū ratus exercitū quē in l̄tis finitimoz bellis indurauerat adūsus parthos ducit. Sed per luxuriā non minor ap̄paratus q̄ militū suū. q̄pe octuaginta milia armatoz secuta sūt treccēta litarū. equib; cocoz pistozq; maior numerus fuit. argenti certe auricq; tantū. ut etiam congregarij milites auro caligas figerent. p̄uicarentq; materiam cuius amore populi ferro dimicāt. **A**ulinarū quoq; argentea instrumenta fuere proisus. quasi ad epulas nō ad bellū pergerent. Aduenienti antiocho multi orientales reges occurrere tradētes se regnaq; sua cū execratione superbic p̄bice. **R**ec mora congressioni fuit. antiochus tribus p̄cijs victor cū babylonā occupasset magnus haberi cepit. Itaq; ad eū omnibus populis desuentibus nichil partho reliquū preter patriū finis fuit. Cū p̄brates demetriū in syriam ad occupandū regnū cū p̄bico p̄sidio mittit. ut eo pacto antiochus ad sua tuenda ad patriā reuocaretur. interim quoniā virib; non poterat insidijs antiochus vbiq; tēptabat. p̄pter multitudinem hominū exercitū suū antiochus per ciuitates hiberno diuisus erat. que res exitū causa fuit. **R**as cū graui se copia ⁊ p̄libatione ⁊ iniurijs militū ciuitates viderent. ad p̄bos dēciāt. ⁊ in die statuta om̄s apud se diuisus exercitū p̄ insidias neminē ferre auxilia posse aggrediunt. **Q**ue cū nunciata antiocho essent auxilijs. p̄mis laturis cū ea manu que

nochus filius demetrii epistolas ab insulis maris simoni sacerdoti ⁊ principi gentis iudeoz. ⁊ vniuersę genti iudeoz. ⁊ erāt continētes hunc modum. **R**ex antiochus symoni sacerdoti magno et genti iudeoz salutem. **Q**uā q̄dem pestilentes obtinuerūt regnū pat̄z nostroz volo autē vēdicare regnū ⁊ restituere illud sicut erat antea ⁊ electam feci multitudinem exercitus et feci naues bellicas. **V**olo autē procedere per regionem ut ulciscar in eos qui corruerūt regionem nostraz ⁊ qui desolauerunt ciuitates multas in regno meo. **N**unc ergo statuo tibi omnes oblationes quas remiserunt tibi ante me reges. et q̄cunq; alia dona remiserūt tibi. ⁊ p̄mitto tibi facere percussuraz. p̄p̄ij numismatis i regione tua. **D**ieru salem autez sanctam esse et liberaz ⁊ omnia arma que fabricata sunt. ⁊ p̄sēdia que extruxisti que tenes

secum hiemabat progredit. **I**n itinere obulū reges parthoz habuit aduersus que fortius q̄ exercitus eius dimicauit. **S**ed postremū tamē cū virtute hostes vinceret metu suo desertus occiditur. **C**ui p̄brates exequias regio moze fecit. filiūq; demetrii quā secū antiochus adduxerat. captū amore virginis vxorem duxit. **P**erire deinde dimissi demetrii cepit. ad que retrahendū cum turmas equitum festinato misisset demetriū h̄ ipsū metu entem iam in regno. missi inueniunt. frustra q; omnia conati ad regē suū re

maneat tibi. **E**t omne debitū regis et que futura sunt regi ex hoc et in totū tempus remittuntur tibi. **C**um autē obrinuerimus regnum nostrū glorificabimus te ⁊ gentem tuam et templū gloria magna. ita ut manifestetur glia v̄za i vniuersa terra. **A**nno cētēsimoseptuagesimo quarto exijt antiochus in terram patrū suorum. et cōuenerūt ad eū omnes exercitus ita ut pauci relictī essent cū triphone. **E**t insecutus est eum antiochus rex. ⁊ venit dozā fugiēs per maritimā. **S**ciebat enim q; cōgregata sūt in eū mala. ⁊ reliq̄t eū exercitus. **E**t applicuit antiochus sup dozā cum centū viginti milibus viroz belligeratorum. ⁊ octo milibus equitū. **E**t circūiuit ciuitatē ⁊ naues a mari accesserūt. et verabant ciuitatē a terra et mari. et neminem sinebāt ingredi vel egredi. **V**enit autē numenius ⁊ qui euz eo fuerant ab vrbe roma habentes

nitur. auxilijs ab egipto ingētia mittūt. **I**nterea corp⁹ antiochi interfecti a rege parthoz in loculo argenteo ad sepulturā in syriam remissus p̄uenit. **Q**d cū ingenti studio ciuitatū et regis alexandri ad confirmandam fabule fidem exapitur. q̄ res illi magnū fauorez populariū concitauit. oib; non fictas in eos effūdi lacrimas existimantibus. **D**emetrius autē vict⁹ ab alexandro cū vndiq; circūstantibus malis p̄meret. ad postremū etiaz ab vxore filijsq; deseritur. **R**elictis igit cū paucis seruis cū tyrū religioe se tēpli deservus petisset. nauē egrediens p̄fecti iussu interficitur p̄dictis autem causis. **Q**d antiochus possessas per p̄lia ciuitates a symone repeti. significat antiquū hostē semp̄ sanctorū virtutib; inuidere. ⁊ in iusto seruitio sibi eos subingare velle. sed eas symō spiritalis sibi vēdicādo sui inris esse dixit. ac patrū suoz h̄reditatē nec vllā ibi hostem habere debere cōmuni onem. q; possessio virtutū. p̄p̄ie electoz est non reproboz. **V**ñ terras chanaanoz in quas introducuntur filij israel filij sem fuerant quondam in orbis diuisione sortiti. quas deinceps per vim atq; potentia posteritas chā

uerfi sunt. **A**ntiocho in p̄bia cū exercitū de leto. frater eius demetrius obsidione p̄borum liberatus ac restitutus in regnū. cū ois syria in lactu p̄p̄ amissum exercitus esset. q̄si p̄iarcha ipsius ac fratris bella q̄b; alē capt⁹ alter oculos erat. p̄spe re gessissent. ita egipto bellū inferre statuit. regnū egipti cleopatra locu p̄cū auxiliij aduersus frēm suoz pollicente. **S**ed dū aliena affectat ut adsolet fieri propria p̄ defectōz syrie amissū. **S**iquidē antiochēles p̄mi dū ce triphone et ecrantel supbia regi q̄ p̄sātōe crudelitas p̄bice intolerabilis scā erat. mox apamēnia. ceteroz ciuitates exempluz secutē per absentiam regis a demetrio desecere. **P**tholomeus quoq; rex egipti bello ab eodem petitus cū cognouisset cleopatram lozorem suam opibus egipti nāibus inpositis ad filiam ⁊ demetriuz generum suum in syriam p̄fugisse. imittit inuenem quēdā egiptiū p̄archi negotiatoris filiu qui regnū syrie et armis peteret. p̄posira fabula quasi p̄ adoptionem antiochi regis receptus in familiā regis esset. nec syrijs que libet regem asperrantibus ne demetrii supbiam paterent. nomē iuueni alexāder impo

persuasionis iniquitate possedit in quo et dicitur iudicium rectissimum esse probat. qui et illos de locis alienis que male occupauerant cepulit et istis sanctis tamquam patrum possessionem quam profanae eorum in diuisionem orbis fuerat deputata restituit. Que figura in nobis quoque stare certissima ratione cognoscitur. Nam voluntas domini possessionem cordis nostri non vicis virtutibus naturaliter deputant. que post per uariationes ad insolentibus vicis in populis chananeis a propria regione depulsi cum eis rursus per dei gratiam diligentia nostra ac labore fuerit restituta. non tam alienas occupasse terras. quam per prias credende sunt cepulisse.

epistolas regibus et regionibus scriptas. in quibus continebantur hec: **L**ucius consul romanorum ptholomeo regi salutem. Legati iudeorum uenerunt ad nos amici nostri renouantes pristinam amicitiam et societatem. missi a symone principe sacerdotum et populo iudeorum. Attulerunt autem et clipeum aureum mmarum mille. **P**lacuit itaque nobis scribere regibus et regionibus. ut non inferant illis mala. neque impugnent eos et ciuitates eorum et regiones eorum. et ut non ferant auxilium pugnantibus aduersus eos. **U**isum est autem nobis ab eis accipere clipeum. **S**i qui ergo per silentes refugerint de regione ipsorum ad uos tradite eos symoni principi sacerdotum ut vindicet in eos secundum legem suam. **N**ec eadem scripta sunt demetrio regi et attalo et arabeg et arfaci et in omnes regiones et samame et spartanis et delo et mido et sydoni et carie. et samum et pampiliam et licias et alacarnasim et rodum et pbaselida et coo et syden et arado et goztina et gnidum et cyprium et cyrenem. **E**xemplum autem eorum scripserunt symoni principi sacerdotum et populo iudeorum. **A**ntiochus autem rex applicuit castra in dozan secundo ad mouens ei semper manus et machinas faciens. et conclusit triphonem ne procederet. **E**t misit ei symon duo milia uirorum electorum in auxilium et argentum et aurum et uasa copiosa. et noluit ea accipere. sed irrupit omnia que pactum est cum eo antea. et alienauit se ab eo. **E**t misit ad eum anthenobium unum de amicis suis ut tractaret cum ipso di-

cens. **N**os tenetis ioppen. et gazaram et arcem. que est in hierusalem ciuitates regni mei. fines eorum desolastis et fecistis plagas magnam in terra. et dominati estis per loca milita in regno meo. **N**unc ergo tradite ciuitates quas occupastis. et tributa locorum quibus dominati estis extra fines iudee. **S**in autem date per eis quingenta talenta argenti et exterminum quod exterminastis. et tributorum ciuitatum alia talenta quingenta. **S**in autem uenimus et pugnabimus contra uos. **E**t uenit anthenobius amicus regis in hierusalem. et uidit gloriam symonis et claritatem in auro et argento. et apparatus copiosum. et obstupuit. et retulit ei uerba regis. **E**t respondit symon et dixit ei. **N**ec alienam terram sumpsimus. neque alienam detinemus. sed hereditate patrum nostrorum que iniuste ab inimicis nostris. aliquo tempore possessa est. **N**os uero tempus habentes uindicabimus hereditatem patrum nostrorum. **N**am de ioppe et gazara que exposulas ipsi faciebant in populo plagam magnam et in regione nostra. horum damus talenta centum. **E**t non respondit ei anthenobius uerbum. **R**euerfus autem cum ira ad regem renunciauit ei uerba ista et gloriam symonis et uniuersa que uidit. et iratus est rex ira magna. **T**riphon autem fugit nauim in borthosaida. **E**t constituit rex cendebeus ducem maritimum et exercitum equitum et peditum dedit illi. **E**t mandauit illi castra mouere contra faciem iudee. et mandauit ei edificare cedronem. et obstruere portas ciuitatis et debellare populum. **R**ex autem

Et constituit rex **Q**uid per cendebeus ducem maritimum que antiochus ad debellandum iudeos mittit. nisi potentatus istius mundi et persecutores religionis christiane designantur. quos antiochus miles antiochus uidelicet in exterminium populi christiani cum exercitu licitorum atque carnificum transmittit ut calcant ueram iudeam. est ecclesia. et captiuum per errorem. siue interficiant per blasphemiam fidelium populum. **I**nter preterea cendebeus ut edificet cedronem. **C**edron enim torrens siue uallis iuxta hierusalem est ad orientalem plagam. cuius et iohannes euangelista in passione domini meminit. **O**b hoc autem edificari iussus est cedron. ut obstruerentur porte ciuitatis et conuulsarentur populi. **I**nterpretatur autem cedron tristitia siue meror siue dolor. **E**t apte ille iussus est cedronem edificare. cui commendatum est christi confessoribus pernam doloris infligere

Ca. XVI.
Et ascendit iohannes zc. Diximus superius qd symon sum sacerdos significaret principem sacerdotum illi videlicet qd per obedientiam crucis obtulit semetipsum patri pro nobis. cuius duo filij duo sunt populi credentium ex iudeis et gentibus. his commendat virtutem belli contra hostes inimicos veritatis. hoc est contra iudeos paganos et hereticos. necnon et contra malignos spiritus. quatinus defendat fidem christianam. et protegant veros confessores dei. **E**stote inquit loco meo et fratres mei. et egressi pugnate pro gente nostra. **A**niliu vero de celo vobiscum sit. **Q**ui sunt fratres isti nisi illi de quibus ipsa veritas resurgens a mortuis ad mulieres ipsius sepulcrum visitantes in euangelio ait. **I**te nunciate fratribus meis ut eam in galilea ibi me videntur. **I**n loco qd chusit et aploz sunt facti qui facientes voluntates celestis patris et veritatis victoriam animarum querunt salutem. **Q**uibus auxiliu de celo est ab ipso utiqz de qd in psalmo scriptu est. **M**irabilis deus in factis suis. **De** ip. da. vii. et for. pl. sup. **I**sti elegerunt viginti milia viros bellicosos. qd eos solum habiles ad spiritalem militiam deputant qd in duobus preceptis caritatis mandatorum dei executores atqz operatores sunt.

Et admouit castra zc. **Q**ui dux ipse cum videret populum trepidantem ad transfretandum torrentem transfretavit primus. ostendit qd illi qui magis loco et doctoris officio in ecclesia funguntur timiditatem subiectorum suorum dei atqz constantie exemplo confortare debet ac sacris tubis. hoc est dogmatibus divinis in aciem contra hostes excitare. **S**icqz cendebens spiritualia et castra eius fugantur et cadunt

persequeretur triphonem. **E**t peruenit cendebens in iamniam. et cepit irritare plebem et concutere iudeam. et captivare populum. et interficere et edificare cedronem. **E**t collocauit illic equites et exercitum. ut egressi pambularent viam iudee sicut constituit ei rex.

Ca. XVI.
Et ascendit iohannes de gazaris. et nunciavit patri suo symoni qd fecit cendebens in populo ipsorum. **E**t vocavit symon duos filios suos seniores iuda et iohanne. et ait illis. **E**go et fratres mei et domus patris mei expugnauimus hostes israel ab adolescentia usqz in hunc diem. **E**t prosperatum est in manibus nostris liberare israel aliquoties. **N**unc autem senui scilicet estote loco meo et fratres mei egressi pugnate pro gente nostra. **A**uxiliu vero de celo vobiscum sit. **E**t elegit de regione viginti milia virorum belligerorum et equites. et profecti sunt ad cendebens. **E**t dormierunt in modum. **E**t surrexerunt mane. et abierunt in caput. **E**t ecce exercitus copiosus in obuiam illis pedum et equitum et fluuius torrens erat inter medium ipsorum. **E**t admouit castra contra faciem eorum ipse et populus eius. et vidit populum trepidantem ad transfretandum torrentem. et transfretauit primus. **E**t viderunt eum viri et transierunt post eum. **E**t diuisit populum et equites in medio pedum. **E**rat autem equitatus aduersariorum copiosus nimis. **E**t exclamauerunt sacris tubis. et in fugam conuersus est cen-

debens et castra eius. et ceciderunt ex eis multi vulnerati. residui autem in munitionem fugerunt. **T**unc vulneratus est iudas frater iohannis. **I**ohannes autem insecutus est eos donec venit cedronem quam edificauit. et fugerunt usqz ad turres que erant in agris azoti. et succedit eas igni. **E**t ceciderunt ex illis duo milia virorum. et reuersus est in iudeam in pace. **E**t ptholomeus filius abobi constitutus erat dux in capto hiericho. et habebat argentum et aurum multum. **E**rat enim gener summi sacerdotis. **E**t exaltatum est cor eius. et volebat obtinere regionem. et cogitabat dolus aduersus symonem et filios eius. ut tolleret eos. **S**ymon autem pambulans ciuitates que erant in regione iudee. et sollicitudinem gerens earum. descendit hiericho ipse et mathathias filius eius et iudas. anno centesimo septuagesimo septimo mense vni decimo. **D**ie est mensis sabbath. **E**t suscepit eum filius abobi in munitionem unculam que vocatur doch cum dolo quam edificauit. et fecit ei conuiuium magnum. et abscondit illic viros. **E**t cum iebzaius esset symon et filij eius surrexit ptholomeus cum suis et superseruit arma sua. et intrauerunt in conuiuium et occiderunt eum. et duos filios eius. et quosdam pueros eius. **E**t fecit deceptionem magnam in israel et reddidit mala pro bonis. **E**t scripsit hec ptholomeus. et misit regi ut mitteret ei exercitum in auxilium traderet regionem et ciuitates eorum et tributa. **E**t misit alios in gazaram tollere iohanne. et tribunus misit

ex eis multi vulnerati. qd diuina maiestatis virtutem tandem sentiant timore concussi.

Tunc vulneratus zc. **Q**ui iudas vulneratus est in pugio et iohannes insecutus est hostes. illud nisi fallo significat quod paulus ait. **E**t parte civitas contigit in israel donec plenitudo gentium subintraret. et tunc omnis israel saluus fiet. qd tardante fide chusit plebe iudaica. gentium ecclesia fortiter hostes premit. donec eos aut salubri conuersione ad penitentiam conuertat aut perseverantes in nequicia minus futuram penam predicando puniat. **C**um autem tempora gentium complebuntur et ipsarum plenitudo ad fidem subintrauerit. tunc omnis israel saluus est. omnis ecclesia ex utroque videlicet populo salubri confessione per fidem spem et caritatem chusit munere salua erit.

Et ptholomeus. **Q**uid per ptholomeum nisi ypocrite atqz versuti homines figurantur. **H**ic ficto disciplinatu bonis magistris adherentes simulatque pietatem eius virtutes penitus ignorant. plerumque ad honorem ecclesie astute dignitatis ipsius magistris tribuentibus perueniunt. hoc est enim summi sacerdotis gener esse illas utiqz personas que boni magistri aqz verbo regenerant in potestate regimis sui accipere. **S**ed cum accepto gradu proprie potestatis esse cepint. linguuli cupiditatis seruientes ipsos sui auctoris honores doli circumentibus supplantare atqz subuertere student. occiduntque filios eorum ac pueros pariter cum nulli personarum secum habitanti parcant. **S**ed per pecunias atqz adulationes sibi seculares potestates ecclesiarum occultis insidijs seu manifestis persecutioibus infestant. **N**ec mirum talem nequicia aliquando huale re in ecclesia posse. atqz legimus ecclesie caput

per dolum iude proditoris iudeis traditum atq; captivatum. Symon magus a philippo baptisatus est. sed no a neqcia metis purgatus. Julianus apostata a lectore ecclesie excitatus vsq; ad fine vite hostis truculentus in cepta malicia pfeuerant. Quales etiā istius tps etas nonnullos baby. qui licet magros suos no occidit gladio. in inuidia atq; odijs psequi no cessat.

Et precurrens zc. Iohs quidem pte per dolum necato se cautius ab hoste obseruat. ac viros qui eu venerant pdere occidit. cu quilibet ex fidelu numero gra dei saluatus. puidus ac sollicitus de sua salute seruanda audita. Decepto ne alioy. hostiu insidias pcauere ac machinationes eoz pueras coterere studet. No eniz sola simplicitas cuius sufficit ad salute suandam. s cu simplicitate pariter debet esse prudentia. Unde saluator in euangelio ait discipulis. Estote ergo prudentes sicut serpentes. et simplices sicut columbe. Et aplos ait. Nolite pueri effici sensibus. s malicia puiuli estote. Debet ergo simplicitas a nobis haberi vt nemine noceamus. debet et prudentia ne respiciamur ab alijs. nec multa distat inter deice quelibet et ab alio de capi posse.

Et cetera sermonu iohannis. Ite iohannes dux iudeoz simul et pontifex virtutu vir fuit. ac multa opa mirifica confecit. Dic qd aduersu byzanos bellu gerens et deuinec byzani nomen accepit. ac a romanis ius amicitie postulans. decreto senatus iter amicos relatus est. Qualiter autē iosephus de eodem byzcano narret ad manifestanda ea que in fine libri machabeo et breuiter dicta sunt. no incogruu videt nobis hic ponendu. Post qd cu de symonis victoria aliq commemorauit. de fine eius taliter refert. Et hic aut morit in conuio captus insidijs ptholomei generi sui qui eius conuge duobz filijs in custodia pdus. certos amicos misit. vt iobanem tertiu cui et byzcanus fuit nome interficeret. Cognito aut impetu qui parabat adolecens ad ciuitate pperabat. multoz pso fretus. et ppter memoriam pine virtutis. et p iuquitas ptholomei cunctis esset inuisa. Voluit autem ptholomeus alia pona ciuitatis ingredi. s a pso reiectus est qui martinus byzcanu suscepit. Et is quidez strau recessit. in aliq vlt ierichonta castellu qd vagon vocat. Byzcanus aut pinu honore pontificis assecut est. Post qd deo sacrificia reddidit velociter ptholomeu petijt. et mri siml et fratribz adiumento futurus. castelluq; adgressus. alijs quidem rebz superior erat. iusto aut dolozi cedebat. ptholomeus em quonies pmeret. mrem eius. friscq; in muru pductos pala vt possent cospia verberabat. colidzq; precipitatus nisi qd pnu recederet minabat. An byzcanu qd plus timor ac misericordia qd iracundia comouebat. Di ho eius nihil plagis aut interta ta nece pterrita manus ptendens filiu pccabat. ne vel suis fractis iurijs pcceret impio siqde ipsa morte sibi a ptholomeo. ppositam immortalitate duce ret melioze. dumodo ille penas eoz que in domu sua p fas admittisset expederet. Iohannes aut nuc obstinationem matris cogitans. ac pces eius audiens ad irruendu impellebat. mo xberari ea. facerantq; cospiciens effeminabat. totusq; plenus dolotis erat. Ob hoc aut diu tracta obsidie. seriatu annus aduert que septimo quoq; orbe apud iudeos cessare motis est exemplo septimoz dietu. Et in hoc ptholomeus obsidionis requiem nactus. fratribz iohannis vna cu matre occis. ad cenonem pfugit. q corbila cognominatus est. p biladelphie tyranu. Antiochus aut ad ea q per symonem passus fuerat iratus i iudea ducit exercitu. ibiq; assides hierosolimis byzcanu obsidebat. Ille aut patefacto sepulcro danid qui regu ditissimus fuerat. ablatiq; inde pecunie plusq; tribus milibz talentoz. et antiocho p suavit tracentis ei talentis datis ab obsidione discedere. primisq; iudeoz pnuatis opibus alere pegrina cepit auxilia. Kurisq; tunc qu antiochus contra medos bello suscepto tps ei vindicte pcebit. cōfestim aduersus ciuitates syrie prexit. vacuas ppugnatoribus esse ratus qd erat veru. Medebam quide et samgam cu pimis. necno et sicamam et angaris in ipe capit et sup bis cirtheoz genus adiacentia fano loca icolentiu creplo eius quod est hierosolimis edificato. capit aut ydumez quoq; non paucas alias ciuitates. et pterea adoxon et matafan. In samariam ho vsq; pgressus vbi nuc est sebastie ciuitas ab herode rege codita ex omi pte ea condidit. filiosq; suos aristobolu et antigonu obsidioni psecit. Quibz nihil renitentibz ad h famis neccitate qui erant in ciuitate venerut vt etiā in suetam carne cogere

epistolas vt veniret ad se. et daret eis argētum et aurum et dona. Et alios misit occupare hierusalem et montem templi. Et precurrens quidam nunciauit iohanni in gazara quia perijt pater eius et frēs eius.

tur attingere. Igit antiochū adiutorē sibi aduocāt spondiū cognomiātū. qui cū p̄mpta eis voluntate parūisset. ab aristobolo et antigono supatur. et ille quidē ad cythopolim vsq; p̄ sequentibz cōmemoratis fratribz effugit. Hi vero in samariā reuersi. et multitudinē intra murū iterū p̄pellūt. et expugnata ciuitate ipsaq; diruūt. et habitatores captos abducūt. Prospe autē gestis ita cedentibus alacritatē refrigescere nō sinebāt. sed cū exercitu cithopolim vsq; proressi et ipsam p̄cussērūt. et agros intra carmelū omēs inter se

et quia misit te quoq; interfici. Ut audiuit autē vehementer expauit et comprehēdit viros qui venerāt perdere eum. et occidit eos. Cognouit enim quia querebant eum perdere. Et cetera sermonū iohannis

ptiti sunt. Sedaru reru iobis et filioz eius iuidia seditione gentiu concitauit. multiq; aduersus eos collecti. no quiescebant. donec ap to bello reuicti sut. Reliqui ho tps iobanis eoz fortunissime viueret. et optime res p annos xxx. tres administrallet. quibz relictis liberis motu vir. plane beatissimus. et q nul lam dedisset occasioez cur et cam de fortuna quispiā querezet. De

nigz tria vel p̄cipua maxime solus habebat. Na et gentis princeps et potifex erat. et p̄terea p̄pha cu q̄ deus colloquebat. vt futurorū nihil penitus ignoraret. qz etiā de duobus maioribz filijs suis qui rerū dñi permansuri non essent an vidit atq; p̄dixit. Tenuit aut ipsū pontificatū post p̄is obitum fm̄ cronicoz fide annis xxvj. Hi aut eius symon ante eū pontifex fuit annis viij. Ante que ionathas frater eius annis xvij. Judas qz frater ionathę et symonis tribz tm̄ annis pontificatū habuit. licet bella plura cū duobus regū syrie an gesserit. Post iohannē q̄ppe aristobolus filius eius pontificatū apud iudeos accepit. qui et rex panter fieri volēs dyadematis sumpsit insigne. post q̄dringentos octoginta quatuor annos babylonie captiuitatis. Dic antigonū frēm suū dolo interfecit. et vno anno in regno expleto miserabili morte fratricida vitā finiuit. Cui successit frater eius annos qui et alexander in regnū. qd tenuit xxvij. annis tam crudeliter vt etiā irritata plebe sibi querenti ab his qd nā faciens aios sibi plebis recōdiliaret. Nūc est si moreret. Vix em forte cū mortuo tā graua p̄pelli in grām reuerterent vt odia adūsus defunctū deponeret. Quibz exortatus rebelladiq; assuetudine multis necatis reliq; coegit in vrbē. cui nomē bese el cui expugnatione acerbioze solito p̄ste inuexit. tā seno crudelitatis p̄cessu vt ex eo numero octingentos in medio ciuitatis crucifigeret. Quoz in cōspectu coniu ges eoz filiosq; iugulari iussit. Dec spectabat acubās in medio cōcubina rū letus inter vna et pocula. s magis sanguie q̄ vino inebriatus. Hoc solo facto amplū pplm qd bello tenuit ita vt prima nocte iudeoz. viij. milia vltra iudeā descenderent. qbz fuge finis mox alexandri foret. Eo mortuo alexandra vxor eius. q et salina cognominata est regnauit hierosolimis annis nonē. De hinc duobz fratribz filijs alexandri byzcano et aristobolo de impio dimicantibz occasionem habuere romani vt iudeā inuaderēt. Itaq; p̄p̄cius byzcano inuitante hierosolimā venit capta. vrbē et tēplo retero vsq; in sancta scōz accessit. aristobolu inuioze frēm suū secum ducit. pontificatū ho cōfirmat byzcano. atq; antipatru herodis ascalonite p̄ez procuratorem palestine facit. Sicq; byzcanus animo defes adiuuante antipatro p̄dicto procuratore tenuit pontificatū annis xxxij. Post ea antipatro p̄ uenit in conuio necato. herodes filius eius successit in regnū. qui etiaz byzcanū interfecit. Dince etiā herodes p̄dicti antipatru ascalonite et mris cypridis arabieq; filius a romanis iudeoz suscepit p̄ncipatū. cuius tpe dñi sti natinitate viāna regnū et sacerdotiū iudee qd p̄us p̄ successiones minorū tenebat destructū est. cōpleta p̄p̄bia q̄ ita p̄ moysen loquit. No deficiet p̄nceps ex iuda. neq; dux de femozibz eius donec reiat cui repositū ē. et ipe erit expectatio gētū. In h loco etiā dñi scriptura h̄fac accipit finem. Na vsq; ad herodē dñi. i. sacerdotes erant reges iudeoz q impare ceperūt a lxxv. olympiade. et ab instauratōne tēpli s̄b danio vsq; ad byzcanū. et cētēsimā et octogēsimā sextā olympiade. āms q̄dringētis octoginta tribz in medio trāfactis. qd daniel qz sigr̄ dicens. Et scēs et intelliges ab initio sermonis respondēdi et edificādi hierusalem vsq; ad dñi p̄ncipatū ebdomades vij. et ebdomades lxiij. Que lxiij. ebdomades faciūt annos quadringentos octoginta tres. in quibz dñi. i. sacerdotes p̄ uactionē cōsecrati regnauerunt vsq; ad byzcanū. quo extremo oim a p̄tibz capto. herodes antipatru filius nihil ad se p̄tinentē iudeā ab angusto et senatu accepit. filij qz eius post eū regnauerūt vsq; ad nouissimā captiuitatem hierosolimo et neq; ex successioe sacerdotū generis p̄ntificū p̄stitutus. neq; p̄petuitate

vite fm legē moysi fuit dō deo. Ignobiles vero quidā 7 alio tpe alij 7 nō nulli vnus āni sine modico amplius a romanis sacerdotiū crebāt. Quē oīa etiā daniel ppha vaticinat ita dicens. Et post ebdomadas septē 7 sexaginta duas intūbit crisma. 7 iudiciū nō erit in eo. 7 tēplū sanctū corūpet populus duce veniēte. 7 cedent in cathadismo belli. Et in sequētibz. Et su per tēplū inq̄t 7 abominatio desolationū 7 vsqz ad p̄sumationem t̄pis p̄sumatō dabit sup desolationē. Herodes ananē quēdam de babylone acatū pontificē consti tuit iudeoz. 7 post cū quū t̄pis aristobolum frēm vxoris suę nepo tem byzani successore ei dedit. Quo post an nū infecto rursū ana nelo reddidit sacerdo tiū. Rec iaz fuit suce sio legalis i sacerdotiū s̄ sine ipsius legis 7 sa cerdotij appinquāte p̄fusa crāt oīa. Dic autē herodes strenuus fuit in acti bus bellū. 7 in gubernatione regni. atz in restauracione edificioz. s̄ in gliaf simis ac crudelissimis moribz. Apud hierosolimā mltas 7 magnas edes cō struxit. Samariā olim in cineribz sedētē a sūdamētis suscitās i honore au gusti. angustā. i. sebasteu appellauit. 7 in pamide id tēplū qd̄ pamon vo cat extruxit. cesarē autē i noie cesaris p̄didit. q̄ pus turris stratonis voca bat. Cōdidit p̄terea antidanā. 7 antipidā atqz herodianē in honore p̄is antipatri 7 suū extruxit. Innumerabilia quoqz opa in singlis vrbibz quas regebat solertissime edificauit. Sed inter hęc byzaniū qui oīi sacerdos in deoz fuerat de captiuitate p̄blica regressū. 7 filiū eius qui sacerdotio p̄i successerat. interfecit. Sorore quoqz eius vxorē suā cū duobz filiis. p̄p̄is iam adolecentibz. 7 nrēm vxoris ocaē locū suā crudelissime necauit. Si qdē ipse herodes ne ignobilis forte 7 a iudeoz semie argueret c̄ncens. cōbussit libros oēs quibz nobilitas gētis iudeę in tēplo suabat adscripta. vt defi cientibz p̄bamentis 7 ipse ad hanc p̄tinere putaret. In sup etiā vt suā sobo lē regio illoz generi p̄miseret. p̄iecta deside femia hierosolimitana quam p̄uatus accepit vxorē. 7 nato ex ea filio antipio. sociat sibi mariannā filiā alexandri neptē aristoboli fr̄is byzani. q̄ an eū rex erat gētis iudeoz. Hęc quoqz filios ei genuit. quoz duos alexandrū 7 aristobolū ipse necauit i sa maria. nec mox. post etiā nrēzilloz q̄ nū carius honorat. simili sedere per emit. E quibus aristobolus herodē ex beronice suscepit filiū quē in acti bus aploz ab angelo p̄cussū legimus. Remō ad ea q̄ sup crudelit̄ gesserat etiā s̄ addidit vt virū sororis suę salome interficeret. Et cū eā etiā tradidisset vxorē. etiā hūc necauit. Verbas quoqz 7 interptes diuine legis sili sedere occidit. Cū autē chulsi dñi nr̄i nativitatē q̄ in anno tricesimo secundo regni eius in bethelem natus ē. magoz inditio cognouisset. vnūqz p̄culos inu sit interfecti. Sed postqz regni sui tricesimo septimū annū expleuerat morbo infantanco 7 scaturitibz toto corpe vermibz misabiliter digno morit. Qua liter autē de sine herodis iosephus narret nō incōgruū videt hūc opusculo nō inferere. q̄ s̄ mō refert. Quā febris qdē nō mediocris erat. prurigo into lerabilis habebat oēm corpus supficiē. Assiduis autē verabaz colū tormētis pedesqz tanqz ex infans aq̄ vicio tumuerāt. qn etiā inflatio vētricali p̄ tredoz testiculoz v̄miculos generās. ac p̄terea creber anelitus 7 intrupta cū suspiria mēbrozqz oīm p̄tractio fatigabat. vt q̄ hęc ad diuinitatem re ferrent penas eas esse diceret iophistarū. Ille autē quāuis cū tot vicioz cru ciatibz luctaret. vite tū cupidus erat. 7 remedijs excoꝝitatis salutem spera bat. Deniqz iordanē trāsgressus apud collirē aqz calidis vtebat. q̄ i lacū feracē bitumis qui alpbalditis vocat. effluētēs p̄ dulcedine potiti sūt. Ibi autē corpus eius qd̄ medicis oleo calidiorē foueri placuerat in archā plenā demersū ita dissolutū ē. vt etiā lumia q̄si mortuus resoluta torq̄ret. Dein de pturbatis q̄ cū curabāt ad clamorē quidē illoz respicere. vilus ē. despe rata vero salute 7 militibz qn q̄genas diuinas multāqz pecuniā in recto ribz atz amicis diuidi iussit. Cū autē rediēs ad ibereonta venisset atrabili conep̄. 7 ipse pene morti imutabat. sem̄ nefariū excoꝝitauit. collectos em̄ cuiusqz via ex omni iudea nobiliores in locū cui nomē est ipodromo pdu di p̄cepit. deinde sorore salome. 7 alexādō marito eius ad se vocatis. suo inq̄t mortē meā festis gaudijs celebraturos esse iudeos. verū p̄ alios iuge ri potero. 7 darissimos honores asseq̄ sepulture. si q̄ ipse p̄cipio feceritis. vos viros q̄ hūit in custodia cū aiām efflauero. statū militibz circūdatos occi dite. vt etiā inuisa mihi oīs iudea oīsqz domus illacrimet. 7 sil bis māda tis. legatoz q̄s romā miserat ep̄se sūt allate. quibz acinē ancillā iussu cesa ris intēptā. 7 antipatrū morte dānatū esse iudicabat. Quin 7 si eū in eriliū dare mallet. atqz p̄misse cesarē scriptū erat. Herodes autē paululuz hoc nūcio recreatus rursūqz dolozibz victus. nā in media iussiqz piter violē

et bellorum eius 7 bonarum vir
tutum quibus fortiter gessit. 7 edi
ficij murozum quos extruxit. et re

tia distendebat. statū pueniri conatus est. Suptoz malo etiā. custellā po
posuit. sectū enī comedere p̄sueuerat. Deinde circūp̄cto ne q̄s arbiter ipe
diceret. tanqz se p̄cussura dexterā sustulit. Cū x̄o adaly p̄sobanus eius ac
currisset 7 manū cōtinuisset. vllulatus maximus in regia statim q̄si rex ess̄
mortuus exōtatus ē. Eoz p̄pere audito antipī fiduciā repetit. letusqz iaz
custodes. p̄missa etiā pecunia rogabat vt se solueret atz dimitteret. Eoz
p̄nceps nō solū ne fieret obstinuit. s̄ etiā regi ydocter nūciavit. Ille autē for
tius exdamās q̄s viref
egrotantis valebant.
cōtinuo satellitibz mis
sis occidit antipatru.
mortuūqz sepelire p̄ce
pit in byzania. De in
de rursū corrigi testa
mentū 7 successore qui
dē archelaū natu ma
ximū antipī fr̄es scribit
tetraarchā vero antipā

Post interitū autē filij v. diebz exactis morit. annos qdē xxxij. ex q̄ interfe
cit antigonū regno potitus xxx. x̄o 7 vij. postqz rex a romanis declaratus
est. Anno itaqz impij augusti. q̄dragesimo septimo mortuus est. p̄ q̄ substi
tutus ab augusto filius eius archelaus. regnauit annis ix. vsqz ad ipsius
augusti finē. Tūc enī nō ferentibz vlt. sed accusantibz apud augustū feroci
tate eius iudeis. in viennā vrbē galie relegat. 7 ad minuendā iudaicā regni
potētiam insolentiāqz domandā q̄tuor fr̄es p̄ eo sūt tetraarche creati. herodes
des. antipī. lysias. 7 philippus. Quoz philippus 7 herodes q̄ antipas p̄i
us nūcupabat. etiā viuētē archelao tetraarche fuerāt ordinati. Post arche
laū x̄o herodes tetraarcha iudeę gētis tenuit p̄ncipatū annis xxij. cui tybe
rius impator. hāc dederat p̄tatem. cū āno xij. pylatus iudeę p̄ncipator ab
codē dirigit. atqz inibi p̄ x. annos cōtinuos vsqz ad ipsū pene finē tyberij
p̄durauit. Anno autē xv. tyberij cesaris similit̄ 7 regni herodis xv. vt bysto
rię p̄dūt. iobānes filius zacharie in decto iux̄ iordanē flumiū p̄dicans dñi
sū filij dei in medio eoz adesse testat. quē p̄dās herodes herodia vxore
philippi fr̄is sui suadente in cōiuiio ob saltatrici puelle petitionē decolla
re iussit. sicut sacū euāgelij manifeste demonstrat. Ipse q̄qz dñs iesus dñi
stus hic in p̄lo salutare viā annūciat. signis atqz virtutibz vera p̄p̄obās
esse q̄ diceret. Sūt 7 octauo decimo anno vtriusqz p̄ncipatus iesus dñi
stus fm p̄phas q̄ de eo fuerant p̄locute ad passionē venit. Ubi huic herodi
di p̄ pilati missos p̄tatus nō fide receptus. s̄ p̄ fastū mādanū sp̄ritus idu
tus veste alba. iterū remissus ē ad pilatū. a q̄ p̄ militū officium crucifixus.
tercia die resurrexit a mortuis. Refert autē diuina scriptura in iū euāgelicę
p̄dicatōis anno xv. tyberij cesaris inchoasse. 7 ipm̄ iesū omne doctrinę suę
t̄ps eregisse sub pontificatū. anna 7 caypha. q̄. s̄. annę p̄ntificat̄ t̄pe incipi
ente docere cepit. 7 vsqz ad initū cayphę p̄tenderat. In quibz spacijs vix
toti q̄tuor cōdudūt anni. Legalibz p̄ceptis iā p̄ illud t̄ps 7 ambitōe
cessantibz. nulli q̄ppe pontificatus honor vite v̄ generis merito reddebat
s̄ romana p̄tate alijs nūc. item alijs sūma sacerdotij p̄stabat ita vt annuū
successionibz mutarent. Deniqz iā idem iosephus refert quatuor p̄ ordinē
vsqz ad cayphā p̄ntificatus officio post annū esse p̄funtos. bis x̄bis scri
bens. Valerius gēus anna sacerdotio turbato bysinaelē p̄ntificē desi
gnauit filiū bassi. s̄ hūc nō multo post abq̄cēs eleazarū annanū pontifi
cis filiū pontificatū subrogauit. Post annū x̄o etiā hūc arceat officio 7 sy
moni cuiusdā canis filio p̄ntificatus tradidit ministeriū. Quo nō amplius 7
ipse q̄ vnus anni spacio p̄fictus. iosephū als iosp̄pū cui 7 cayphas nomē
fuit accepit successore. ac p̄ omne t̄ps qd̄ dñs 7 saluator. n̄ in terris docu
isse describit. intra q̄driēnij t̄pis spacia coartat. in q̄ q̄tuor iste q̄s ioseph^o
memorat successiones p̄ntificū describunt vix p̄ annos singulos misirare.
Qualiter autē herodes tetraarcha regnū amisent iosephus p̄dit dicit. Accu
sator herodis tetraarche agrippa filius aristoboli quē p̄i herodis interfecit.
ad tyberij venit. Illo autē nō suscipiente accusatōem residens romę. ad ali
quoz qdē potentū noticiā ambiebat. Maximis autē colebat officijs ger
mania filij gayū. cū adhuc ess̄ p̄uatus. 7 qdā die in copiosā epulaz appa
ratū q̄b apud eūdē edebat. ad vltimū certēis manibz apte cepit deū p̄cca
ri celerit. illū mortuo tyberio dñm cūctoz videre. Hęc cū qdā de familiari
bus eius tyberio nūciasset. statim cōdudi iussit agrippā. Qui sub grādi crū
na vsqz ad montes tyberij i carcere p̄ menses sex tenebat. Sed defuncto eo
post regnū annoz xxij. dierū triū succedens in impij gayus cesar. absoluit
agrippā a vincal 7 tetraarchiā philippi (iam enī iste decesserat) ei tradidit. re
gēqz appellauit. Cūqz venisset in regnū agrippas herodis tetraarche cupidit
ates p̄ inuidiā suscitauit. Irritabat autē cū maxie in spem regni herodias
vxorē exprobas ei cōcordiā 7 dices. Quia p̄ id qd̄ noluerat ad cesarē nau
gare careret p̄tate maiore. nā cū agrippā ex p̄uato regē fecisset. quō dubita

ret illū ex tetrarcha eodē honore donare. **H**is adductus herodes vēit ad gayū. a q̄ ob auariciā vebemēter increpat⁹ ad byspaniā fugit. **S**ecū⁹ q̄p p̄ fuerat accusator agrippas. cui etiā tetrarchiā illius gains adiecit. Atq̄ ita herode q̄ppe byspania pegrinante secū etiā vxo re herodiade decessit. **P**ontius aut pilatus p̄fes eodē anno q̄ saluator passus ē secreto noctis ymagines cesaris in tēplo statuit: vt iosephus tradit. **E**t hęc p̄me seditiōis ⁊ turbārū iudēis cā exiit. **P**ostea v̄o sacrū thesaurū quē corbanan iudēi vocāt in aq̄ ductū hierosolimoz expendens sedē seditiōis p̄buit semina. **S**ed cū de dñi stianoꝝ dogmate idē pilatus ad tyberū refferet. ⁊ de ipsius redē p̄oris gestis passione ac resurrectione aliqua memoraret. tyberius retulit ad senatum vt inter sacra cēsa recipient. **A**erū cum ex plūto patrū chūstianos eliminari v̄be placuisset. tyberius per edictū. accusatorū chūstianoꝝ p̄minatus ē mortē. **S**cribit tercalianus in apologico multos senatorū ⁊ equitū romanorū ab eodē infectos. **I**gitur iudēos p̄missio sedere v̄tio diuī a dānabat. **S**ed ⁊ ipse pilatus q̄ in salua torē inq̄ iudicis fūctus officio ē iudēi t̄pibz gaij tantis ac talibz maloz claudibz cruciatus ē. vt a p̄p̄ia se manu trāstuerberasse. ⁊ nephariā vitā vi abiecit referat. **R**ec em poterat tāti piaculi minister ipunitus enadere. sicut in bystorijs grecorū iuuenimus eoz dātārat q̄ olimpiades scribunt. ⁊ ānuales rerū gestarū libros ad posteritatis memoriā pdūt. **A**grippa aut ⁊ q̄ herodes filius aristoboli post infectionē iacobi filij cēbedai. petrū aplm misit in carcerē. ⁊ p̄secutionē credentibz in chūstū excitauit. s̄ nō ipunitus enasit. sic lucas in actibz aploꝝ manifestat. ⁊ ioseph⁹ in octauodecimo libro antiquitatū p̄memorat. q̄ de eodē refert b̄ mō. **T**ercū inq̄t annū impij iudēz totius expleuerat. cū forte cesarē q̄ p̄us tarris stratōnis vocabat aduenit. **U**bi cū in honore cesaris spectacula ciuibz erexit. votino vt videbat salutis cesaris die. **C**ūq̄ illuc totius p̄uinitie viri honore ⁊ facultatibz p̄ditū cōuenissent. scōo spectaculoꝝ die in datus veste fulgētī ex auro argētoꝝ mirabiliter cōtexta. incipiente die. p̄cedit ad theatrū. vbi cū p̄mo solis radios argenteꝝ vestis gremio suscepisset. repulso splendore duplicatā spectantibus lucē. fulgor metalli vibrātis effudit. vt intuentibz p̄stringeret acie terror aspectus. ⁊ p̄ plus aliqd̄ de eo q̄ humanę nature est. artifex arrogantia mēti ref. **I**lico adulantis vulgi cōcrepāt voces honore sonātes. s̄ cūtiū conferētes. ⁊ hīc atq̄ inde caueis cōclamantibz deus appellaret. vtq̄ fieret p̄p̄io suppliciter exorat. dicentibz p̄p̄is q̄ nūc vsq̄ vt dominē te tenuimus. s̄ ex hoc iā sup̄ humanā te esse naturā fatemī. **S**ed rex acclamationē cōtra fas habitam nō repellit. nec impietate illatē adulationis exornat. donec respiciens paulo post iminentē atq̄ insisterem capiti suo videret angelum. cūq̄ sensu cōtinuo cūtiū sui ministrum quem prius non nouerat. p̄sore bonorum. **E**t ecce repente cruciatus eam ex dolore incredibili ventris atq̄ inflatione compuit. **R**espiciensq̄ ad amicos. en inquit ille ego deus vester. ecce p̄p̄ello. confestim ⁊ deturbo. ex vita. qm̄ quēdā diuina virtus nup̄ collata in me falsis arguit voces. ⁊ qui modo dicebar immortalis a vobis p̄cepissim q̄ raptor in mortem. **S**ed suscipienda est sententia quā deus statuit. ⁊ vitimus aut cōtemnēdi ⁊ longeuatē que beata putabatur expleuimus. **E**t cū hęc dixisset vi doloris vebementius agitatus instanter ad palatium reportatur. **C**ūq̄ diuulgatum esset eū prope diem morturū ingens multitudo totius etatis ⁊ sexus cōueniens more patrio supalia strati omipotentī deo pro regis incolunitate supplicabāt. **O**mnis aut domus regia plantibus ⁊ gemitibus personabat. **C**ū interim rex ipse in excelso solario recubans. ⁊ deo sum respiciens. ac pronos prostratosq̄ oēs cum fletibus p̄uidentis. nec ipse quidem tep̄abat a lacrimis. verū continuis quibz diebus ventris doloubz cruciatus vitam violenter abruptit. quiquagesimū etatis ⁊ quartū agens annum. regni vero septimū. quatuor etiam sub gaio cesare annis regnauerat. philippi tetrarchiā tribus annis obtinens. quarto ante in etiam herodis sibi adiungens. tribus aut reliqs annis sub claudio cesare exactis. **P**ost agrippam patrem regnum iudēz tenentem annis vij. filius eius agrippa a claudio substituitur in regnū quod tenuit annis viginti. hoc est vsq̄ ad secundū annum vespasiani quando vrbis exidiū factum est. **Q**ualiter autem iosephus de hoc narret. hoc in loco ponendum esse censuimus. **C**laudius inquit agrippam filium agrippe iudēorum regē constituit. felicem vero totius prouintie samarię quoq̄ ⁊ galilee. ⁊ regiōis

sacerdotum post patrem suum.

Explicit liber primus machabeor

que dicitur trans iordanem procuratorem misit. **E**t post pauca addidit h̄ etiam. **I**nflamatur autē ⁊ seditiō acerbissima a pontificibus aduersum sacerdotes ⁊ primos plebis hierosolimorum. quorum singuli cōquerentes sibimet perditorum inuenim ⁊ nouis rebus gaudentium manus. **D**uces se metipsos p̄p̄ie factionis instituebant. **Q**ui confligentes ad inuicē primo conuicijs lacessere tum deinde et saxis inuicem sternere. nec quisq̄ erat qui coherceret. sed agebantur omnia tāq̄ in v̄be non habente rectorem.

Igitur pontifices in tā tam venere penuriam vt seruis suis ad aras missis inuaderēt vicinas que sacerdotibz debebantur et accidebat vt nonnulli et minoribz sacerdotibz q̄m alimōie direpte vi fuerāt inedia deperirent. ita seditionū violentia ius fasq̄ confuderat. **I**tem post pauca subiungit etiam hęc. **N**on nunq̄ autem etiam in media ciuitate occurrentes sibi trucidabant precipue in diebus festis sicuti plebibus admitti. occultatis pugionibus oberrantes. vt quisq̄ designatus eis si cōminus cecideret eū perimebant. ⁊ arte nepharia cū coruisset is que occulto vulnere strauerant. tumide ipsi percussores velut indignari se simulabant. aduersus eos qui hęc in media v̄be cōmitterent atq̄ hoc mō occulta eoz facinora permanebant. ⁊ primum omnium ab his ionathas pontifex iterfiatur. **P**ost illū q̄ plurimi iugulantur. ita vt iam ipsis mortibus est grauior metus mortis. dum vnusquisq̄ quasi in procinctu semp̄ positus per momenta singula speraret interfici. **C**um autem dandius annis quatuordecim in imperio expletis mensibus septem. diebus viginti octo defunctus est. nero accepit imperium quod tenuit annis quatuordecim mensibus septem. ⁊ diebus viginti octo. **H**uius secundo anno festus iudēz procurator successit felicia a quo paulus romam vincitus mittitur. ⁊ bicinium in liberta manens castro dia. post hoc ad predicandum dimittitur. nec dum nerone i tanta erumpente sedera. quanta de eo narrant bystorie. **J**acob frater domini cum triginta annis hierosolimorum rexisset ecclesiam. septimo neronis anno lapidatur a iudēis vindicantibus in illo qd̄ paulum interficere nequiverunt. **F**esto magistratu iudēz successit albinus. albino florus. cuius luxuriam ⁊ auariciam. ceteraq̄ flagicia non ferentes iudēi contra romanof rebellauerunt. **A**dversum quos vespasianus magister militie transmissus plurimas v̄bes iudēz cepit. **P**rimus nero super omnia sedera sua etiam chūstianos persequitur. **Q**uorum eximios romę petrum cruce. paulam occidit gladio. **H**ic iure militari nihil omnino ausus britaniam pene amisit. **R**am duo sub eo nobilissima opida illic capta atq̄ euerfa sūt. **D**eniq̄ nero cum a senatu p̄reretur ad penam a palatio fugiens ad quartum vrbis miliarium in suburbano libertini sui inter salariam ⁊ nummentanam viam semet interfecit. anno etatis tricimesimo. cundo atq̄ in eo omnis angustia familia consumpta est. **P**ost nerone vero galba in hiberia. vitellius in germania. otio romę imperium arripuerunt. **G**alba septimo mense impij sui in medio romę vrbis foro capite truncatur. **V**espasianus duobz p̄ijs superatos iudēos ad muros ppulit. **O**tio tercio regni sui mense apud viatricū alias venatium propria manu occubuit. **V**itellius a vespasiani vrbibus i tyberim projatur. **R**omanorum septimus regnauit vespasianus annis octo. mensibus vndecim. diebus viginti duobz. q̄ apud iudēos imperator ab exercitu appellatus ⁊ bellum tito filio cōmendans romam per alexandriam proficiscatur. **C**uius secundo anno titus iudę capta ⁊ hierosolimis subuersis sexcenta milia viroꝝ interfecit. **I**osephus v̄o scās affirmit sexcēta milia viroꝝ gladio ⁊ fame p̄isse. ⁊ alia centū milia captiuorū publice venundata. **E**t autem tanta multitudo hierosolimis reperiretur causam agimorum fuisse refert. **O**b que ex omni gente iudēi ad templū cōfluentes. v̄be quasi carcere sunt redusi. **O**portebat enim in h̄sdem diebus pasche eos interfici. in quibus saluatorem crucifixerant. **C**olligitur autem omne tempus in secundum annum vespasiani. ⁊ nonissimam hierosolimorum euerfionem a quindecimo anno tyberij cesaris ⁊ ab exordio euangelię predicationis anni quadraginta duo. **A** captiuitate autem quam ab anno octo perpelli sunt. anni ducenti triginta octo. **P**orro a dñi secūdo anno sub quo rursus templum edificatum est. anni quingenti uoaginta. **A** p̄ma aut edificatōe templi sub salomone vsq̄ ad nouissimā eius ruinam que sub vespasiano facta est anni mille centū duo. **E**xpliat liber primus machabeorum.